

Fortis Bank Polska SA

Sprawozdanie Zarządu z działalności
Fortis Bank Polska SA
za 2007 rok

Fortis Bank Polska SA

Centrala

ul. Suwak 3

02-676 Warszawa

Poland

Telefon +48 (22) 566 90 00

Faks +48 (22) 566 90 10

info@fortisbank.com.pl

www.fortisbank.com.pl

Infolinia (0801) 36 78 47

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
I. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI BANKU W 2007 ROKU	3
A. Wstęp	3
B. Czynniki i zdarzenia, które miały największy wpływ na wyniki finansowe osiągnięte w 2007 roku	3
C. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku.....	4
II. AKCJONARIAT I NOTOWANIA AKCJI NA GPW	7
III. OFERTA PRODUKTÓW I USŁUG BANKU ORAZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ W 2007 ROKU	9
A. Retail Banking.....	9
B. Commercial Banking.....	15
C. Private Banking.....	20
D. Rynki finansowe.....	21
E. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów	22
F. Usługi powiernicze	23
G. Operacje na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych.....	23
H. Działalność rozliczeniowa Banku.....	24
I. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi	25
IV. DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA	27
V. PRYZNANE NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	29
VI. ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH BANKU W 2007 roku	30
A. Rachunek zysków i strat	30
B. Bilans	34
C. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe	39
D. Wskaźniki efektywności	40
E. Zarządzanie zasobami finansowymi	40
VII. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU	41
VIII. OPIS PODSTAWOWYCH RODZAJÓW RYZYKA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	44
A. Ryzyko płynności, stopy procentowej, walutowe.....	45
B. Ryzyko operacyjne i prawne.....	46
C. Ryzyko kredytowe	49
D. Umowy znaczące dla działalności Banku	52
E. Informacja o umowie z audytorem	59
IX. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI	60
A. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na WZA	60
B. Fortis Private Investments Polska S.A.	62
X. CORPORATE GOVERNANCE	63
XI. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	64
A. Struktura organów Banku	64
B. Piony biznesowe i placówki operacyjne	64
XII. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU	66
XIII. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU	69

I. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI BANKU W 2007 ROKU.

A. Wstęp

W 2007 roku Fortis Bank Polska SA (Bank) osiągnął najlepsze wyniki finansowe w historii swojej działalności. Zysk brutto wyniósł 214 607 tys. PLN (wzrost o 106% w stosunku do roku 2006), a zysk netto – 177 594 tys. PLN (wzrost o 109% w stosunku do roku 2006).

Osiągnięte przez Bank wyniki w 2007 roku są konsekwencją nie tylko dobrej koniunktury makroekonomicznej, zwiększonego popytu klientów na usługi finansowe, ale dalszego rozwoju działalności biznesowej, dynamicznej sprzedaży produktów strategicznych zarówno w segmencie detalicznym jak i korporacyjnym. Zasadniczy wpływ na wypracowane dochody miała kontynuacja strategii Banku, polegającej między innymi na zwiększeniu udziału Banku w rynku kredytów hipotecznych, produktów oszczędnościowo- inwestycyjnych, doskonaleniu oferty produktowej w celu zapewnienia klientom kompleksowego zestawu usług bankowych, oraz dalszej rozbudowie sieci oddziałów.

W marcu 2007 roku, po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Bankowego na wykonywanie przez Fortis S.A./NV z siedzibą w Brukseli i Fortis N.V. z siedzibą w Utrechcie, za pośrednictwem Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Brukseli prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie z akcji uprawniających do wykonywania ponad 75 % głosów na WZA, sfinalizowano transakcję zakupu grupy Dominet SA, właściciela Dominet Banku SA i Dominet Finanse SA rozszerzając tym samym działalność grupy Fortis na rynku usług finansowych w Polsce. Udzielając zgody na przejęcie Dominet SA, Komisja Nadzoru Bankowego zobowiązała inwestora do połączenia Dominet Banku SA z Fortis Bankiem Polska SA w ciągu najbliższych 4 lat. Do czasu formalnego połączenia, w ramach grupy Fortis w Polsce będą działały dwa odrębne banki: Fortis Bank Polska SA oraz Dominet Bank SA. Pierwszy z nich będzie oferował usługi dla zamożnych Klientów indywidualnych (Personal i Private Banking) oraz produkty dla polskich i międzynarodowych przedsiębiorstw. Drugi będzie się specjalizował w masowej bankowości detalicznej (Consumer Finance). Wyraźne określenie profilu obydwu banków przyczyni się do ich szybszego i bardziej efektywnego rozwoju, a ich fuzja w przyszłości przyczyni się do dalszego umocnienia pozycji Fortis w Polsce.

W 2007 roku nie nastąpiły istotne zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Bankiem.

B. Czynniki i zdarzenia, które miały największy wpływ na wyniki finansowe osiągnięte w 2007 roku

Suma bilansowa na koniec 2007 roku wyniosła 14 211 014 tys. PLN, tj. o 29% więcej niż na koniec roku 2006.

Przychody ogółem Banku w 2007 roku wyniosły 580 mln PLN, co oznacza 38 % wzrost w stosunku do 2006 roku. Bank odnotował 39% wzrost wyniku z tytułu odsetek, oraz 26% wzrost wyniku z tytułu prowizji w stosunku do roku ubiegłego, o 41 % zwiększył się wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Przychody odsetkowe od należności od klientów za 2007 rok wyniosły 530 974 tys. PLN, tj. wzrosły o 70% w porównaniu do 2006 roku. W związku ze wzrostem zobowiązań wzrosły także koszty odsetkowe: w tym od klientów o 76%, banków o 99%.

Bank odnotował również za 2007 rok wzrost wyniku na operacjach wymiany walut o 23% w stosunku do roku ubiegłego.

Nastąpiła wyraźna poprawa wskaźnika wykorzystania kapitału (ROE) do 16,3%, zwrot na aktywach

(ROA) wzrósł o 0,4 pp do wysokości 1,4%. Zysk na 1 akcję wzrósł o 109%, w stosunku do poprzedniego roku, do 10,59 PLN.

Należności od klientów wzrosły o 60 % w porównaniu do końca 2006 roku, tj. do kwoty 11,2 mld PLN. Największy udział w „Należnościach od klientów” stanowiły kredyty komercyjne - 72%, oraz kredyty hipoteczne - 23%. Wartość kredytów komercyjnych udzielonych przedsiębiorstwom wzrosła o prawie 3 mld PLN w stosunku do roku ubiegłego

Wśród Klientów Indywidualnych niesłabnącym zainteresowaniem cieszą się kredyty hipoteczne. Saldo tych kredytów na koniec 2007 roku wyniosło 2,6 mld PLN, co oznacza 68% wzrost w stosunku do stanu z końca 2006 roku.

Duże wzrosty wartości wolumenu kredytów dotyczyły Klientów instytucjonalnych. Kredyty inwestycyjne (w tym, kredyty na zakup/budowę nieruchomości na cele komercyjne) zwiększyły się o 72% w stosunku do 2006 roku, kredyty obrotowe o 39 %, natomiast najwyższy wzrost odnotowano dla kredytów w rachunku bieżącym, o 75%.

Znacznemu zwiększeniu uległy także zobowiązania wobec klientów do kwoty 6,3 mld PLN na koniec 2007 roku w porównaniu do 4,6 mld PLN na koniec 2006 roku. Depozyty terminowe wzrosły o 40%, niższy wzrost odnotowano w przypadku depozytów bieżących o 32%, w porównaniu końca 2006 roku.

Intensywny rozwój Banku, (otwieranie nowych placówek, wprowadzanie na rynek nowych produktów, zatrudnienie nowych pracowników) spowodował wzrost kosztów: w tym kosztów osobowych o 32% w stosunku do roku ubiegłego.

Całkowite koszty operacyjne banku zamknęły się kwotą 324,4 mln PLN i były wyższe niż w ubiegłym roku o 22,7 %. Wzrost kosztów wynika z inwestycji w rozwój sieci dystrybucji i zwiększenia skali działalności. Przychody wzrastały o 15 p.p. szybciej niż koszty, dzięki czemu wskaźnik koszty/dochody spadł o 6,7 p.p. do poziomu 55,7 %.

W ramach rozwoju sieci dystrybucji w 2007 roku działalność operacyjną rozpoczęły nowe placówki (funkcjonujące zgodnie z wdrożonym w Banku nowym modelem oddziału) w Łodzi, Warszawie, Pruszkowie, Szczecinie, Poznaniu, Wrocławiu, Lublinie i Krakowie.

W marcu 2007 roku Bank zaproponował swoim Klientom unowocześniony system bankowości internetowej Pl@net, który umożliwia wygodny dla klienta dostęp do usług bankowych. Zmodernizowana została strona internetowa Banku, ułatwiając poruszanie się po portalu.

C. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku

Gospodarka w 2007 roku

PKB – dynamika i komponenty

W 2007 roku utrzymało się wysokie tempo wzrostu gospodarczego. Dynamika PKB wyniosła w tym okresie 6,5% i była tym samym nieco wyższa niż 6,2% zanotowane rok wcześniej. Popyt krajowy pozostawał głównym motorem wzrostu. Spożycie indywidualne zwiększyło się w ubiegłym roku o 5,2% RDR, przede wszystkim w następstwie wysokiej dynamiki wynagrodzeń oraz znacznego przyrostu zadłużenia sektora gospodarstw domowych. Nakłady brutto na środki trwałe wzrosły o 20,4% RDR, czyli w tempie nie notowanym od 10 lat. Głównym czynnikiem wpływającym na wzrost inwestycji była konieczność zwiększania mocy produkcyjnych. Podobnie jak w poprzednim roku na dynamikę nakładów inwestycyjnych wpływ miał również wysoki napływ inwestycji bezpośrednich oraz absorpcja funduszy unijnych.

Rynek pracy

W 2007 roku nastąpiła dalsza poprawa sytuacji na rynku pracy. W ciągu ubiegłego roku liczba pracujących w gospodarce narodowej zwiększyła się o 400 tys. osób. Jednocześnie miał miejsce dalszy, znaczny spadek stopy bezrobocia. W grudniu 2007 roku wskaźnik ten wyniósł 11,4% i był tym samym o 3,4 punktu procentowego niższy niż rok wcześniej. W omawianym okresie wyraźnie wzrosły problemy z pozyskaniem wykwalifikowanej siły roboczej. Zgodnie z badaniem koniunktury NBP w czwartym kwartale 2007 roku problem powyższy raportowało 14,2% ankietowanych przedsiębiorstw co oznacza, że w okresie tym była to najbardziej dotkliwa bariera dla rozwoju przedsiębiorstw.

Podobnie jak w poprzednim roku wysoki popyt na pracę zwiększał presję na wzrost wynagrodzeń. W pierwszych trzech kwartałach 2007 roku realny wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej wyniósł 8,6% RDR czyli był ponad dwukrotnie wyższy niż w całym 2006 roku (4,0% RDR).

Kurs walutowy i inflacja

W 2007 roku utrzymała się tendencja do aprecjacji złotego. Średnioroczny kurs złotego w relacji do euro wyniósł w tym okresie 3,7829 i był o 2,9% niższy niż rok wcześniej. Średnioroczny kurs złotego w relacji do dolara amerykańskiego wyniósł natomiast 2,7667 i był o 10,8% niższy niż rok wcześniej. Na powyższe wyniki duży wpływ miało obserwowane w ubiegłym roku osłabienie dolara (kurs EUR/USD wyniósł w ubiegłym roku 1,37 w porównaniu do 1,26 rok wcześniej).

Pomimo umocnienia złotego w 2007 roku doszło do wyraźnego przyspieszenia dynamiki cen dóbr i usług konsumpcyjnych (CPI). Wskaźnik średnioroczny CPI wzrósł do 2,5% RDR z 1,0% RDR rok wcześniej. Wzrost inflacji związany był przede wszystkim z droższą żywnością oraz wyższymi cenami usług związanych z mieszkaniem. Kategorie te zwiększyły dynamikę inflacji odpowiednio o 1,26 i 0,89 punktu procentowego. Powyższa struktura inflacji sygnalizuje, że w 2007 roku, podobnie do lat poprzednich, wahania inflacji wynikały przede wszystkim z czynników natury podaźowej.

Handel zagraniczny i bilans płatniczy

Po jedenastu miesiącach 2007 roku skumulowany, 12-miesięczny deficyt na rachunku obrotów bieżących wyniósł -11,7 mld EUR i był tym samym o ponad 50% wyższy niż rok wcześniej. Do pogorszenia salda bilansu obrotów bieżących przyczyniła się przede wszystkim narastająca nierównowaga w handlu zagranicznym – w ww. okresie deficyt handlowy wyniósł -8,4 mld EUR w porównaniu do -4,8 mld EUR zanotowanych rok wcześniej.

Wskaźniki obrazujące stabilność płatniczą kraju wciąż pozostawały jednak na satysfakcjonującym poziomie. Wskaźnik pokrycia deficytu obrotów bieżących napływem inwestycji bezpośrednich wyniósł 126% zaś poziom rezerw walutowych pokrywał prawie 5 miesięcy importu.

Finanse publiczne

W 2007 roku budżet państwa wykazał deficyt wynoszący -16,9 mld PLN. Wynik ten stanowił 56,4% ustawowego planu (-30 mld PLN). Do lepszego wyniku fiskalnego przyczyniły się zarówno wyższe niż planowano dochody budżetowe (103,1% planu) jak również mniejsze niż przewidywano wydatki (97,7% planu).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw

Według danych za pierwsze trzy kwartały 2007 roku wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych kształtowały się korzystniej niż rok wcześniej. Wynik finansowy brutto sektora wyniósł 79,2 mld PLN zaś wynik finansowy netto 64,6 mld PLN (rok wcześniej odpowiednio 63,1 mld PLN i 50,7 mld PLN).

Sektor bankowy w 2007 roku

Polityka pieniężna NBP i stopy procentowe banków komercyjnych

W 2007 roku stopniowy wzrost inflacji spowodował, że Rada Polityki Pieniężnej przystąpiła do podwyższania stóp procentowych NBP. Stopa referencyjna NBP wzrosła w tym okresie o 1 punkt procentowy i w grudniu 2007 roku wynosiła 5,00%. Stopniowe zacieśnianie polityki pieniężnej wraz z pogarszającymi się rynkowymi uwarunkowaniami płynnościowymi spowodowało znaczny wzrost stóp rynkowych. Przykładowo, średniomiesięczny, 3-miesięczny WIBOR wzrósł w grudniu 2007 roku do 5,67% z 4,20% w styczniu tego samego roku.

Wzrost stóp rynkowych przekładał się oprocentowanie kredytów i depozytów w systemie bankowym. Zgodnie ze zbiorczymi danymi NBP oprocentowanie należności złotych ogółem (bez rachunków bieżących) wyniosło w grudniu 2007 roku 8,3% i było o 110 punktów bazowych wyższe niż rok wcześniej. Oprocentowanie depozytów (bez rachunków bieżących) wzrosło w tym samym okresie z 3,1% do 3,8%.

W 2007 roku dynamika kredytów udzielonych gospodarstwom domowym wyniosła 38,7% i była tym samym znacznie wyższa niż 27,5% zanotowana rok wcześniej. Dominującą rolę w tej kategorii wciąż odgrywał przyrost kredytów mieszkaniowych (średniorocznie o 54,7% w porównaniu do 49,6% rok wcześniej). Jednak w czwartym kwartale 2007 roku można było zaobserwować spowolnienie dynamiki wzrostu w tej grupie kredytów. Wpływ na to miało zatrzymanie wzrostu cen nieruchomości krajowych jak również stopniowe zaostrzenie kryteriów udzielania kredytów mieszkaniowych w następstwie kryzysu na amerykańskim rynku sub-prime. Równocześnie można było zaobserwować wyraźne przyspieszenie wzrostu kredytów konsumpcyjnych. Dynamika kredytów dla przedsiębiorstw wyniosła w 2007 roku 21% (wzrost z 7,3% rok wcześniej), głównie w wyniku zwiększonego popytu na finansowanie inwestycji.

Utrzymała się wysoka dynamika depozytów sektora przedsiębiorstw (23,7% w 2007 roku w porównaniu do 22,1% rok wcześniej). Wpływ na to miała przede wszystkim dobra sytuacja finansowa sektora, pozwalająca na dalszą akumulację kapitału. Wzrost depozytów sektora gospodarstw domowych przyspieszył nieco (9,4% w 2007 roku w porównaniu do 6,5% rok wcześniej) wciąż jednak pozostawał na umiarkowanym poziomie.

Wyniki finansowe banków

W pierwszych trzech kwartałach 2007 roku wyniki finansowe sektora bankowego były dużo lepsze niż rok wcześniej. Przychody z działalności operacyjnej wciąż wzrastały szybciej niż koszty (odpowiednio

19,5% i 18%). W efekcie wynik finansowy brutto sektora bankowego wyniósł w ww. okresie 12 896,2 mln PLN i był wyższy o 27,5% niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wynik finansowy netto sektora wyniósł natomiast 10 487,9 mln PLN (25% wyższy niż rok wcześniej).

II. AKCJONARIAT I NOTOWANIA AKCJI NA GPW

Zmiany w strukturze akcjonariatu

Zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 26 października 2006 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku z kwoty 452 331 000 PLN do kwoty 503 135 400 PLN w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru i wprowadzenia ich do obrotu na rynku regulowanym przeprowadzono emisję 1 693 480 akcji zwykłych na okaziciela Serii K. Wszystkie akcje Serii K w ramach subskrypcji prywatnej zostały objęte przez Fortis Bank S.A./N.V po cenie emisyjnej 118,10 złotych każda. Wartość emisji wyniosła 199 999 988 złotych. W dniu 2 stycznia 2007 roku nastąpiło zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego Banku o wartość 50 804 400 PLN. Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitał zakładowy wynosi 503 135 400 PLN i jest podzielony na 16 771 180 akcji o wartości nominalnej 30 PLN każda.

Wszystkie akcje Fortis Bank Polska SA są na okaziciela i nie wynikają z nich ograniczenia w zakresie przenoszenia własności oraz wykonywania prawa głosu. Wszystkie charakteryzuje też ten sam zakres uprawnień. Ograniczenia mogą mieć jedynie miejsce na gruncie przepisów szczególnych, np. ustawy Prawo bankowe lub ustawy o ofercie publicznej.

Na 31 grudnia 2007 roku struktura akcjonariatu z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy przedstawiała się następująco:

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	% posiadanych akcji	Liczba głosów na WZA	% liczby głosów na WZA
Fortis Bank	16 635 287	99,19%	16 635 287	99,19%
Pozostali	135 893	0,81%	135 893	0,81%
Razem	16 771 180	100%	16 771 180	100%

W dniu 7 marca 2007 roku Komisja Nadzoru Bankowego udzieliła zezwolenia na wykonywanie przez Fortis SA/N.V. z siedzibą w Brukseli i Fortis N.V. z siedzibą w Utrechcie, za pośrednictwem Fortis Bank SA NV z siedzibą w Brukseli, prawa głosów na Walnym Zgromadzeniu z ponad 75 % akcji Banku. W wyniku zezwolenia oraz po objęciu akcji nowej emisji Fortis Bank SA /NV jest uprawniony do wykonywania prawa głosu z wszystkich posiadanych akcji tj. z 16 635 287 akcji reprezentujących 99,19% kapitału zakładowego oraz 16 635 287 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, stanowiących 99,19% ogólnej liczby głosów.

Jednym z warunków udzielenia ww. zezwolenia jest zobowiązanie się akcjonariusza większościowego do nie podejmowania działań prowadzących do wycofania akcji Fortis Bank Polska SA z obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie do roku 2017 oraz do zwiększenia płynności akcji Banku notowanych na GPW do poziomu co najmniej 10-15% w ciągu 2 lat od daty wydania ww. zezwolenia.

Bankowi nie są znane inne umowy, w wyniku których mogłyby w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Notowania akcji na GPW

Akcje Banku notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. od 7 listopada 1994 roku. Od 18 kwietnia 2001 roku do 18 stycznia 2004 akcje Banku notowane były w systemie kursu jednolitego z dwukrotnym określeniem kursu. Uchwałą Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych od dnia 19 stycznia 2004 roku zmieniono dotychczasowy system notowań akcji Banku na system notowań ciągłych.

Od 1999 roku tj. po objęciu przez Fortis Bank z siedzibą w Brukseli ponad 98% akcji Banku, płynność akcji kształtowała się na niskim poziomie. Obecnie w obrocie w posiadaniu pozostałych akcjonariuszy znajduje się 135 893 szt., tj. 0,81% wszystkich akcji Banku.

Na pierwszej sesji w styczniu 2007 roku kurs akcji Banku wynosił 118,70 PLN. Kurs akcji Banku wzrósł do poziomu 221,70 PLN na dzień 28 grudnia 2007, czyli o prawie 86,8 %. Średni wolumen obrotu akcjami Banku wyniósł 353 akcji na sesję w 2007 roku w porównaniu do 56 akcji na sesję w 2006 roku.

W dniu 8 marca 2007 roku, po ogłoszeniu informacji o otrzymaniu przez Fortis od Komisji Nadzoru Bankowego zgody na zakup akcji Dominet SA (właściciela Dominet Banku i Dominet Finanse) oraz zapowiedzi zwiększenia płynności akcji do 10-15 %, o ponad 76 %. wzrost kurs akcji Fortis Banku, tj. osiągnął wartość 300 PLN, wobec 170 PLN na koniec poprzednich notowań. Stanowiło to absolutny rekord w historii notowań akcji Banku. Ich wycena 5,5-krotnie przekroczyła wartość księgową. Właściciela zmieniło 1,3 tys. akcji, a obrót wyniósł prawie 609 tys. PLN. Zdaniem analityków, by kurs odpowiadał średniej wycenie banków notowanych na GPW, powinien wynosić około 130 PLN. Najwyższy kurs w wysokości 398 PLN akcje Banku osiągnęły 9 marca 2007 roku.

Notowania akcji Banku w okresie 28-12-2006 do 03-01-2008

Indeks giełdowy WIG wzrósł z poziomu 51 202,99 pkt w dniu 02 stycznia 2007 roku do 55 648,97 pkt na 28 grudnia 2007 roku (zmiana o 8,68 %), subindeks sektorowy WIG-banki wynosił 7 949,94 pkt na dzień 28.12.2007, w porównaniu do 8 014,23 pkt na dzień 05.02.2007 (spadek o 0,8%). Na dzień 29.12.2006 wartość WIG-banki wynosiła 70 858,39 pkt, jednak wartość ta nie może służyć do porównań, z powodu zmiany sposobu obliczania jego wartości od 05.02.2007. Ze względu na znikomą płynność akcje Banku nie są klasyfikowane do żadnego z indeksów.

Poniżej przedstawiono wskaźniki rynkowe dla akcji Banku.

Wskaźnik	31.12.2007	31.12.2006
Zysk na jedną akcję (EPS)	10,59	5,08
Cena/ zysk (P/E)	20,93	20,37
Wartość księgowa na 1 akcję (BVPS)	68,81	58,52
Cena/wartość księgowa (P/BV)	3,22	2,03

Wartość księgowa netto na jedną akcję wynosi 68,81. W celu dokonania tego wyliczenia do funduszy własnych zostały zaliczone kapitał zakładowy, kapitał zapasowy, kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały rezerwowe, niepodzielony zysk z lat ubiegłych i zysk netto roku obrotowego.

III. OFERTA PRODUKTÓW I USŁUG BANKU ORAZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ W 2007 ROKU

A. Retail Banking

Oferta produktów i usług dla Klientów Retail Banking

Retail Banking, czyli Pion obsługi małych przedsiębiorstw i klientów indywidualnych zajmuje się obsługą Klientów poprzez sieć oddziałów i filii ds. obsługi Klientów indywidualnych oraz zewnętrzną sieć sprzedaży. Zapewnia obsługę następujących segmentów Klientów: małych przedsiębiorstw o rocznym obrocie nieprzekraczającym 25 mln PLN, Klientów segmentu Personal Banking (zamożnych Klientów indywidualnych)

Segment małych przedsiębiorstw

Bank oferuje Klientom firmowym cztery zestawy usług bankowych: Fortis Class, Fortis Premium, Fortis Premium FX, Fortis Connect. W ramach pakietów Bank oferuje rachunki, produkty depozytowe, karty płatnicze, usługi rozliczeniowe, produkty kredytowe oraz bankowość elektroniczną.

W ramach segmentu małych przedsiębiorstw Bank oferuje swoim Klientom rachunki i produkty depozytowe, w tym:

- rachunki bieżące i pomocnicze w PLN i walutach obcych dla podmiotów gospodarczych;
- rachunek zbiorczy dla nierezydenta będącego podmiotem gospodarczym;
- rachunek płacowy (konto pomocnicze służące do realizacji przelewów wynagrodzeń);
- konto depozytowe papierów wartościowych;
- rachunek nierezydentów - dla osób zagranicznych w złotych i walutach wymiernych;
- lokaty złotowe o zmiennej i stałej stopie procentowej dla podmiotów gospodarczych;
- lokaty walutowe w USD i EUR o stałym oprocentowaniu dla podmiotów gospodarczych
- lokata overnight;
- lokata antyinflacyjna;

Bank oferuje Klientom karty płatnicze w ramach międzynarodowej organizacji płatniczej Visa, w tym: Karta Visa Business Classic, Karta Visa Business Gold oraz karty debetowe: Visa Electron Business. Do kart dołączony jest pakiet ubezpieczeń zawierający (w zależności od typu karty) między innymi: ubezpieczenie nieuprawnionego użycia karty kredytowej, ubezpieczenie gotówki pobranej z bankomatu, ubezpieczenie towarów zakupionych przy użyciu karty, ubezpieczenie gwarancji niższej ceny, koszty leczenia i koszty transportu medycznego.

W swojej ofercie Bank posiada następujące produkty kredytowe dla przedsiębiorstw:

- kredyt w rachunku bieżącym odnawialny;
- kredyt obrotowy w rachunku kredytowym odnawialny/nieodnawialny;
- limit debetowy (dostępny dla posiadaczy Pakietu Fortis Class oraz Fortis Connect);
- kredyt kasowy;
- kredyt inwestycyjny;
- kredyt inwestycyjny „pod dotacje” udzielany na finansowanie przedsięwzięć objętych dotacjami Unii Europejskiej;
- kredyt hipoteczny dla firm;
- wielocelowa linia kredytowa;
- umowa o finansowanie;
- linia akredytyw;
- linia gwarancji.

Ponadto Bank oferuje swoim Klientom transakcje wymiany walut związane z ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej obsługiwane przez pion Rynki Finansowe.

Bank oferuje Klientom segmentu małych przedsiębiorstw dwa elektroniczne kanały dystrybucji:

- system bankowości internetowej - PI@net;
- system typu home-banking – MultiCash.

Systemy te umożliwiają kompleksowe zarządzanie rachunkami i produktami bankowymi firmy, zawężanie praw użytkowników do poszczególnych rachunków i funkcji, integrację z systemami finansowo-księgowymi, generowanie raportów. System PI@net pozwala na dostęp Klientom do rachunków indywidualnych i firmowych. System dodatkowo umożliwia zarządzanie produktami kredytowymi i oszczędnościowymi, a docelowo również akredytywami oraz informacją na temat transakcji wymiany walut związanych z ryzykiem rynku pieniężnego i walutowego.

Kolejny kanał dystrybucji stanowi Centrum Telefoniczne, którego funkcjonalność obejmuje: udzielanie informacji na temat aktualnej oferty banku, specyfiki produktów, realizację zleceń płatniczych za pomocą automatycznego serwisu Bankofon oraz Helpdesk systemów bankowości elektronicznej

W ramach współpracy z Fortis Lease Polska Bank oferuje następujące rodzaje leasingu: leasing finansowy, leasing operacyjny oraz leasing zwrotny. Leasingiem mogą zostać objęte ruchomości, nieruchomości, sprzęt komputerowy i biurowy oraz inne np. systemy energetyczne, turbiny gazowe, wiatraki, panele słoneczne.

Segment Personal Banking

Bank posiada w swojej ofercie zestawy usług bankowych adresowanych do Klientów indywidualnych: Pakiet Złoty, Pakiet Platynowy oraz Pakiet Platynowy Premium. Oferta skierowana jest do Klientów zamożnych tj. do kadry menedżerskiej, właścicieli firm, specjalistów oraz osób reprezentujących wolne zawody.

W ramach pakietów Bank oferuje produkty oszczędnościowo – inwestycyjne, produkty kredytowe, karty kredytowe i debetowe oraz bankowość elektroniczną.

Rachunki oraz produkty depozytowe

Rachunki oraz produkty depozytowe oferowane przez Bank Klientom indywidualnym to w szczególności:

- rachunek (Złoty, Platynowy) w PLN łączy w sobie cechy oferty depozytywnej z kredytową,

służy do przechowywania środków pieniężnych i przeprowadzania rozliczeń pieniężnych. W ramach rachunku dostępne są następujące produkty i usługi:

- lokata nocna overnight (nadwyżka środków automatycznie deponowana na lokacie nocnej przy stałym do nich dostępie);
  - kredyt w rachunku – Szybka Pożyczka;
  - zlecenia stałe, polecenia zapłaty, przelewy krajowe i zagraniczne;
  - karty debetowe: Visa Elektron;
  - system bankowości elektronicznej PI@net;
  - centrum telefoniczne
- rachunki walutowe: w EUR oraz w USD;
  - rachunki Inwestora Gieldowego, które służą do obsługi portfeli inwestycyjnych (usługa typu asset management). Bank prowadzi te rachunki dla klientów korzystających z usług Fortis Private Investments Polska SA;
  - depozyty standardowe i negocjowane w PLN, EUR i USD dla klientów indywidualnych;
  - lokata antyinflacyjna (o zmiennej stopie procentowej opartej o stawkę bazową (WIBID 1M));
  - lokaty promocyjne;
  - e-lokaty (zakładana poprzez system bankowości internetowej PI@net oraz Centrum Telefoniczne);

Produkty inwestycyjne

Bank posiada w swojej ofercie fundusze krajowe oraz zagraniczne. Na fundusze krajowe składają się:

- Fundusz inwestycyjny otwarty Fortis FIO. Jest to fundusz parasolowy obejmujący dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu. Fortis Fundusz Inwestycyjny Otwarty zarządzany jest przez Fortis Private Investments Polska S.A. Fundusz oferowany jest osobom fizycznym, prawnym i jednostkom nieposiadającym osobowości prawnej. Fundusz Fortis FIO oferowany jest również w połączeniu (50/50) z lokatą bankową w produkcie Lokata Fortis FIO oraz jako Indywidualne Konto Emerytalne (IKE Fortis FIO).
- W ofercie Banku znajdują się również fundusze inwestycyjne TFI DWS Polska, TFI BPH, TFI Skarbiec oraz TFI SEB.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku w ofercie Banku znajdowało się 26 subfunduszy zagranicznego funduszu inwestycyjnego Fortis L Fund. Zagraniczny fundusz inwestycyjny Fortis L Fund jest zarejestrowanym w Luksemburgu funduszem parasolowym zarządzanym przez Fortis Investment Management.

Poza stale dostępnymi w ofercie banku zagranicznymi funduszami Fortis L, Bank prowadzi okresowe subskrypcje na zagraniczne fundusze inwestycyjne Fortis L Fix. Są to fundusze terminowe, z ochroną kapitału, których zyski powiązane są z rynkami akcji lub innych instrumentów. Fundusze te uruchamiane są w różnych walutach. W marcu 2007 roku została przeprowadzona subskrypcja subfunduszu Fortis L Fix Wielkie Marki (o handlowej nazwie Fortis FreeProfit), a w listopadzie i grudniu 2007 roku w ofercie znajdowały się dwa subfundusze: Fortis L Fix Zielony Bonus (Fortis EuroProfit) oraz Fortis L Fix Hossa Plus (Fortis KomfortPlus).

Zarządzanie aktywami na zlecenie (Asset Management)

Bank oferuje we współpracy z Fortis Private Investments Polska SA (FPIP S.A.) Klientom usługę zarządzania aktywami na zlecenie (Asset Management). W ramach oferty FPIP S.A. znajdują się następujące rodzaje portfeli modelowych:

- portfel długoterminowych dłużnych papierów wartościowych;
- portfel dłużnych papierów skarbowych;
- portfel pieniężny (instrumentów rynku pieniężnego);
- portfel zrównoważony 3x3;
- portfel akcyjny 6x3;
- portfel akcyjny dywidendowy;
- portfel dłużnych papierów skarbowych w walutach obcych;
- portfel akcyjny małych i średnich spółek
- portfel zmiennego zaangażowania ze zdefiniowanym udziałem akcji - o minimalnej wartości 500 000 PLN, oraz możliwość, po konsultacji z doradcą inwestycyjnym FPIP S.A., skonstruowania portfela indywidualnego o wartości początkowej nie mniejszej niż 1 000 000 PLN.

W ofercie FPIP S.A. znajdują się również portfele funduszy inwestycyjnych:

- portfele funduszy polskich o minimalnej wartości 500 000 PLN, w tym portfel dłużny, portfel zrównoważony i portfel akcyjny.
- portfele funduszy zagranicznych o minimalnej wartości 500 000 PLN lub jej równowartość w USD lub EUR, w tym portfel dłużny, portfel zrównoważony i portfel akcyjny funduszy zagranicznych

Transakcje na bonach skarbowych

Bank oferuje możliwość dokonywania transakcji na bonach skarbowych dla transakcji o minimalnej wartości od 100 000 PLN. Bony skarbowe są emitowane na okres od 1 tygodnia do 52 tygodni. Bony skarbowe można zakupić w drodze uczestnictwa w przetargu - na rynku pierwotnym, lub od Fortis Bank Polska SA - na rynku wtórnym.

Produkty ubezpieczeniowe

Bank oferuje następujące produkty ubezpieczeniowe:

- Czysty Zysk. Polisa ubezpieczeniowa o charakterze oszczędnościowym jest ubezpieczeniem, którego celem jest zabezpieczenie finansowe: ubezpieczonego – w przypadku dożycia do końca okresu ubezpieczenia lub uposażonego – na wypadek śmierci osoby ubezpieczonej.
- Fortis DuoProfit. Jest to produkt stanowiący połączenie lokaty bankowej 6M z ubezpieczeniem na życie i dożycie ze składką jednorazową, oferowane przez Aegon TU. W ramach ubezpieczenia Klient inwestuje środki w 36 Ubezpieczeniowych Funduszy Kapitałowych polskich i zagranicznych (m.in. Union Investment, Legg Mason, Arka BZ WBK, ING, PKO/Credit Suisse, Pioneer).
- Fortis DuoProfit Regular - analogiczne do Fortis DuoProfit ubezpieczenie na życie i dożycie ze składką regularną (miesięczną lub roczną), oferowane przez Aegon TU. W ramach ubezpieczenia Klient inwestuje środki w 36 Ubezpieczeniowych Funduszy Kapitałowych

polskich i zagranicznych (m.in. Union Investment, Legg Mason, Arka BZ WBK, ING, PKO/Credit Suisse, Pioneer). Produkt oferowany jest bez lokaty, jest dostępny samodzielnie lub łącznie z kredytem hipotecznym w ramach Kredytu Oszczędnościowo-Hipotecznego.

- Fortis RealProfit. Na przełomie stycznia i lutego 2007 roku Bank przeprowadził we współpracy Generali TU subskrypcję 4-letniego ubezpieczenia strukturyzowanego Fortis RealProfit powiązanego z globalnym rynkiem nieruchomości.

Produkty kartowe

Bank oferuje Klientom karty płatnicze w ramach międzynarodowej organizacji płatniczej Visa. Bank oferuje Klientom indywidualnym linii Retail Banking następujące produkty kartowe:

- Karty kredytowe:
  - Karta kredytowa Visa Classic;
  - Karta kredytowa Visa Gold;
  - Karta kredytowa Visa Platinum;
- Karty debetowe:
  - Visa elektron
  - Elektron dla Młodzieży

Do kart tych dołączony jest pakiet ubezpieczeń zawierający (w zależności od typu karty) między innymi: ubezpieczenie nieuprawnionego użycia karty kredytowej, ubezpieczenie gotówki pobranej z bankomatu, ubezpieczenie towarów zakupionych przy użyciu karty, ubezpieczenie gwarancji niższej ceny, koszty leczenia i koszty transportu medycznego, koszty transportu zwłok, koszty natychmiastowej pomocy „assistance”, ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków, ubezpieczenie utraty lub uszkodzenia bagażu podróжного, ubezpieczenie opóźnienia lotu, odpowiedzialność cywilna w życiu prywatnym, ochrona prawna w życiu prywatnym, assistance dla domu, usługi *concierge*.

Klienci Banku mogą korzystać także z kart American Express.

Produkty kredytowe

Bank oferuje Klientom indywidualnym następujące produkty kredytowe:

- Kredyty hipoteczne. Kredyty przeznaczone są na cele mieszkaniowe w tym: zakup mieszkania/domu na rynku wtórnym i pierwotnym, budowę, remont, refinansowanie kredytów mieszkaniowych w innych bankach oraz refinansowanie kosztów poniesionych z tytułu zakupu/budowy/remontu nieruchomości. Waluta kredytu: CHF, EUR, PLN. W ramach oferty kredytów hipotecznych Bank oferuje dwa rodzaje ubezpieczeń: ubezpieczenie pomostowe (stanowiące zabezpieczenie przejściowe kredytu do momentu ustanowienia zabezpieczenia docelowego w formie hipoteki) oraz ubezpieczenie niskiego wkładu (zabezpieczenie dodatkowe, dla Klientów nieposiadających minimalnego wkładu własnego).
- Kredyt hipoteczno – oszczędnościowy – połączenie kredytu hipotecznego oraz Fortis DuoProfit Regular.
- Kredyty gotówkowe. Kredyt Gotówkowy „Dowolny Cel” jest połączeniem dwóch

produktów: kredytu konsumpcyjnego i pożyczki hipotecznej. Środki z kredytu gotówkowego mogą być przeznaczone na konsolidację zadłużenia lub cele konsumpcyjne. Waluta kredytu: CHF, EUR, PLN, USD.

- Kredyt w rachunku. Posiadacze rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego mogą skorzystać z produktu „Szybka pożyczka”. Przyznanie i wysokość produktu odbywa się na podstawie analizy wpływów na rachunek lub na zasadzie przeniesienia limitu debetowego z innego banku lub na podstawie dochodów Klienta.

Bankowość elektroniczna

Bank oferuje Klientom indywidualnym dwa elektroniczne kanały dystrybucji. Pierwszym z nich jest system bankowości internetowej - Pl@net. System ten to rozbudowana platforma do kompleksowego zarządzania rachunkami i produktami bankowymi. To również zbiorczy podgląd wszystkich posiadanych rachunków i produktów bankowych. Dzięki niemu możliwe jest zarządzanie rachunkami, kartami płatniczymi, lokatami, produktami kredytowymi, a także dostęp do produktów inwestycyjnych. Klient dostaje powiadomienia SMS, e-mail na temat realizowanych transakcji. Posiada również dostęp do rachunków indywidualnych i firmowych po pojedynczym zalogowaniu do systemu.

Drugi kanał dystrybucji stanowi Centrum Telefoniczne, którego funkcjonalność obejmuje: udzielanie informacji na temat aktualnej oferty banku, specyfiki produktów, realizację zleceń płatniczych za pomocą Bankofonu oraz Helpdesk systemów bankowości elektronicznej.

Segment Consumer Finance

W roku 2006 Bank wszedł na nowy rynek consumer finance (segment masowej bankowości detalicznej) z kartami kredytowymi i kredytami gotówkowymi dla Klientów indywidualnych.

W ramach działalności Consumer Finance, czyli Pionu Kredytów Konsumentów do 30 marca 2007 roku funkcjonowały centra kredytowe specjalizujące się w dostarczaniu usług Klientom indywidualnym, oferując takie produkty jak karty kredytowe i pożyczki gotówkowe na niskie kwoty.

W marcu 2007 roku zgodnie z decyzją Komisji Nadzoru Bankowego, Grupa Fortis sfinalizowała transakcję zakupu 100% akcji Dominet SA – właściciela Dominet Banku SA. W wyniku tej transakcji dotychczas działająca w ramach Fortis Banku Polska linia Consumer Finance została wcielona w struktury Dominet. 31 marca 2007 roku Centra Kredytowe „Twój Kredyt”, w których Klienci mogli nabyć produkty Consumer Finance zostały przeniesione do Dominet Banku. Obecnie prowadzą one sprzedaż produktów Dominet Banku.

Rozwój usług bankowych dla Klientów Retail Banking

W 2007 roku, linia Retail Banking rozwijała ofertę produktów inwestycyjnych i koncentrowała się na sprzedaży kredytów hipotecznych. W styczniu Bank zaproponował swoim Klientom fundusz inwestujący na zagranicznych rynkach nieruchomości (Fortis RealProfit). Nowy produkt gwarantował zwrot ulokowanego kapitału i zwalniał klientów z podatku od zysków. Klienci mogli również skorzystać z subskrypcji– 3-letniego funduszu złotówkowego (Fortis FreeProfit) inwestującego w koszyk akcji 25 znanych światowych firm. W analizowanym okresie Fortis Bank poszerzył swoją ofertę zagranicznych funduszy Fortis L o kolejne 6 nowych subfunduszy.

W drugim półroczu Bank zorganizował subskrypcję dwóch produktów strukturyzowanych: w listopadzie i grudniu 2007 roku w ofercie znajdowały się dwa subfundusze Fortis L Fix: Zielony Bonus (Fortis

EuroProfit) oraz (Fortis KomfortPlus). Pierwszy z nich dostępny w EUR to 4-letnia inwestycja w rynek alternatywnej energii z pełną ochroną kapitału, drugi – również zapewniający zwrot 100% kapitału to 4,5-letnia inwestycja w globalny rynek akcji. Oferta produktów oszczędnościowo-inwestycyjnych poszerzyła się również o wariant Fortis DuoProfit umożliwiający inwestycję w regularnych wpłatach – miesięcznych i rocznych.

Klienci bankowości detalicznej kupowali produkty inwestycyjne, ale i zaciągali w Banku kredyty hipoteczne. Na początku roku Bank przyłączył się do kampanii BASF i Termo Organiki zachęcającej do oszczędzania energii. Klientom, którzy zdecydują się na budowę energooszczędnego domu Bank oferuje kredyt hipoteczny na specjalnych warunkach tzw. „Ciepły Kredyt” – proponuje preferencyjne warunki cenowe, skraca czas udzielenia kredytu, a w niektórych przypadkach ogranicza liczbę wymaganych dokumentów.

Bank zaproponował również Klientom kredyt hipoteczno – oszczędnościowy – jako połączenie kredytu hipotecznego oraz produktu inwestycyjnego: Fortis DuoProfit. Dodatkowo Bank wprowadził sprzedaż związaną tj. kredytu hipotecznego wraz z innymi produktami banku (konto osobiste, karta kredytowa itp.)

W raportowanym okresie Bank zaproponował posiadaczom kart kredytowych Visa Gold i Visa Platinum tzw. Pakiet Podróżnika. Wstęp do stref VIP na lotniskach, specjalne warunki cenowe w hotelach na świecie, elitarnych klubach czy polach golfowych to niektóre z przywilejów, które daje nowa usługa. Nowy Pakiet będzie systematycznie wzbogacany o nowe usługi, ale już dziś stanowi ciekawe uzupełnienie tego, co dają aktualnie podróżującym karty kredytowe. W ramach Pakietu Podróżnika Klienci otrzymali dwie karty (Priority Pass, Priority Traveller).

W 2007 roku Bank wprowadził dla posiadaczy kart kredytowych możliwość zwolnienia z opłaty za odnowienie karty w zależności od realizacji przez Klienta określonej wielkości transakcji bezgotówkowych.

Na początku roku Bank unowocześnił system bankowości internetowej Pl@net. System, wzbogacony został między innymi o dodatkowe zabezpieczenia, moduł inwestycyjny, powiadomienia SMS-em. Nowy Pl@net to trzecia generacja tego systemu – pierwsza wersja udostępniona została w styczniu 2000 roku i była jednym z pierwszych systemów bankowości internetowej w Polsce.

B. Commercial Banking

Oferta produktów i usług Commercial Banking

Commercial Banking (Pion Obsługi Średnich i Dużych przedsiębiorstw) specjalizuje się w obsłudze swoich Klientów poprzez sieć Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw (ang. business centers). Pion CB adresuje swoją ofertę do średnich przedsiębiorstw o rocznych obrotach powyżej 25 mln PLN. Koncentruje także swoje działania na przedsiębiorstwach wchodzących w skład międzynarodowych grup kapitałowych, niezależnie od wysokości obrotu.

Bank oferuje szerokie spektrum rozwiązań finansowych dla tego segmentu rynku. Stanowią je:

- finansowanie kapitału obrotowego;
- finansowanie inwestycji;
- zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej;
- zarządzanie płynnością;
- handel zagraniczny;

- fundusze Unii Europejskiej;
- rynki energii.

Finansowanie kapitału obrotowego

Działalność Banku charakteryzuje gotowość świadczenia usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb Klienta w oparciu o dogłębną analizę jego oczekiwań przy wykorzystaniu międzynarodowej sieci partnerów.

Bank oferuje firmom rozważającym formy finansowania bieżącej działalności: kredyty obrotowe i, we współpracy z Fortis Commercial Finance, faktoring.

Oprócz finansowania obrotów Klienta, Fortis Commercial Finance standardowo oferuje również szereg usług dodatkowych, takich jak:

- Administrowanie wierzytelnościami Klienta (m.in. monitorowanie terminowości spłat dokonywanych przez kontrahentów);
- Rozliczanie faktur (prowadzenie rachunków faktoringowych Klienta i kontrahentów, cykliczne raportowanie Klientowi bieżącego stanu jego należności);
- Dochodzenie wierzytelności przeterminowanych (m.in. monitowanie telefoniczne, dochodzenie na drodze sądowej, nadzór nad egzekucją komorniczą);

Finansowanie inwestycji

Firmom poszukującym finansowania inwestycji Bank oferuje:

- Kredyty inwestycyjne;
- Leasing, w tym leasing nieruchomości oraz szerokiej gamy środków trwałych, w tym środków transportu, sprzętu budowlanego, maszyn poligraficznych oraz innych urządzeń;
- Gwarancje dobrego wykonania;
- Gwarancje zwrotu zaliczki;
- Gwarancje przetargowe.

Zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej

Rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem kursowym i stopy procentowej oferuje średnim i dużym przedsiębiorstwom Zespół Dealerów Departamentu Skarbu.

Średnie i duże przedsiębiorstwa mają bezpośredni, telefoniczny dostęp do dealerów Departamentu Skarbu w celu zawarcia transakcji, uzyskania informacji nt. sytuacji na rynku walutowym lub wstępnej wyceny strategii zabezpieczającej.

W ramach zarządzania ryzykiem walutowym Bank oferuje:

- Transakcje terminowe forward;
- Swap walutowy;
- Opcje walutowe.

Oprócz oferty w ramach zarządzania ryzykiem walutowym Bank oferuje także zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, w tym:

- kontrakty FRA - transakcje terminowe na stopę procentową;
- kontrakty IRS – transakcje zamiany oprocentowania pasywów lub aktywów ze zmiennego

- na stałe lub odwrotnie;
- kontrakty CAP / FLOOR - opcje na stopę procentową;
- kontrakty CCS – transakcje zamiany waluty aktywów lub pasywów wraz z zamianą oprocentowania zmiennego na stałe lub odwrotnie.

W ramach lokowania nadwyżek dla Klientów Banku dostępne są następujące produkty:

- Depozyty terminowe w PLN i walutach obcych (np. USD, EUR); wolne środki mogą być lokowane na lokatach jednodniowych (overnight) lub dłuższych (do jednego roku);
- Bony skarbowe na rynku pierwotnym i wtórnym; transakcje typu "buy sell back" i "sell buy back";
- Obligacje Skarbu Państwa.

Zarządzanie płynnością

Zarządzanie płynnością, czyli cash management to grupa produktów pozwalających usprawnić zarządzanie środkami finansowymi firmy na jej rachunkach bankowych.

Wykorzystując pełną gamę produktów cash management Klienci Banku mogą efektywnie przyspieszyć proces przepływu środków oraz zmniejszyć swoje koszty administracyjno-finansowe poprzez:

- bieżącą kontrolę spływu należności;
- bieżącą kontrolę stanu zobowiązań;
- sprawne zarządzanie informacją i płynnością.

Dzięki rozwiązaniom funkcjonującym w Banku, Klienci mają możliwość efektywnego i bieżącego kontrolowania spływu swoich należności od dużej liczby kontrahentów w danym okresie. W ramach usługi Automatycznej Identyfikacji Płatności (AIP) rozliczenie pomiędzy kontrahentem, a Klientem następuje za pośrednictwem przydzielonego indywidualnego numeru rachunku. Kontrahent może dokonać zapłaty w dowolnym miejscu (poczta, oddziały Banku lub oddziały innych banków).

Bank oferuje także niezbędne narzędzia pozwalające na łatwy, szybki i bezpieczny sposób efektywnego zarządzania swoimi zobowiązaniami.

System bankowości elektronicznej MultiCash jest jednym z podstawowych narzędzi dostępu do rachunku. Klient korporacyjny nie musi odwiedzać oddziału, żeby uzyskać informację na temat obrotów na rachunkach firmy, może inicjować przelewy z uwzględnieniem podziału uprawnień do dysponowania nimi. Dodatkowo istnieje możliwość współpracy programów Banku z systemami finansowo-księgowymi Klienta usprawniając i oszczędzając czas.

W ramach sprawnego zarządzania informacją i płynnością Bank oferuje produkty pozwalające nie tylko na przekazywanie Klientowi informacji, ale również na zdalne zarządzanie rachunkami w innych bankach, jak również na zarządzanie płynnością na poszczególnych rachunkach w grupie kapitałowej Klienta.

- Multi Bank Reporting (MBR);
- Zdalne inicjowanie płatności (RPI);
- Notional Cash Pooling;
- Cash Collection.

Bank w ramach zarządzania płynnością oferuje również rachunek zbiorczy dla nierezydenta (non-resident collecting account), który prowadzony jest dla podmiotu gospodarczego (osoby prawnej

posiadającej siedzibę za granicą). Rachunek ten może być otwarty w: PLN, USD, EUR, CHF, GBP, JPY. Rachunek przeznaczony jest do dokonywania rozliczeń w formie przelewów jak i czeków. Dyspozycje wykonywane są na podstawie zleceń SWIFT przesyłanych przez zagraniczny bank Klienta, a także w ramach stałych zleceń płatniczych i rozliczeń czekowych. Środki zdeponowane na rachunku zbiorczym w walutach obcych nie są oprocentowane.

Handel zagraniczny

Ograniczanie ryzyka transakcji handlowych

Bank oferuje pełen zakres instrumentów handlu zagranicznego minimalizujących ryzyko współpracy handlowej z dostawcami i odbiorcami, jak również ułatwiających rozliczenia w transakcjach transgranicznych. W portfelu produktów znajdują się: inkaso dokumentowe, akredytywy dokumentowe (importowe i eksportowe), akredytywy stand-by oraz gwarancje zagraniczne.

Finansowanie w oparciu o wierzytelności

Pozyskanie środków finansowych poprzez sprzedaż wierzytelności wynikających z transakcji handlowych stanowi elastyczne źródło zapewnienia płynności finansowej. W przypadkach wykorzystania rozwiązań forfaitingowych bank proponuje również finansowanie bez prawa regresu w stosunku do zbywcy. Bank finansuje wierzytelności (faktury, weksle, należności wynikające z akredytów dokumentowych eksportowych) zarówno krótko- jak i długoterminowe (np. finansowanie długoterminowych kontraktów eksportowych). Atrakcyjność oferty Banku podnosi współpraca z firmami ubezpieczeniowymi (w tym przede wszystkim z Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE SA), jak również z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK).

Zagraniczne gwarancje bankowe

Bank ma w ofercie gwarancje zagraniczne - wystawia gwarancje własne zarówno na zlecenie swoich Klientów, jak i w ramach re-gwarancji innych banków zagranicznych oraz obsługuje gwarancje otrzymane na rzecz swoich Klientów. Bank obsługuje różne typy gwarancji: gwarancje przetargowe, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje dobrego wykonania kontraktu, gwarancje płatności.

Forfaiting - dyskonto należności terminowych

Bank oferuje forfaiting wierzytelności krótko- i średnioterminowych o okresie wykupu od miesiąca do pięciu lat.

Program EBOR

Dzięki współpracy z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR) Bank jest gotowy do zabezpieczania oraz finansowania większej ilości transakcji importowych oraz eksportowych przeprowadzanych na rynkach wyższego ryzyka w Europie Centralnej, Wschodniej na Bałkanach oraz w krajach określanych jako byłe republiki radzieckie. Bank jest gotowy zabezpieczać różne ryzyka związane z kontraktem zagranicznym (w tym ryzyko braku płatności za wykonanie kontraktu, ryzyko dobrego wykonania kontraktu, ryzyko zwrotu zaliczki) w powiązaniu z takimi instrumentami finansowymi jak m.in.: akredytywy, gwarancje dobrego wykonania, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje płatności, akredytywy stand-by, weksle i traty awalowane przez banki zagraniczne.

Pre-finansowanie eksportu

Usługa ta jest dogodna w sytuacji, kiedy eksporter poszukuje środków finansowych na zakup surowców niezbędnych do produkcji eksportowanego towaru lub na sfinansowanie zapasów magazynowych, przed ukończeniem produkcji czy realizacją dostawy.

Zabezpieczeniem oraz źródłem spłaty tego typu kredytów mogą być przyszłe należności eksportowe, wynikające z zawartego kontraktu, a płatności kontraktowe może zabezpieczyć akredytywa

dokumentowa, bankowa gwarancja zapłaty, polisa ubezpieczeniowa lub też wpływy należne eksporterowi z tytułu podpisanego kontraktu eksportowego.

Finansowanie eksportu: kredyt dla nabywcy, kredyt dla dostawcy

Dzięki współpracy Banku z wyspecjalizowanymi instytucjami powołanymi dla wspierania polskiego eksportu, takimi jak KUKE S.A oraz BGK, Bank oferuje swoim Klientom kompleksowe rozwiązania dotyczące finansowania kontraktów eksportowych o średnio i długo-terminowym horyzoncie spłaty, związanych ze sprzedażą dóbr i usług inwestycyjnych.

Wśród nich dostępne są kredyt dla nabywcy, przyznawany zagranicznemu importerowi lub jego bankowi, oraz alternatywne rozwiązanie w postaci kredytu dostawcy.

Finansowanie eksportu w ramach programu DOKE (Dopłaty Do Oprocentowania Kredytów Eksportowych)

Dzięki współpracy z Bankiem BGK, Bank realizuje rządowy projekt wspierania polskiego eksportu dóbr i usług inwestycyjnych w ramach programu DOKE. Finansowanie w ramach programu DOKE polega na udzieleniu średnio lub długoterminowego kredytu zagranicznemu nabywcy (lub jego bankowi) dóbr lub usług inwestycyjnych pochodzących z Polski.

Fundusze Unii Europejskiej

Od roku 2004 Bank prowadzi projekt informacyjny dla Klientów pod hasłem „W Unii Europejskiej z Fortis Bankiem”, który ma na celu doradzanie polskim przedsiębiorcom jak pozyskiwać środki unijne. Pieniądze dla przedsiębiorstw dostępne są przede wszystkim w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. W ramach projektu, Bank finansuje projekty inwestycyjne dotowane z funduszy Unii Europejskiej jak również prowadzi działania szkoleniowo-doradcze dla przedsiębiorców.

Rynki Energii

W ramach rozwiązań dla rynków energii Bank wprowadził optymalne zarządzanie ryzykiem zmienności cen na rynkach surowców energetycznych. Ryzyko zmienności cen dotyczy wszystkich rodzajów energii: ropy naftowej i produktów ropopochodnych (olej napędowy, olej opałowy, paliwo lotnicze), gazu ziemnego, węgla, energii elektrycznej oraz praw do emisji CO₂.

Bank wykorzystuje tu instrumenty finansowe obsługiwane przez Departament Skarbu, takie jak Kontrakty Fixed-for-floating, Swapy Caps / Floors / Collars / Three-ways / Extendable, Formuły oparte na indeksach (łącznie z ryzykiem walutowym) oraz instrumenty pochodne zabezpieczające przed zmianami pogody.

Rozwój usług bankowych dla segmentu Commercial Banking

Na początku roku w ramach Pionu powołano nowy zespół Cash Management zajmujący się wyspecjalizowanymi produktami rozliczeniowymi. W ofercie Banku pojawiła się usługa Cash Collection – usługa polegająca na odbiorze pieniędzy od Klienta, a następnie ich przeliczeniu i zaksięgowaniu na rachunek Klienta. W 2007 roku zespół pracował nad modyfikacją dostępnych produktów i wdrożeniem nowych wersji znanych już Klientom rozwiązań.

Bank rozwijał także swój program skierowany do Klientów ubiegających się o dofinansowanie ze środków unijnych. Angażował się w działalność edukacyjną organizował warsztaty, seminaria i konferencje dla Klientów Commercial Banking, na które zapraszani byli eksperci z firm doradczych oraz z instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie i wdrażanie funduszy unijnych.

C. Private Banking

Oferta produktów i usług Private Banking

Private Banking (Pion Bankowości Prywatnej) oferuje profesjonalne kompleksowe usługi dla zamożnych Klientów indywidualnych (ang. HNWI = High Net Worth Individuals). Obecnie Pion działa w oparciu o strukturę organizacyjną Departamentu Bankowości Prywatnej.

Oferta Private Banking kierowana jest do trzech segmentów Klientów:

- Segment Affluent – klienci, którzy w krótkiej perspektywie (1 roku, 2 lat) pozyskają aktywa umożliwiające im osiągnięcie poziomu 1 mln Euro;
- Segment HNWI (High Net Worth Individuals) o środkach inwestycyjnych/ oczekiwaniach kredytowych w wysokości przekraczającej 1 mln EUR lub równowartość w innej walucie;
- Segment UHNWI (Ultra High Net Worth Individuals) – klienci o aktywach przekraczających 5 mln Euro.

W ramach Private Banking Bank oferuje swoim Klientom:

- Produkty inwestycyjne;
- Produkty kredytowe;
- Produkty związane z bieżącą obsługą oraz ze współpracą z międzynarodową siecią Fortis;
- Specjalne struktury prawno-podatkowe.

Produkty inwestycyjne

Bank oferuje następujące produkty inwestycyjne:

- Wybór krajowych i zagranicznych funduszy inwestycyjnych;
- Oferty zarządzania aktywami Fortis Private Investments Polska S.A. obejmujące portfele modelowe i indywidualne strategie inwestycyjne;
- Produkty strukturyzowane.

Oprócz oferty produktów inwestycyjnych dostępne są również:

- Produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne (aktywnie zarządzane portfele najlepszych funduszy inwestycyjnych sprzedawanych na polskim rynku, połączone z ubezpieczeniem);
- Lokaty (złotowe i w walutach obcych, na różne okresy, z negocjowanym oprocentowaniem).

Produkty Kredytowe

Wśród produktów kredytowych Bank oferuje kredyty hipoteczne i kredyty lombardowe oraz inne rodzaje kredytów dostosowane do indywidualnych potrzeb Klienta.

Produkty związane z bieżącą obsługą

Klienci Private Banking mają dostęp między innymi do:

- Rachunków złotych i w głównych walutach wymiennalnych;
- Kart płatniczych i kredytowych (Visa, American Express);
- Internetowego rachunku Planet;
- Transakcji wymiany walut.

Specjalistyczne struktury prawno-podatkowe

Struktury te oferowane we współpracy z Fortis Intertrust Polska służą ochronie aktywów, optymalizacji podatkowej i uregulowaniu kwestii dziedziczenia.

Rozwój usług bankowych dla segmentu Private Banking

Usługi private banking, Bank dedykuje Klientom posiadającym aktywa o wartości powyżej 1 miliona EUR. We współpracy z Fortis w bankowości prywatnej na świecie, m.in. w Szwajcarii, Luksemburgu, Monaco, Londynie, Dubaju, Singapurze, czy Guernsey oferuje im fundusze inwestujące w nietypowe rynki lub sektory. W ramach obsługi w Polsce Klienci mają dostęp m.in. do oferty zarządzania aktywami Fortis Private Investments Polska SA obejmujące portfele modelowe i indywidualne strategie inwestycyjne.

W raportowanym okresie Departament Bankowości Prywatnej rozwijał swój zespół i przygotowywał się do wprowadzenia nowych produktów zarówno kredytowych i inwestycyjnych. Oferta private banking została wprowadzona do Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw w Krakowie, Katowicach, Gdańsku i Wrocławiu oraz od września w Poznaniu.

D. Rynki finansowe**Oferta produktów i usług segmentu Rynki Finansowe**

Pion Rynki Finansowe (ang. GMK = Global Markets) jest linią biznesową, która zajmuje się zarządzaniem bieżącą płynnością Banku oraz zarządzaniem ryzykiem walutowym i stopy procentowej. Posiada uprawnienia do zawierania transakcji na rynku międzybankowym o charakterze handlowym w ramach przyznaných limitów. Ponadto oferuje Klientom Commercial Banking oraz Retail Banking produkty rynków finansowych.

W ramach segmentu Rynki Finansowe Bank oferuje swoim Klientom podstawowe transakcje wymiany walutowej i stopy procentowej oraz pochodne.

Transakcje walutowe obejmują w szczególności:

- Transakcje spot;
- Transakcje terminowe Forward;
- Opcje walutowe;
- Struktury zerokosztowe.

Wśród opcji walutowych, które przeznaczone są dla Klientów narażonych na ryzyko związane ze zmianą kursu walutowego ze względu na posiadane zobowiązania i należności walutowe Bank oferuje opcje europejskie i amerykańskie, opcje barierowe i azjatyckie.

Wśród transakcji związanych z ryzykiem stopy procentowej wyróżnia się:

- Transakcje Forward Rate Agreement (FRA) - transakcje terminowe na stopę procentową
- Transakcje Interest Rate Swap (IRS) – transakcje zamiany oprocentowania pasywów lub aktywów ze zmiennego na stałe lub odwrotnie
- Interest Rate Options (IRO) - CAP / FLOOR - opcje na stopę procentową
- Currency Interest Rate Swap (CIRS) – transakcje zamiany waluty aktywów lub pasywów

wraz z zamianą oprocentowania zmiennego na stałe lub odwrotnie

W ramach lokowania nadwyżek dla Klientów Banku dostępne są następujące produkty:

- Bony skarbowe na rynku pierwotnym i wtórnym; transakcje typu "buy sell back" i "sell buy back"
- Obligacje Skarbu Państwa.

Pion GMK wprowadził do oferty usługę pośredniczenia w handlu prawami do emisji dwutlenku węgla. Transakcje przeprowadzane są we współpracy z belgijskim Fortis Bankiem. Oferta handlu uprawnieniami kierowana jest do firm, które mają nadwyżkę lub niedobór praw do emisji dwutlenku węgla i chcą zbilansować faktyczne rozmiary jego emisji z wielkością bieżącej produkcji. Bank oferuje również kompleksową ofertę w zakresie obrotu emisjami - pomaga znaleźć kontrahenta i doradza jak przeprowadzić transakcję, a także oferuje analizy rynku związane z tymi instrumentami. Bank przygotowuje dla potrzeb swoich klientów analizy rynku w oparciu o dane fundamentalne nakreślające trendy i oczekiwania rynkowe. Raport "Carbon weekly" przedstawia sytuację w ostatnim okresie oraz prognozy. Raport specjalny "Energy & Environmental Markets" jest przygotowywany tylko w sytuacjach szczególnych wydarzeń na rynku, które wymagają profesjonalnej analizy.

Rozwój usług bankowych dla segmentu Rynki Finansowe

W analizowanym okresie Bank wyodrębnił Pion Rynków Finansowych, w ramach, którego wyodrębniono Departament Skarbu oraz Departamenty odpowiedzialne za sprzedaż instrumentów finansowych dla klientów Retail Banking oraz Commercial Banking.

Na początku roku 2007 Bank uzupełnił swoją ofertę o produkty, które zabezpieczą ceny indeksów nośników energii i paliw. Nowe produkty mają obniżyć ryzyko zmienności cen paliw płynnych takich jak benzyna, olej opałowy czy olej napędowy, których ceny zależne są od notowań światowych. Bank zawarł pierwszą na rynku transakcję zabezpieczającą wahania cen indeksu na olej napędowy.

E. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów

Podstawowe zmienne stopy procentowe stosowane w Banku dla kredytów oparte są na stopie procentowej LIBOR lub EURIBOR dla kredytów walutowych oraz WIBOR dla kredytów złotówkowych. Stosowane są również stopy stałe, które nie podlegają zmianie w okresie obowiązywania umowy.

W 2007 roku Rada Polityki Pieniężnej podniosła poziom oficjalnych stóp procentowych NBP o 100 punktów bazowych.

Reagując na sytuację na rynku pieniężnym, Bank modyfikował odpowiednio oprocentowanie lokat i kredytów prowadzonych w walucie EUR i USD.

W 2007 roku średnie nominalne oprocentowanie depozytów bieżących i terminowych wynosiło dla:

- depozytów w złotych – 2,93%;
- depozytów walutowych – 2,64%.

Średnie nominalne oprocentowanie dla kredytów łącznie w sytuacji normalnej i nieregularnej w podziale na waluty w 2007 roku wynosiło:

- kredytów w PLN – 6,12%;
- kredytów w EUR – 5,48%;
- kredytów w USD – 6,99%;

- kredytów w CHF – 3,78%.

W 2006 roku średnie nominalne oprocentowanie depozytów bieżących i terminowych wynosiło dla:

- depozytów w złotychkach – 2,49%,
- depozytów walutowych – 1,69%.

Średnie nominalne oprocentowanie dla kredytów łącznie w sytuacji normalnej i nieregularnej w podziale na waluty w 2006 roku wynosiło:

- kredytów w PLN – 5,91%,
- kredytów w EUR – 4,27%,
- kredytów w USD – 6,67%,
- kredytów w CHF – 3,00%.

F. Usługi powiernicze

Bank świadczy usługi powiernicze polegające na prowadzeniu rachunków papierów wartościowych, przechowywaniu aktywów klientów, rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych. Działalność powiernicza prowadzona jest na mocy Decyzji Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 14 lipca 2000 roku (KPWiG-4042-2/2000), w ramach wydzielonego ze struktur Banku Zespołu Usług Powierniczych.

Od 2005 roku Bank wykonuje obowiązki Depozytariusza dla dwóch subfunduszy otwartego funduszu inwestycyjnego FORTIS FIO utworzonego przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Skarbiec SA. W ramach Banku funkcję Depozytariusza pełni Zespół Usług Powierniczych. Do głównych zadań Depozytariusza należy: prowadzenie rejestru aktywów Fortis FIO, kontrola wyceny wartości netto aktywów subfunduszy i wartości jednostki uczestnictwa oraz kontrola czynności faktycznych i prawnych podejmowanych przez Fortis FIO pod kątem ich zgodności ze Statutem oraz przepisami prawa.

W związku z pełnieniem przez Bank obowiązków Agenta Serwisowego i Agenta Płatności na rzecz zagranicznych funduszy inwestycyjnych Fortis L Fix, Fortis L Fund zarządzanych przez Fortis Investment Management w Luksemburgu, Zespół Usług Powierniczych koordynuje proces dystrybucji tytułów uczestnictwa w Polsce. Na koniec 2007 roku oferowano 26 subfunduszy wchodzących w skład funduszu Fortis L Fund. Ponadto w 2007 roku zostały przeprowadzone trzy kolejne subskrypcje subfunduszy funduszu Fortis L Fix: Wielkie Marki, Hossa Plus, Zielony Bonus

G. Operacje na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych

Aktywność Banku na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych podzielić można na trzy kategorie:

- aktywność wynikająca z zarządzania płynnością;
- aktywność wynikająca z zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- aktywność wynikająca z polityki inwestycyjnej Banku, dotyczącej środków pochodzących z kapitału.

Za zarządzanie płynnością Banku i ryzykiem stopy procentowej na poziomie operacyjnym odpowiada Departament Skarbu (segment Rynki Finansowe). Dotyczy to zarówno zapewniania środków na finansowanie aktywów Banku, jak również inwestowania nadwyżek finansowych. Departament Skarbu wykorzystuje w tym celu lokaty i depozyty na rynku międzybankowym, transakcje wymiany walut (FX SWAP) jak również inwestycje w bony skarbowe, obligacje Skarbu Państwa i bony pieniężne NBP.

Polityka inwestycyjna Banku jest ustalana przez Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami. Kapitał jest inwestowany przede wszystkim w papiery dłużne, emitowane przez Skarb Państwa lub

NBP.

W swojej ofercie Bank posiada transakcje pochodne, umożliwiające zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych lub zmianami kursów walut: Forward Rate Agreement (FRA), Interest Rate Swap (IRS), Overnight Interest Swap (OIS) oraz opcje walutowe i opcje na stopy procentowe typu europejskiego. Szczególnie dynamicznie rozwija się oferta Banku w zakresie transakcji opcyjnych. W roku 2005 wprowadzono obsługę amerykańskich opcji FX, opcji barierowych, oraz azjatyckich opcji Average Rate Options. Transakcje te oferowane są Klientom prowadzącym działalność gospodarczą, a także zawierane przez Bank na rynku międzybankowym. W 2007 roku nastąpił dynamiczny wzrost ilości zawieranych transakcji opcyjnych, pracowano nad udoskonaleniem istniejących oraz wprowadzeniem nowych produktów, czego efektem będzie poszerzenie oferty Banku w tym zakresie w 2008 roku.

H. Działalność rozliczeniowa Banku

W ramach rozliczeń krajowych i zagranicznych, firmy obsługiwane przez Bank korzystają z następujących usług:

- płatności zagraniczne: obsługa zleceń wysłanych i otrzymanych w walutach wymiennalnych i w złotych;
- przelewy krajowe;
- polecenie zapłaty;
- bieżąca wymiana walut;
- transakcje terminowe typu forward;
- prowadzenie rachunków papierów wartościowych;
- obsługa akredytyw dokumentowych importowych i eksportowych;
- dyskonta akredytyw eksportowych;
- inkaso czeków innych banków;
- inkaso czeków ciągniętych na banki zagraniczne;
- inkaso dokumentowe.

Obecnie rozliczenia płatności krajowych w złotych wysyłanych do banków krajowych realizowane są wyłącznie w formie elektronicznej poprzez systemy ELIXIR oraz SORBNET.

Dla krajowych płatności w euro od marca 2005 roku uruchomiono w Polsce systemy EuroELIXIR i SORBNET-Euro. Ich funkcjonalność została, począwszy od 30 maja 2005 wzbogacona o zlecenia transgraniczne. Bank od początku, tj. od marca 2005 jest uczestnikiem systemu EuroELIXIR dla zleceń krajowych oraz obsługuje zlecenia otrzymane za pośrednictwem systemu SORBNET-Euro, natomiast dla transakcji transgranicznych jest uczestnikiem systemu STEP2 od sierpnia 2004 r.

Pod koniec 2007 roku Bank przygotowywał się do wprowadzenia transgranicznych instrumentów płatniczych w nowym standardzie SEPA. Ich wprowadzenie przewidziano na styczeń 2008 roku.

Od lipca 2005 roku w Banku funkcjonuje centrum rozliczeniowe (Zespół Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych) będące zapleczem „operacyjnym” dla zagranicznych placówek Fortis Bank SA/NV w Europie. Obecnie centrum rozliczeniowe realizuje następujące usługi dla nowo otwartych centrów biznesowych (Business centers):

- rozliczanie przychodzących i wychodzących przelewów krajowych (krajowych z punktu widzenia obsługiwanego BC - Business Center) w lokalnych walutach przy użyciu lokalnych systemów rozliczeniowych;
- rozliczanie przychodzących i wychodzących przelewów zagranicznych przy użyciu systemu SWIFT;
- rozliczanie wszelkiego typu transakcji zawartych przez lokalne departamenty skarbu w tym transakcji klientowskich oraz międzybankowych;
- uruchamianie kredytów udzielonych przez lokalne departamenty kredytów;
- wsparcie BC w pracy operacyjnej z klientami, np. obsługa reklamacji klientowskich, księgowanie opłat i prowizji, raportowanie oraz w procesach zapewnienia płynności na rachunkach nostro poszczególnych oddziałów.

Powyższe usługi świadczone są dla BC w Pradze, Budapeszcie, Wiedniu, Sztokholmie oraz Kopenhadze.

W 2007 roku rozpoczęto świadczenie usług na rzecz Oddziału we Francji, na 2008 rok zaplanowano świadczenie usług na rzecz Oddziału w Rumunii.

I. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi

Bank współpracuje z bankami zagranicznymi w zakresie wymiany walut, transakcji lokacyjnych, operacji na papierach wartościowych oraz transakcji banknotowych. Bank posiada rachunki w renomowanych bankach operujących w głównych centrach finansowych świata, prowadzi również rachunki loro w złotych dla banków zagranicznych. Współpraca z grupą Fortis oraz innymi czołowymi bankami pozwala na sprawne rozliczenia zarówno płatności realizowanych na zlecenie Klientów, jak również dyspozycji otrzymywanych z zagranicy.

Bank jest uczestnikiem międzynarodowej sieci łączności międzybankowej SWIFT, co umożliwia przyspieszenie realizacji płatności, a także ułatwia kontakty z bankami zagranicznymi i umożliwia wdrażanie szeregu nowych produktów związanych z obsługą transakcji międzynarodowych. Ponadto Bank nawiązał współpracę z EBA (European Banking Association), przystępując z dniem 9 sierpnia 2004 roku do uczestnictwa w europejskim systemie clearingowym STEP2.

Wprowadzenie z dniem 28 stycznia 2008 roku Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA) przyczyni się do powstania spójnego i zintegrowanego paneuropejskiego rynku płatności w euro. SEPA to nowe transgraniczne instrumenty płatnicze – polecenia przelewu, polecenia zapłaty i płatności kartami. Na początku instrumenty te będą funkcjonować równolegle z istniejącymi systemami krajowymi. Oczekuje się, że do końca 2010 roku, większość płatności będzie realizowana z użyciem nowych instrumentów. Dla firm i konsumentów wykonywanie i otrzymywanie płatności w euro w całej Europie będzie równie łatwe, bezpieczne i opłacalne, jak to jest teraz w przypadku płatności krajowych realizowanych lokalnie.

Krajami, które jak dotąd przystąpiły do obszaru SEPA są państwa członkowskie Unii Europejskiej, Szwajcaria, Islandia, Liechtenstein i Norwegia.

Europejska Rada ds. Płatności (EPC), reprezentująca środowisko bankowe, opracowała normy techniczne projektu. Równolegle, Komisja Europejska ustaliła zharmonizowane normy prawne (dyrektywa w sprawie usług płatniczych), które usuną bariery uniemożliwiające powstanie SEPA. Dyrektywa w sprawie usług płatniczych ma zostać przyjęta w Polsce do listopada 2009.

Krajowa Izba Rozliczeniowa zaproponowała bankom realizację transakcji w EUR w nowym standardzie SEPA poprzez system EuroELIXIR-Ok.

Począwszy od stycznia 2008 Bank rozlicza płatności SEPA poprzez specjalny konwerter w Centrali Fortis Bank w Brukseli.

IV. DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA

Bank w swoich przedsięwzięciach kieruje się zasadą odpowiedzialności społecznej i stara się wspierać przedsięwzięcia lokalnych społeczności. Promuje postawy obywatelskie oraz działania wolontarystyczne. Wyrazem tego była pomoc finansowa udzielona Fundacji dla Uniwersytetu Jagiellońskiego z przeznaczeniem na organizację i uruchomieniu Małopolskiego Centrum Wolontariatu. Fortis wspiera także działania na rzecz edukacji promując między innymi takie inicjatywy jak "Konkurs Najlepsi AE", który umożliwi wyłonienie i nagrodzenie wyróżniających się studentów Akademii Ekonomicznej oraz „Dni Kariery”, targi pracy, praktyk i staży w Polsce organizowane przez Stowarzyszenie AIESEC.

Ponadto Bank wspiera powołaną w listopadzie 2006 roku Fortis Foundation Polska (Fundację), poprzez którą prowadzi obecnie przedsięwzięcia o charakterze charytatywnym i przekazała na jej działania statutowe w grudniu 2007 roku darowiznę w kwocie 500 tys. PLN. Działania Fundacji odnoszą się do trzech grup najbardziej narażonych na aspołeczne zachowania: dzieci, młodzieży i osób starszych. Fundacja realizuje swoje cele głównie przez wspomaganie lokalnych społeczności zarówno w formie dofinansowania tych instytucji, jak i prowadzenia własnych projektów.

Główne inicjatywy wspierane przez Fundację w 2007 roku, to:

- Centrum Wsparcia Dziecka i Rodziny w Zakopanem – dofinansowanie zakupu mikrobusu do przewozu dzieci z Domu Dziecka w Zakopanem (luty 2007);
- Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie – przekazanie środków finansowych na promowanie i organizowanie wolontariatu. W szczególności wsparcie dla powstającego Małopolskiego Centrum Wolontariatu (luty 2007);
- Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych w Olsztynie – dofinansowanie wyjazdu integracyjno-szkoleniowego podopiecznych Stowarzyszenia (maj 2007);
- Dom Dziecka im. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Krośnie – sfinansowanie zakupu wyposażenia boiska sportowego dla podopiecznych domu dziecka (czerwiec 2007);
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddziału w Obornikach Śląskich – dofinansowanie kolonii zdrowotnej dla podopiecznych Towarzystwa, dzieci z rodzin zastępczych i z rodzin ubogich (czerwiec 2007);
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Tolkmicku sfinansowanie zakupu sprzętu dla kółek zainteresowań działających na terenie Ośrodka (czerwiec 2007);
- Nowosądecki Ośrodek Profilaktyki Społecznej w Nowym Sączu - dofinansowanie kolonii socjalno-zdrowotnej dla dzieci z rodzin ubogich i zagrożonych wykluczeniem (czerwiec 2007);
- Integracyjny Klub Sportowy w Warszawie – wsparcie finansowe na organizację Pucharu Świata o „Szablę Kilińskiego” w szermierce na wózkach (sierpień 2007);
- Bełchatowskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR MARKOT - dofinansowanie wakacyjnego wyjazdu dzieci bezdomnych (sierpień 2007);
- Stowarzyszenie Wiosna z Krakowa – dofinansowanie edukacyjnego projektu dla dzieci z rodzin ubogich „Podzielmy się wiedzą” (sierpień 2007);
- Fundacja Wspólnota Nadziei z Krakowa – dofinansowanie utworzenia pracowni plastycznej

- dla chorych z autyzmem (sierpień 2007);
- Stowarzyszenie Akademickie „Beczka” z Krakowa – dofinansowanie wyjazdu integracyjno-rehabilitacyjnego dla podopiecznych Stowarzyszenia (wrzesień 2007);
- Świetlica środowiskowa w Suwałkach - dofinansowanie remontu świetlicy (październik 2007);
- Fundacja na Rzecz Osób Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie – wsparcie finansowe kształcenia zawodowego osób niewidzących, zakup makiety mikserskiej (październik 2007);
- Stowarzyszenie U Siemachy - sfinansowanie zakupu komputerów do pracowni komputerowej dla Młodzieżowego Klubu Umiejętności w Krakowie (październik 2007);
- Dom Dziecka w Sulejowie – sfinansowanie wyprawek szkolnych i podręczników dla podopiecznych (październik 2007);
- Akademia Pełni Życia z Krakowa – dofinansowanie projektu „ Z Internetem w Trzeci Wiek” adresowanym do seniorów (październik 2007);
- Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo” w Krakowie - dofinansowanie zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych na zajęcia terapii zajęciowej (grudzień 2007);
- Pomorskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR_MARKOT w Gdańsku – dofinansowanie spotkań mikołajkowych dla dzieci, podopiecznych Centrum.

Fundacja rozpoczęła w IV kwartale 2007 roku realizację projektów własnych w ramach programu „Szansa2”, którego celem jest wsparcie środowiskowych ognisk wychowawczych Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz prowadzenie działań przyczyniających się do wyrównywania szans rozwojowych ich podopiecznych.

W ramach działań adresowanych do dzieci ze świetlic Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD) zostały zrealizowane następujące projekty:

- Wspólnie z Agencją Aeris Futuro w ramach Projektu Czas na Las we wrześniu i październiku 2007 roku zostały przeprowadzone dwie akcje o charakterze edukacyjno-integracyjnym, podczas których dzieci ze świetlic TPD wraz z pracownikami Banku uczestniczyli w akcji zalesiania.
- W 5 polskich miastach blisko 550 dzieci ze świetlic TPD zostało zaproszonych na przedstawienia mikołajkowe do teatru na specjalny spektakl połączony z wizyta Świętego Mikołaja;
- Podczas 6 spotkań w trzech miastach dzieci ze świetlic TPD wraz z seniorami uczestniczyły (ponad 100 osób) w warsztatach plastycznych na terenie muzeum etnograficznego, podczas których przygotowywały tradycyjne ozdoby świąteczne. Warsztaty połączone były ze zwiedzaniem wystawy oraz poczęstunkiem przy wigilijnym stole i podarunkami dla uczestników

Fundacja kontynuuje również współpracę z Fundacją Wspólna Droga (United Way) zapoczątkowaną przez Bank. W roku bieżącym Fundacja Fortis przystąpiła do Partnerstwa dla Dzieci realizującego program „Ale nuda”. Ponadto pracownicy Banku uczestniczący w programie dobrowolnych odpisów od pensji, przekazują co miesiąc zadeklarowaną część wynagrodzenia na wybrany przez siebie cel społeczny. Tak jak w minionych latach władze Banku zadeklarowały, że do każdej złotówki przekazywanej przez pracownika dokładać będą kolejną, by w ten sposób podwoić datki zasilające Fundację Wspólna Droga.

V. PRYZNANE NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Fortis Bank Polska SA jako jedyny bank w Polsce w kwietniu 2007 roku znalazł się w gronie laureatów konkursu "Najlepsi Pracodawcy 2006" organizowanego przez międzynarodową firmę konsultingową Hewitt Associates. W badaniu wzięło udział 67 firm, z których wyróżniono 10. W grudniu 2007 roku po raz kolejny Bank został wyróżniony godłem Inwestor w Kapitał Ludzki. W sześcioletniej historii tego konkursu Bank po raz drugi został jego laureatem, co potwierdza konsekwentne realizowanie założeń misji i wizji Banku, które podkreślają dążenia Banku do bycia najlepszym pracodawcą w sektorze finansowym w Polsce.

Bank został uznany także za jedną z najsilniejszych marek biznesowych „Business Superbrands” na rynku polskim. Organizacja Superbrands, która przyznała wyróżnienie bankowi, nagradza wybrane marki od 12 lat; według niej Fortis to jedna z najsilniejszych i najlepiej rozpoznawanych marek sektora business to business (B2B) w Polsce.

W 2007 roku Bank zajął także pierwsze miejsce w kategorii "banki uniwersalne" w rankingu "50 największych banków w Polsce 2007" przeprowadzonym przez "Miesięcznik Finansowy BANK". Banki zostały ocenione w rankingu uwzględniającym pozycję ekonomiczną i rozwój na rynku finansowym w ciągu ostatnich 2 lat.

VI. ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH BANKU W 2007 ROKU

A. Rachunek zysków i strat

Dynamika wybranych wielkości rachunku zysków i strat (w tys. PLN)

Rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	01.01.2007 -31.12.2007	01.01.2006 -31.12.2006	Dynamika 31.12.2007- 31.12.2006 (w %)
Wynik z tytułu odsetek	289 033	207 671	39%
Wynik z tytułu prowizji	123 757	98 053	26%
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	3 400	=	100%
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	155 961	110 803	41%
Pozostałe przychody	10 987	5 751	91%
Razem przychody netto	580 289	421 254	38%
Koszty osobowe	-160 198	-121 370	32%
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	-25 257	-22 068	14%
Pozostałe koszty	-138 918	-120 421	15%
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-41 309	- 53 283	-22%
Zysk brutto	214 607	104 112	106%
Podatek dochodowy	-37 013	-18 975	95%
Zysk netto	177 594	85 137	109%

W strukturze rachunku zysków i strat dominującą pozycją jest wynik z tytułu odsetek, który na dzień 31 grudnia 2007 roku osiągnął poziom 289 033 tys. PLN i był wyższy od wyniku za 2006 rok o 39 %, tj. o wartość 81 362 tys. PLN. Wysokie wyniki z tytułu odsetek odzwierciedlają rozwój biznesu widoczny zwłaszcza w obszarze kredytowym. Średnie wolumeny kredytów przyrosły w analizowanym okresie o 58%. W tym czasie średnie wolumeny depozytów przyrosły o 45%.

Drugą, co do wartości pozycją dochodów Banku był wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu w kwocie 155 961 tys. PLN (wzrost w stosunku do 2006 roku o 41 %). Największą pozycję tego wyniku stanowiły operacje wymiany walut w kwocie 129 812 tys. PLN (wzrost w stosunku do 2006 roku o 25 %). Bank osiągnął również znaczący wzrost wyniku z transakcji na instrumentach pochodnych z 6 450 tys. PLN w 2006 roku do 30 799 tys. PLN w 2007 roku. Oprócz coraz chętniej kupowanych przez Klientów opcji (wzrost wyniku z tego tytułu wyniósł 140% 2007 rok do 2006 roku), Klienci znacznie więcej inwestują także w transakcje typu IRS i CIRS.

W 2007 roku Bank uzyskał wynik z tytułu prowizji w kwocie 123 757 tys. PLN, co oznacza wzrost w stosunku do 2006 roku o 26%. Wynik ten odzwierciedla wzrost liczby Klientów (średnio o 14% pomiędzy analizowanymi okresami) oraz wzrost liczby operacji przeprowadzanych przez Klientów Banku.

Przykładowe przyrosty prezentujemy poniżej:

- liczba rachunków bieżących – wzrost o 10%

- średnia liczba aktywnych umów kredytowych – wzrost o 50%
- liczba standardowych przelewów zagranicznych (wychodzących i przychodzących) – wzrost o 19%,
- liczba transakcji wykonywanych kartami kredytowymi – wzrost o 83%

Klienci Banku coraz chętniej korzystają z EKD (elektronicznych kanałów dystrybucji), czego dowodzą następujące przyrosty:

- średnia liczba użytkowników systemu Multicash – wzrost o 17%,
- średnia liczba użytkowników systemu Pl@net – wzrost o 27%,
- liczba przelewów wykonywanych via EKD plus 25%.

W 2007 roku Bank uzyskał przychody z tytułu dywidendy od jednostki zależnej Fortis Private Investment Polska S.A. w kwocie 3 400 tys. PLN.

Wysokie wyniki z tytułu odsetek i prowizji zostały osiągnięte dzięki znacznemu przyrostowi wolumenu kredytów.

Przychody netto

Bank osiągnął wzrost przychodów z tytułu odsetek o 61 %. Pozycja ta wyniosła 606 041 tys. PLN w 2007 roku w porównaniu do 375 542 tys. PLN w 2006 roku.

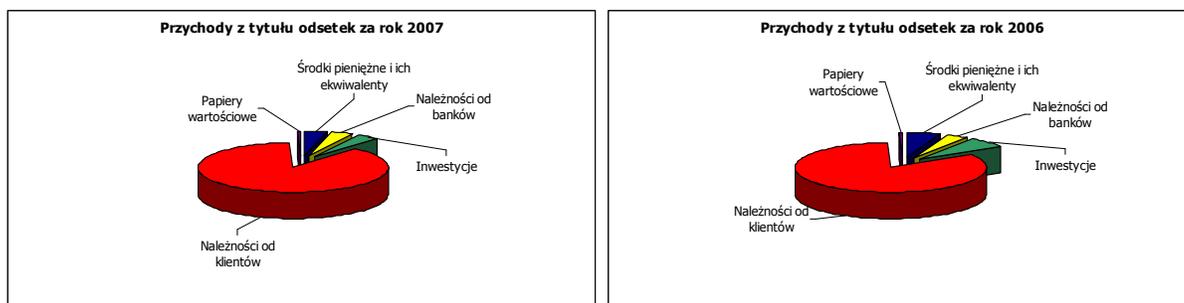
Głównym źródłem przychodów odsetkowych były kredyty i pożyczki, instrumenty pochodne zabezpieczające, inwestycje, oraz lokaty w innych bankach i środki pieniężne.

Na przychody odsetkowe składają się głównie odsetki z tytułu:

- Należności od klientów: 530 974 tys. PLN w porównaniu do 312 073 tys. PLN w 2006 roku,
- Należności od banków: 21 023 tys. PLN w porównaniu do 13 862 tys. PLN w 2006 roku,
- Inwestycje: 22 972 tys. PLN w porównaniu do 25 014 tys. PLN w 2006 roku.

Na koszty odsetkowe składają się w szczególności odsetki z tytułu:

- Zobowiązań wobec banków: 157 942 tys. PLN w porównaniu do 79 098 tys. PLN w 2006 roku,
- Zobowiązań wobec klientów: 149 777 tys. PLN w porównaniu do 84 968 tys. PLN w 2006 roku.

Bank osiągnął wzrost przychodów z tytułu prowizji o 25%. Pozycja ta wyniosła 134 231 tys. PLN w 2007 roku w porównaniu do 107 614 tys. PLN w 2006 roku.

Głównym źródłem przychodów z tytułu prowizji były prowizje i opłaty dotyczące usług rozliczeniowych, prowizje od gwarancji i zobowiązań warunkowych oraz pozostałe przychody z tytułu prowizji.

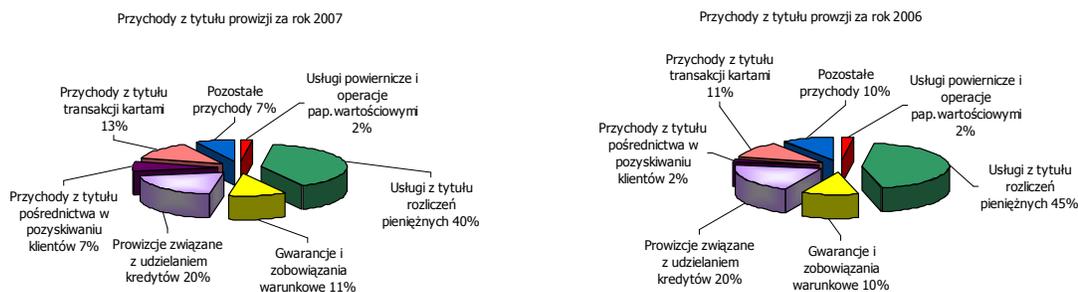
Na przychody z tytułu prowizji składają się głównie:

- prowizje i opłaty z usług z tytułu rozliczeń pieniężnych: 53 082 tys. PLN w porównaniu do 47 611 tys. PLN w 2006 roku;
- prowizje od gwarancji i zobowiązań warunkowych: 14 852 tys. PLN w porównaniu do 11 259 tys. PLN w 2006 roku;
- prowizje związane z udzielaniem kredytów: 26 295 tys. PLN w porównaniu do 21 662 tys. PLN
- przychody z tytułu pośrednictwa w pozyskiwaniu klientów: 10 050 tys. PLN w porównaniu do 2 307 tys. PLN
- Przychody z tytułu transakcji kartami: 17 009 tys. PLN w porównaniu do 11 938 tys. PLN

Na koszty z tytułu prowizji składają się w szczególności:

- Koszty związane z kartami: 4 357 tys. PLN w porównaniu do 3 718 tys. PLN w 2006 roku;
- koszty prowizji od operacji gotówkowych: 3 062 tys. PLN w porównaniu do 2 543 tys. PLN w 2006 roku;
- koszty prowizji z tytułu rozliczeń: 1 431 tys. PLN w porównaniu do 1 274 tys. PLN w 2006 roku.

Koszty z tytułu prowizji wyniosły 10 474 tys. PLN w 2007 roku, tj. były o 10 % wyższe niż w roku poprzednim, gdy wynosiły 9 561 tys. PLN.

Struktura przychodów netto w 2007 roku i w 2006 roku

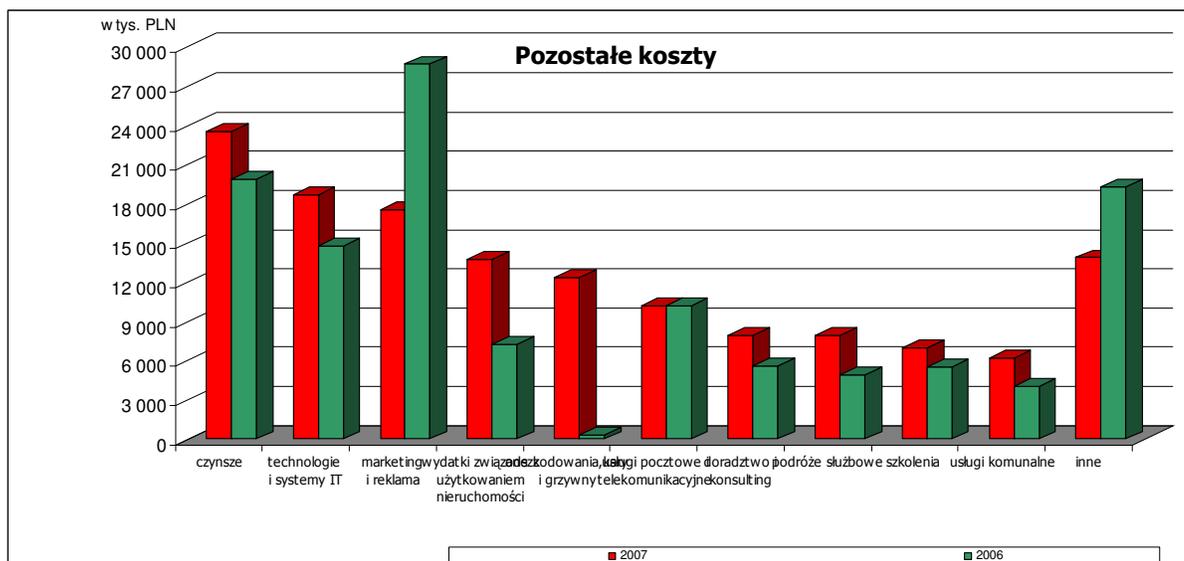
	2007	2006
Wynik z tyt. odsetek	49,8 %	49,3 %
Wynik z tyt. prowizji	21 %	23,2 %
Przychody z tyt. dywidend	1 %	-
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	26,8 %	26,4 %
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	-0,5%	-0,3%
Pozostałe przychody	1,9 %	1,4%
Razem	100 %	100 %

Koszty osobowe i pozostałe koszty administracyjne

Koszty osobowe Banku w 2007 roku wyniosły 160 198 tys. PLN i były wyższe o 32 % od poniesionych w 2006 roku, gdy wynosiły 121 370 tys. PLN. Wyższy poziom kosztów wynikał głównie ze wzrostu zatrudnienia spowodowanym realizacją przyjętej strategii rozwoju Banku na najbliższe lata. Średnia liczba etatów w 2007 roku wzrosła o 30%.

Koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych wyniosły 25 257 tys. PLN i były wyższe o 14,5 % niż w 2006 roku.

Pozostałe koszty Banku w 2007 roku wyniosły 138 918 tys. PLN i były wyższe o 15,4 % od poniesionych w 2006, gdy wynosiły 120 421 tys. PLN. Główne pozycje pozostałych kosztów to czynsze (23 551 tys. PLN), technologie i systemy IT (18 670 tys. PLN), marketing i reklama w kwocie 17 528 tys. PLN., doradztwo i konsulting (7 946 tys. PLN)

Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek zmniejszyły się z 53 283 tys. PLN na koniec 2006 roku do 41 309 tys. PLN w 2007 roku. Główną pozycję stanowiło obciążenie kosztami ryzyka kredytowego od należności Klientów, które zmniejszyło się z 50 291 tys. PLN do 37 953 tys. PLN.

Zysk

W 2007 roku Bank osiągnął zysk brutto w wysokości 214 607 tys. PLN, tj. o 106 % wyższy niż w 2006 roku. Obowiązkowe zmniejszenia zysku brutto kształtowały się na poziomie 37 013 tys. PLN.

Osiągnięty przez Bank w 2007 roku zysk netto wyniósł 177 594 tys. PLN i był wyższy o 92 457 tys. PLN, tj. o 109 % w stosunku do zysku osiągniętego w roku 2006.

B. Bilans**Suma bilansowa**

Suma bilansowa Banku na dzień 31 grudnia 2007 roku wyniosła 14 211 014 tys. PLN i była wyższa od stanu na koniec grudnia poprzedniego roku o 3 215 206 tys. PLN, tj. o 29%.

Struktura i dynamika wybranych wielkości bilansowych (w tys. PLN)

Aktywa

Wielkości bilansowe	31.12.2007	Struktura	31.12.2006	Struktura	Dynamika 31.12.2007- 31.12.2006 (w %)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 590 463	11,2%	2 826 975	25,7%	-43,7%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	253 301	1,8%	146 869	1,3%	72,4%
Należności od banków	228 525	1,6%	199 129	1,8%	14,7%
Należności od klientów	11 172 026	78,6%	6 975 222	63,4%	60,1%
Inwestycje – dostępne do sprzedaży	603 235	4,2%	654 710	6,0%	-7,8%
Rzeczowy majątek trwały	113 816	0,8%	72 057	0,7%	57,9%
Wartości niematerialne	22 287	0,2%	11 882	0,1%	87,5%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	33 873	0,2%	23 285	0,2%	45,4%
Pozostałe aktywa	193 488	1,4%	85 679	0,8%	125,8%
PASYWA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	201 381	1,4%	61 127	0,6%	229,4%
Zobowiązania wobec banków	5 895 545	41,5%	4 955 977	45,1%	18,9%
Zobowiązania wobec klientów	6 307 428	44,4%	4 627 357	42,1%	36,3%
Zobowiązania podporządkowane	358 200	2,5%	-	-	100%
Bieżące zobowiązania podatkowe	26 601	0,2%	3 963	-	571%
Pozostałe zobowiązania	251 929	1,8%	353 619	3,2%	-28,7%
Rezerwy	15 974	0,1%	12 260	0,1%	30,2%
Razem kapitały własne	1 153 956	8,1%	981 505	8,9%	17,5%
Suma bilansowa	14 211 014	100%	10 995 808	100%	29,2%

Podstawową pozycję w strukturze aktywów stanowią należności od klientów, które na koniec 2007 roku stanowiły prawie 79% aktywów ogółem.

Na zmianę w strukturze aktywów największy wpływ miał wzrost należności od klientów, przede wszystkim wzrost kredytów hipotecznych i komercyjnych. Głównym źródłem finansowania aktywów pozostają zobowiązania wobec klientów i banków, które wzrosły odpowiednio o 36% i 19% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Należności od klientów wykazały też największy przyrost w ujęciu wartościowym, bo o 4 196 804 tys. PLN, tj. o 60% w porównaniu z rokiem ubiegłym 2006. Udział należności od klientów w strukturze aktywów ogółem wzrósł z 60% na koniec 2006 roku do 79% na koniec roku 2007.

Na koniec grudnia 2007 wyższy o 29 396 tys. PLN czyli o 14,7% w porównaniu z rokiem 2006 był poziom należności od banków. Obniżył się nieznacznie ich udział w strukturze aktywów ogółem z 1,8% do 1,6%.

Wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu wzrosła o 72,4% tj. o 106 432 tys. PLN w porównaniu ze stanem na koniec 2006 roku.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty spadły w porównaniu z 2006 rokiem o 43,7%, ich udział w strukturze aktywów ogółem z 25,7% w 2006 roku, zmniejszył się do 11,2% w 2007 roku.

Pozostałe aktywa wzrosły w porównaniu do 2006 roku o kwotę 107 809 tys. PLN, a ich udział w strukturze aktywów ogółem wzrósł nieznacznie z 0,8% do 1,4% na koniec 2007 roku.

W stosunku do stanu na koniec 2006 roku wartość rzeczowego majątku trwałego wzrosła, o 57,9%, czyli o 41 759 tys. PLN. Na środki trwałe składają się między innymi:

- Inwestycje w obcy majątek trwałe: 42 511 tys. PLN;
- Urządzenia i środki transportu: 23 147 tys. PLN;
- Sprzęt komputerowy 48 158 tys. PLN

Spadek o 7,8% w stosunku do wielkości 654 710 tys. PLN. na koniec 2006 roku zanotowały inwestycje dostępne do sprzedaży. Zmniejszył się także ich udział w strukturze aktywów z 6% do 4,2% na koniec 2007 roku.

W lutym 2007 roku została zrealizowana transakcja sprzedaży obligacji skarbowych o wartości nominalnej 140 mln PLN.

Na koniec 2007 roku Bank posiadał dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez budżet państwa oraz Narodowy Bank Polski.

Na inwestycje dostępne do sprzedaży składały się:

- Obligacje skarbowe: 464 186 tys. PLN;
- Bony skarbowe: 95 835 tys. PLN;
- Obligacje NBP: 24 979 tys. PLN;
- Udziały 18 235 tys. PLN;

Wartości niematerialne na koniec 2007 roku wynosiły 22 287 tys. PLN, tj. o 87,5% więcej niż na koniec 2006 roku.

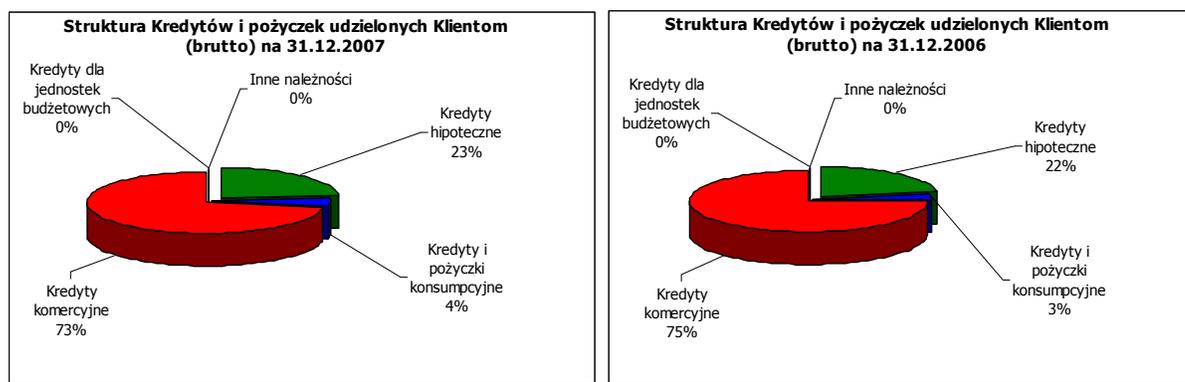
Charakterystyka portfela kredytowego Klientów sektora niefinansowego

Należności od klientów netto wykazały największy przyrost w ujęciu wartościowym wobec wszystkich pozycji aktywów, bo o 4 196 804 tys. PLN, tj. o 60,1% w porównaniu z rokiem 2006.

Największą pozycją, w strukturze należności od klientów netto stanowiły kredyty komercyjne. Ich udział stanowił 73,5% należności od Klientów netto ogółem na koniec 2007 roku i obniżył się w porównaniu z 76,7% na koniec 2006 roku. W ujęciu wartościowym wykazały jednak przyrost w porównaniu z rokiem 2006 o 53,5%.

Duże wzrosty wartości wolumenu kredytów dotyczyły klientów instytucjonalnych. Kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup/budowę nieruchomości na cele komercyjne) zwiększyły się o 65% w stosunku do 31 grudnia 2006 roku, kredyty obrotowe - o 32%, a kredyty w rachunku bieżącym - o 55%.

Kredyty hipoteczne o wartości 2 660 307 tys. PLN na dzień 31.12.2007 wzrosły o 69% w porównaniu ze stanem na 31.12.2006 (1 573 712 tys. PLN). Ich udział w strukturze należności od klientów netto wzrósł nieznacznie z 22,6% na koniec 2006 roku do 23,8% na koniec roku 2007.

Struktura i dynamika należności od klientów (w tys. PLN)

Należności od klientów	31.12.2007	Struktura	31.12.2006	Struktura	Dynamika 31.12.2007-31.12.2006 (w %)
Kredyty hipoteczne	2 660 307	23,8%	1 573 712	22,6%	69,0%
Kredyty pożyczki konsumpcyjne	489 765	4,4%	220 129	3,2%	122,4%
Kredyty komercyjne	8 215 694	73,5%	5 351 146	76,7%	53,5%
Kredyty dla jednostek budżetowych i inne	454	0	492	0	-7,7%
Inne należności	215	0	1 299	0	-83,4%
Razem należności od klientów brutto	11 366 435	101,7%	7 146 778	102,4%	59,0%
Odpisy z tyt. utraty wartości i IBNR	-194 409	-1,7%	-171 556	-2,5%	13,3%
Razem należności od klientów netto	11 172 026	100%	6 975 222	100%	60,2%

Wartość kredytów brutto na dzień 31 grudnia wynosiła 11 366 220 tys. PLN i wzrosła w stosunku do roku 2006 o 4 220 741 tys. PLN.

Najwyższy udział w wolumenie kredytów posiadają kredyty złotówkowe, stanowiąc prawie 60% ogółu. Wartość ich na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosiła 6 793 452 tys. PLN i wzrosła w stosunku do roku 2006 o 2 571 668 tys. PLN.

Kredyty udzielone w CHF (w równowartości w PLN) na koniec 2006 roku wynosiły 1 406 255 tys. PLN i wzrosły o 65,2 % do wysokości 2 323 075 tys. PLN na koniec 2007 roku. Udział tych kredytów w 2007 roku w ogólnym kredytów brutto wynosił 20,4%. 19,7% ogólnego salda kredytów stanowią należności w CHF od osób prywatnych.

Zwiększył się portfel kredytów w EUR (w równowartości w PLN) z 1 373 225 tys. PLN w 2006 roku do wysokości 2 119 549 tys. PLN, ale jednocześnie zmniejszył się ich udział w całości wolumenu kredytów z 19,2 % w 2006 roku do 18,7% na dzień 31 grudnia 2007 roku

Zaangażowanie Banku na koniec 2007 roku koncentrowało się głównie w branży :osoby fizyczne, handel hurtowy, oświata-opieka medyczna ,budownictwo gospodarcze i mieszkaniowe.

Zaangażowanie w branżę osoby fizyczne na koniec 2007 roku wynosiło 21,9% i wzrosło w porównaniu do roku 2006 o ponad 2 pp.

Zaangażowanie w handel hurtowy wg stanu na 31.12.2006 roku wynosiło 17,75% i nieznacznie się obniżyło do stanu 15,96 % na koniec 2007 roku.

Informacja o strukturze koncentracji zaangażowania Banku z uwzględnieniem poszczególnych branż znajduje się w nocie objaśniającej nr 34.1.10 do sprawozdania finansowego.

Łączna liczba tytułów egzekucyjnych wystawionych w 2007 roku wyniosła 149, o wartości ok. 14 mln PLN, w porównaniu do 48 tytułów egzekucyjnych, o łącznej wartości ok. 11,5 mln PLN, wystawionych w 2006 roku.

Zobowiązania

Dominującą pozycję w strukturze pasywów stanowią zobowiązania wobec klientów z tytułu środków zdeponowanych na rachunkach bieżących i depozytach terminowych. Na koniec 2007 roku depozyty klientów wynosiły 6 023 299 tys. PLN i wzrosły w porównaniu do końca 2006 roku o 1 649 817 tys. PLN. Udział zobowiązań wobec klientów stanowił 44,4% ogółu pasywów i spadł nieznacznie w porównaniu do 2006 roku. (42,1%).

W strukturze zobowiązań wobec klientów zdecydowanie przeważają depozyty terminowe: 4 597 824 tys. PLN, co stanowi 76,3% wartości wszystkich depozytów klientów. Depozyty bieżące osiągnęły na koniec 2007 roku poziom 1 425 475 tys. PLN.

Udział zobowiązań wobec banków w ogólnej sumie pasywów obniżył się z 45,1% w 2006 roku do poziomu 41,5% w 2007 roku.

Wg stanu na 31.12.2007 roku udział w sumie bilansowej pozostałych zobowiązań wynosił 1,8%

Udział zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu w strukturze pasywów ogółem na koniec 2007 wzrósł nieznacznie o 0,8pp.tj do 1,4%. Stan ich wartości zmienił się w porównaniu do 2006 roku o 229,4%. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu w całości swojej wartości stanowiły pochodne instrumenty finansowe.

Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu wzrosły z 61 127 tys. PLN na koniec 2006 roku do 201 381 tys. PLN na dzień 31.12.2007 roku; na koniec 2007 roku wartość nominalna instrumentów pochodnych wynosiła 31 939 783 tys. PLN.

Na dzień 31.12.2007 roku na instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu wg wartości nominalnej składały się:

- Transakcje walutowe – 18 801 332 tys. PLN;
w tym: forward (kwoty kupione) – 4 972 872 tys. PLN;
forward (kwoty sprzedane) – 4 970 143 tys. PLN;
opcje (kwoty kupione) – 4 413 435 tys. PLN;
opcje (kwoty sprzedane) – 4 444 882 tys. PLN.
- Transakcje stopy procentowej – 13 138 451 tys. PLN;
w tym : FRA (kwoty kupione)– 600 000 tys. PLN;

FRA (kwoty sprzedane) – 826 947 tys.PLN;
IRS (kwoty kupione) - 5 493 356 tys.PLN;
IRS (kwoty sprzedane) – 5 493 356 tys.PLN;
Opcje (kwoty kupione) - 362 396 tys.PLN;
Opcje (kwoty sprzedane) - 362 396 tys.PLN.

Rezerwy

Widoczna w bilansie kwota rezerw, która wzrosła z poziomu 12 260 tys. PLN na koniec 2006 roku do poziomu 15 974 tys. PLN na koniec 2007 roku dotyczy rezerwy na zobowiązania pozabilansowe w wys. 12 639 tys. PLN (w tym 7 728 tys. PLN dotyczące rezerwy na poniesione lecz nie zidentyfikowane straty – IBNR), rezerwy na ryzyko prawne w wysokości 2 900 tys. PLN oraz rezerwy na podnajem lokali w wysokości 435 tys. PLN. Wartość rezerw wzrosła o 30,3% w porównaniu ze stanem na koniec 2006 roku.

Kapitały własne

Na dzień 31.12.2007 roku kapitały własne Banku wynosiły 1 153 956 tys. PLN, tj. o 17,6 % więcej w porównaniu do 981 505 tys. PLN na 31.12. 2006 roku. Ich udział w pasywach ogółem zmalał nieznacznie z 8,9% do 8,1% na koniec 2007 roku.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi wyliczenia współczynnika wypłacalności i norm koncentracji, Bank pomniejszyła fundusze własne o kwotę 18 196 tys. PLN z tytułu zaangażowania kapitałowego Banku netto w postaci posiadanych akcji Fortis Private Investments Polska S.A. (FPIP) oraz o 100% wartości niematerialnych netto w kwocie 22 287 tys. PLN.

W celu podniesienia funduszy własnych Bank zaciągnął pożyczkę z Fortis Bank (Nederland) N.V. w Rotterdamie w kwocie 100 mln EUR i wystąpił do Komisji Nadzoru Bankowego o zgodę na zaliczenie ww. pożyczki podporządkowanej do funduszy uzupełniających. W dniu 21 listopada 2007 Bank otrzymał taką zgodę.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku współczynnik wypłacalności wynosił 11,72% w porównaniu z 11,45% na koniec 2006 roku.

C. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania z tytułu umów kredytu

Na koniec 2007 roku wartość zobowiązań warunkowych udzielonych wynosiła 4 606 568 tys. PLN i wzrosła o 30,2% w stosunku do roku 2006.

Najbardziej znaczącą pozycję udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią zobowiązania z tyt. udzielenia kredytów; na dzień 31.12.2007 roku wynosiły 3 482 888 tys. PLN co stanowiło 93% ogółu zobowiązań udzielonych. Do ww. zobowiązań zaliczane są między innymi: przyznane linie kredytowe, limity na kartach kredytowych oraz umowy ramowe o charakterze finansowym.

Stan zobowiązań warunkowych otrzymanych na koniec grudnia 2007 roku kształtował się na poziomie 843 944 tys. PLN. i był wyższy o 321 287 tys. PLN, niż na dzień 31.12.2006 roku.

Główną pozycję zobowiązań otrzymanych stanowiły przyznane i niewykorzystane linie kredytowe w

kwocie 584 232 tys. PLN wg stanu na 31.12.2007 rok oraz odpowiednio 330 194 tys. PLN wg stanu na 31.12.2006 roku.

D. Wskaźniki efektywności

Wskaźnik	31.12.2007	31.12.2006
Zwrot na aktywach (ROA)*	1,4	1,0
Zwrot z kapitału (ROE)*	16,3	10,7
Marża odsetkowa netto*	2,34	2,40
Zysk na jedną akcję	10,59	5,08
Wartość księgową na jedną akcję	68,81	58,52

*Powyższe wskaźniki zostały wyliczone w następujący sposób :

Zwrot na aktywach (ROA)	Zysk netto / średnia wartość aktywów na koniec 4 kolejnych kwartałów
Zwrot z kapitału (ROE)	Zysk netto / średnia wartość funduszy własnych na koniec 4 kolejnych kwartałów
Marża odsetkowa netto	Wynik z tytułu odsetek / średnia wartość aktywów na koniec 4 kolejnych kwartałów

E. Zarządzanie zasobami finansowymi

Najważniejszym źródłem finansowania działalności kredytowej Banku są depozyty Klientów, które Bank przyjmuje zarówno od przedsiębiorstw, jak i osób fizycznych. W związku z podpisaniem kolejnych umów kredytowych w sprawie zaciągnięcia przez Bank linii kredytowej z Fortis Bank (Nederland) N.V z limitem 1 300 mln PLN oraz 100 mln EURO, celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku, w 2007 roku wzrosło finansowanie z linii kredytowych udzielonych przez Fortis Bank (Nederland) N.V. Na 31 grudnia 2007 roku saldo zadłużenia z tyt. linii kredytowych w Fortis Bank (Nederland) N.V. wynosiło 3 666 796 tys. PLN w porównaniu do 2 591 117 tys. PLN na 31 grudnia 2006 roku.

Dodatkowo w 2007 roku została zawarta umowa kredytowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Fortis Finance Belgium S.C.R.L./C.V.B.A. z siedzibą w Brukseli, z limitem 200 mln EURO również celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku. Linia kredytowa z tytułu umowy uruchomiona została w styczniu 2008.

VII. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU

Strategia Banku jest ściśle związana z ogólną strategią grupy Fortis. Strategia ta bazuje na liniach biznesowych (ang. business lines). Jeżeli zaistnieje możliwość wprowadzenia nowej linii biznesowej w Polsce, propozycja taka zostanie przygotowana i przedstawiona przez Bank kierownictwu danej linii w Grupie Fortis, a w przypadku, gdy zostanie zaakceptowana przez tych ostatnich, wówczas implementacja danej linii biznesowej (pionu obsługi klientów) będzie stanowiła wspólne zadanie Zarządu Banku oraz kierownictwa tej linii biznesowej.

Strategia grupy Fortis zakłada dynamiczny rozwój Fortis, który z pozycji lidera w krajach Beneluxu dążyć będzie do osiągnięcia strategicznej pozycji w całej Europie. Jako mierzalny wyznacznik rozwoju przyjęto dwucyfrowy roczny przyrost zysku operacyjnego netto (przed zyskami kapitałowymi). Pod względem geograficznym, skoncentrowanie się na wzroście dochodowości oznacza dalszy rozwój działalności Fortis na rynku w krajach Beneluxu, nastawienie działalności na rozszerzoną o nowe kraje członkowskie UE, Europę oraz rozwój w wybranych krajach Azji i Ameryki Północnej. W celu przyspieszenia wzrostu organicznego i penetracji nowych rynków rozważane są przejęcia innych firm. Do 2009 roku, co najmniej 30% zysku operacyjnego netto ma pochodzić z krajów poza Beneluksem.

Zgodnie ze swoją strategią w roku 2007 władze Fortis SA/NV podjęły decyzję o przystąpieniu do Konsorcjum w którego skład weszły również Royal Bank of Scotland i hiszpański Banco Santander w celu przejęcia holenderskiego banku ABN AMRO. Transakcję sfinalizowano w październiku 2007 roku

Fortis, RBS oraz Santander podzielią się majątkiem ABN AMRO. Fortis przejmie bankowość w krajach Beneluxu jak również obejmie globalny portfel klientów bankowości prywatnej oraz globalną platformę asset management. Dzięki czemu uzyska pozycję lidera w krajach Beneluxu w segmentach Retail Banking i Commercial Banking, znajdzie się w gronie największych światowych banków obsługujących klientów bardzo zamożnych (HNWI – High Net Worth Individuals) oraz uzyska pozycję wiodącej spółki zajmującej się zarządzaniem aktywami (asset management) w Europie. Pod względem zysku netto Fortis znajdzie się na piątym miejscu w Europie jako bank w sektorze usług finansowych z ponad 80 tys. pracowników, a na trzecim miejscu jako bank w segmencie Bankowości Prywatnej

Fortis Bank Polska SA wdraża strategię grupy Fortis biorąc pod uwagę uwarunkowania i możliwości polskiego rynku.

Jako pracodawca Bank pragnie tworzyć motywujące środowisko pracy dbając o potrzeby pracowników i rozwijanie ich kompetencji. Klientom świadczyć będzie wysokiej jakości usługi finansowe, dostosowane do ich potrzeb. Oferując profesjonalne doradztwo i indywidualne rozwiązania pragnie budować długofalowe relacje ze swoimi Klientami wspomagając tym samym ich rozwój i umacnianie pozycji rynkowej.

Rada Nadzorcza i Zarząd realizują politykę niepodawania do publicznej wiadomości prognozy wyników na rok 2008.

Zgodnie ze strategią przyjętą w grupie Fortis, Fortis Bank Polska będzie realizował następujące cele strategiczne na lata 2007- 2011:

- Zwiększenie przychodów w stosunku do roku 2006 2,5 razy do poziomu ponad 1 miliard PLN.
- Systematyczne zwiększanie zyskowności oraz osiągnięcie zwrotu z kapitału (ROE) na poziomie 17%
- Zredukowanie współczynnika kosztów do przychodów C/I do 50%
- Zwiększenie udziału w rynku usług finansowych;

- Sprawna integracja z Dominet Bankiem i współpraca z innymi jednostkami Fortis w Polsce.

Fortis Bank Polska SA rozszerza współpracę z innymi instytucjami z grupy Fortis w zakresie pośrednictwa w wykonywaniu na ich rzecz rozliczeń oraz innych usług finansowych. W latach 2005 - 2006 obsługą centrum rozliczeniowego dla zagranicznych oddziałów Fortis S.A./NV objęto placówki w Pradze, Budapeszcie i Wiedniu, Sztokholmie oraz Kopenhadze. W 2007 rozpoczęto świadczenie usług na rzecz Oddziału we Francji, planowane jest podpisanie umowy o świadczenie usług na rzecz Oddziału w Rumunii.

W ramach międzynarodowego projektu o nazwie COBRA (Core Banking Retail Application), w roku 2007 powstało w Krakowie kolejne centrum usług wspólnych (shared services center), odpowiedzialne za zaprojektowanie i rozwój systemu informatycznego, wspólnego dla podmiotów wchodzących w skład grupy Fortis prowadzących działalność w sektorze bankowości detalicznej.

Bank będzie kontynuował współpracę z Fortis Investments w zakresie sprzedaży usług oferowanych przez zagraniczne fundusze inwestycyjne.

W oparciu o linię biznesową Rynki Finansowe, odpowiadającą linii Global Markets w strukturach grupy Fortis, Bank zamierza zwiększać swój udział w rynku pieniężnym jak również w obrocie papierami wartościowymi. Strategia rozwoju linii Rynki Finansowe w Polsce dostosowywana jest do potrzeb klienta i zakłada dostarczanie kompleksowej oferty instrumentów rynków finansowych do klientów korporacyjnych. Planuje się dalsze rozszerzenie oferty w zakresie instrumentów pochodnych,

Zgodnie ze zobowiązaniem wobec Komisji Nadzoru Bankowego, do roku 2011 roku ma zakończyć się proces połączenia Fortis Banku Polska SA z Dominet Bankiem. W obliczu połączenia, w 2007 roku przeprowadzono szereg czynności inicjujących proces integracji, w tym rozpoczęto odbywanie cyklicznych spotkań władz obu banków, mających na celu ustanowienie platformy komunikacji między bankami oraz podejmowania kluczowych decyzji związanych z synchronizacją integracji. Na początku stycznia 2008 roku przedstawiciele obu banków podpisali umowę o współpracy, w której zobowiązali się doprowadzić do połączenia obu podmiotów. Umowa daje podstawę do przygotowania dokumentacji połączeniowej i wystąpienia o odpowiednie zezwolenia. Prace nad strategią połączenia powinny zakończyć się w I połowie 2008 roku.

Połączenie obu banków zapewni synergii funkcjonowania podmiotów Grupy Fortis w Polsce. Oferty Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank SA wzajemnie się uzupełniają. Dzięki zintegrowanemu działaniu, możliwe będzie dotarcie z ofertą do większej ilości klientów i poprawienie wyników finansowych.

Integracja z Dominet Bank SA pozostaje bez wpływu na możliwość realizacji zamierzeń inwestycyjnych Banku w roku 2008, jak i na strukturę finansowania tej działalności, która w całości jest realizowana ze środków własnych.

Na 2008 rok, na inwestycje przeznaczono 84 mln PLN, w tym na rozwój systemów informatycznych 16 mln PLN, na infrastrukturę (flota samochodowa, meble biurowe, urządzenia techniczne do obsługi gotówki) 28 mln PLN, na inwestycje związane z bezpieczeństwem 0,8 mln PLN, na projekty wewnętrzne 34 mln PLN i na rozwój sieci placówek 5 mln PLN.

Pod koniec 2007 roku, Grupa Fortis rozpoczęła w Polsce działalność ubezpieczeniową poprzez spółkę Fortis Insurance, w zakresie bancassurance. W ofercie ubezpieczeniowej Fortis w Polsce znalazły się życiowe produkty ubezpieczeniowe dopasowane do oferty bankowej Dominet Banku, tj. dostępne do kart kredytowych i kredytów konsumpcyjnych (gotówkowych i samochodowych). W roku 2008 planowany jest dalszy rozwój działalności ubezpieczeniowej w Polsce.

Plany rozwoju strategicznego pionów biznesowych to:

Pionu Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych (Pion RB - ang. Retail Banking)

Nadrzędnym celem Pionu RB jest zwiększenie udziału rynkowego poprzez wzrost organiczny w segmencie klientów Personal Banking oraz w segmencie małych przedsiębiorstw. Wzrost możliwy będzie poprzez rozwój oferty kredytowej dla klientów indywidualnych (koncentracja na kredytach hipotecznych) oraz oferty kredytowej dla przedsiębiorstw a także poprzez rozwój oferty produktów oszczędnościowo – inwestycyjnych oraz kart kredytowych.

W latach 2007-2010 Pion RB będzie koncentrował swoje działania w następujących obszarach:

- Rozbudowa sieci dystrybucji (tworzenie nowych oddziałów, budowa sieci zewnętrznych agentów, współpraca z pośrednikami finansowymi);
- Umocnienie pozycji na rynku Personal Banking poprzez koncentrację działań w segmentach docelowych (zamożni klienci indywidualni i wolne zawody), wzmocnienie pozycji na rynku kredytów hipotecznych, oraz rozwój oferty w segmencie produktów oszczędnościowo-inwestycyjnych,
- Umocnienie na rynku Small Enterprises poprzez doskonalenie oferty produktowej w celu zapewnienia klientom firmowym kompleksowego zestawu usług bankowych, oraz reorganizację procesów kredytowych i operacyjnych związanych z obsługą klientów firmowych;
- Zapewnienie wysokiej jakości obsługi klienta poprzez budowę relacji i kreowanie wartości dodanej dla klientów RB.

W roku 2007 otwarto 9 nowych oddziałów, a w roku 2008 planowane jest otwarcie 3 kolejnych placówek.

W związku z przejęciem przez Grupę Fortis Dominet Banku, działalność Consumer Finance (Pion Kredytów Konsumenckich) została przeniesiona do Dominet Banku. W związku z ograniczeniem działalności Pion Kredytów Konsumenckich został zreorganizowany a obsługę obecnego portfela klientów Consumer Finance w zakresie kart kredytowych i pożyczek gotówkowych z dniem 1 czerwca 2007 r przejęły inne jednostki Banku. Dominet Bank będzie koncentrował się na rozwoju sieci dystrybucji oraz obsłudze Klientów, w szczególności w zakresie kredytów konsumenckich, kredytów samochodowych oraz kart kredytowych dla klientów indywidualnych. Równolegle prowadzone będą prace zmierzające do przygotowania połączenia Banku z Dominet Bankiem i wypracowania strategii biznesowej połączonych banków.

Strategia Pionu Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw (pion CB – ang. Commercial Banking)

Celem pionu CB na poziomie grupy Fortis jest obsługa średnich i dużych przedsiębiorstw działających w Europie, dla których Fortis jest głównym bankiem, i oferowanie im rozwiązań przynoszących wartość dodaną poprzez jednolitą sieć Business Centers. W zakresie obsługi operacyjnej i funkcjonalnej, celem Fortis jest osiągnięcie pozycji instytucji, która świadczy specjalistyczne usługi o wysokiej wartości dodanej przy zachowaniu jak najniższych kosztów, stąd nacisk na optymalizację pracy tzw. zaplecza operacyjnego (back and mid office).

W zakresie działalności kredytowej, CB kieruje się jasno określoną polityką kredytową, której celem jest obniżenie ryzyka, unikanie nadmiernego poziomu standardowego kredytowania i koncentracja na tzw. asset-based lending przynoszącym wartość dodaną.

Bank dalej rozwijać będzie specjalistyczne produkty finansowe (ang. *Specialised Financial Services*), w tym obsługę handlu zagranicznego (*Global Trade Finance*) i *Cash Management*. Bank zamierza również rozwijać bankowość inwestycyjną, oferując usługi *Corporate Advisory Services*.

Strategia Pionu Bankowości Prywatnej (Pion PB - Private Banking)

Celem Pionu Bankowości Prywatnej (ang. Private Banking), który rozpoczął działalność pod koniec 2005 roku jest zdobycie 5% udziału w segmencie zamożnych klientów indywidualnych (ang. High Net Worth Individuals) w Polsce. Obok standardowych produktów depozytowych i kredytowych Klientom oferowane są przede wszystkim produkty i usługi dostosowane do indywidualnych potrzeb Klienta (negocjowana taryfa opłat i prowizji, opiekun przypisany do Klienta, szeroka gama produktów inwestycyjnych, produkty prestiżowe). We współpracy z Fortis Private Investments Polska S.A. rozwijana jest oferta zarządzania aktywami obejmująca portfele modelowe i indywidualne strategie inwestycyjne. Wspecjalizowani doradcy opiekują się portfelem określonej liczby Klientów, będąc dla nich jedynym źródłem kontaktu z bankiem. Private Banking prowadzi działalność w oparciu o istniejącą sieć Centrów Biznesowych. Wraz ze wzrostem liczby tych Centrów planowane jest zwiększanie liczby doradców.

W roku 2007 Pion Bankowości Prywatnej zbudował zespół doradców i przygotował się do wprowadzenia nowych produktów zarówno kredytowych jak i inwestycyjnych.

W 2008 roku kluczowe będzie rozszerzenie podstawowej oferty w oparciu o:

- Produkty kredytowe;
- Produkty strukturyzowane wspólnie z Departamentem Sprzedaży Instrumentów Finansowych w Pionie Rynki Finansowe;
- Indywidualne rozwiązania ubezpieczeniowe dla segmentu UHNWI oraz standardowe produkty ubezpieczeniowe dla pozostałych klientów.

VIII. OPIS PODSTAWOWYCH RODZAJÓW RYZYKA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Mając na względzie cele nadrzędne Banku, jakimi są ochrona depozytów Klientów i zabezpieczenie płynności, kierownictwo Fortis Bank Polska SA przywiązuje dużą wagę do monitorowania i ograniczania ryzyk występujących w działalności Banku.

Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet Ryzyka i ALM) pełni podstawową rolę w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem rynkowym i zarządzania aktywami i pasywami, a także w zakresie strategicznych aspektów zarządzania ryzykiem kredytowym i zarządzania ryzykiem operacyjnym. Przewodniczącym Komitetu Ryzyka i ALM jest Prezes Zarządu Fortis Bank Polska SA, a Wiceprzewodniczącym Dyrektor ds. Zarządzania Ryzykiem (Chief Risk Officer), który podlega Pierwszemu Wiceprezesowi Zarządu, nadzorującemu Pion Ryzyka.

Komitet Ryzyka i ALM jest uprawniony do powoływania komitetów wspierających jego prace i delegowania uprawnień na te komitety. W ramach tej kompetencji, powołane zostały: Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM, Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym oraz Utrzymania Ciągłości Pracy Banku oraz Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym.

Kluczową rolę w systemie monitorowania i zarządzania ryzykiem pełnią również Pion Ryzyka, Departament Audytu oraz Departament ds. Zapewnienia Zgodności. Na szczelbu Rady Nadzorczej funkcjonuje Komitet Audytu, którego główne zadania to monitorowanie jakości systemu kontroli

wewnętrznej oraz ocena rzetelności informacji finansowych. W szczególności Komitet Audytu ocenia procesy związane z ryzykiem działalności Banku i środowiskiem kontroli, nadzoruje proces sprawozdawczości finansowej oraz ocenia procesy kontroli wewnętrznej i zewnętrznej.

W roku 2007, w Banku kontynuowano działania związane z dalszą integracją struktury zarządzania ryzykiem.

Biorąc pod uwagę stan przygotowań do wprowadzenia wymogów Nowej Bazylejskiej Umowy Kapitałowej, Bank rozpocznie w roku 2008 od stosowania metody standardowej (STA) w zakresie ryzyka kredytowego oraz metody wskaźnika bazowego (BIA) w zakresie ryzyka operacyjnego. W perspektywie średnioterminowej (3-5 lat), Bank nadal będzie zobowiązany do wprowadzenia najbardziej zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem – AIRBA w zakresie ryzyka Kredytowego oraz AMA w zakresie ryzyka operacyjnego

Kwestia zapewnienia płynności podlega szczególnej uwadze kierownictwa Banku, które opracowuje rozwiązania długoterminowe.

A. Ryzyko płynności, stopy procentowej, walutowe

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty jego zdolności do: terminowego regulowania zobowiązań płatniczych, pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy, generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym. Mając na celu ograniczenie tego ryzyka Bank podejmuje działania wpływające na zróżnicowanie struktury czasowej aktywów i pasywów oraz zapewnienie niezależnych źródeł finansowania na wypadek kryzysu płynności.

W ramach swojej działalności Bank musi liczyć się z możliwością negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na swoje wyniki finansowe. Ryzyko stopy procentowej występuje, jeżeli nie jest możliwe rekompensowanie spadku dochodów z tytułu konieczności podwyższenia poziomu odsetek wypłacanych klientom lub też spadku dochodów z tytułu konieczności obniżenia stóp procentowych dla udzielonych kredytów. Zaistnienie któregokolwiek z tych przypadków będzie miało negatywny wpływ na marżę odsetkową generowaną przez Bank. W celu ograniczenia poziomu ryzyka stopy procentowej, Bank prowadzi aktywną politykę w zakresie ryzyka stopy procentowej poprzez odpowiednie modelowanie struktury czasowej bilansu, np. zamieszcza w umowach kredytowych i depozytowych zapisy zezwalające na dokonanie, w określonych przypadkach, zmian stopy procentowej w trakcie trwania tych umów.

Na ryzyko walutowe składa się rynkowe ryzyko walutowe i transakcyjne ryzyko walutowe. Rynkowe ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego Banku, powstałej na skutek zmiany rynkowych kursów wymiany walut SPOT. Transakcyjne ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnej zmiany wyniku finansowego Banku, na skutek zawarcia przez Bank transakcji walutowej na niekorzystnych dla Banku warunkach, odbiegających od warunków rynkowych. W ramach swojej działalności Bank stara się ograniczyć poziom tego ryzyka poprzez dopasowywanie aktywów nominowanych w walutach obcych ze źródłami pozyskiwania środków nominowanych w tych walutach. Bank monitoruje ryzyko płynności, ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów. W szczególności Komitet Ryzyka i ALM ustala strategię zarządzania ryzykiem oraz na bieżąco monitoruje ich realizację wspierany przez Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM.

W lutym 2007 roku Rada Nadzorcza zatwierdziła znowelizowaną przez Komitet Ryzyka i ALM strategię i politykę zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym.

We wrześniu 2007 roku Rada Nadzorcza zatwierdziła kolejną aktualizację strategii i polityki Fortis Bank Polska SA w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym, stopy procentowej, płynności i ryzykiem operacyjnym.

B. Ryzyko operacyjne i prawne

Bank przyjął dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym definicję zaproponowaną przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, zgodnie z którą ryzyko operacyjne należy rozumieć jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub z zagrożeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne i zapewnienia zgodności, natomiast wyłącza się z niego ryzyko reputacji i strategiczne. Ryzyko operacyjne jest ryzykiem podstawowym, wpisanym w działalność Banku.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to ciągłe procesy identyfikacji, analizy, monitorowania, kontroli oraz ograniczania ryzyka operacyjnego, z uwzględnieniem wskazania zakresów odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych Banku.

Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału oraz stabilność wyniku finansowego Banku. Strategia i polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym opisane zostały w przyjętym przez Bank dokumencie „Zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Strategia i polityka Fortis Bank Polska S.A.”.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń strategii w zakresie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany na temat skali i rodzajów ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym. Komitet Ryzyka i ALM, w skład którego wchodzi wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Dyrektor Pionu Ryzyka jest organem zespołowo zarządzającym głównymi ryzykami w Banku, z uwzględnieniem ryzyka operacyjnego.

Dodatkowo w Banku funkcjonuje wyspecjalizowany Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego oraz Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, który adresuje do Komitetu Ryzyka oraz ALM bieżące rekomendacje dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ciągłością pracy Banku.

Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i udoskonalaniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się wyspecjalizowana komórka organizacyjna, Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, wchodzący w skład Pionu Ryzyka.

Celem Banku jest zapewnienie precyzyjnego podziału obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, dostosowanego do istniejącej struktury organizacyjnej Banku, z uwzględnieniem ewidencji, monitorowania, ograniczania i raportowania poziomu ryzyka operacyjnego jak również procesów weryfikacji skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Rejestracja strat operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych, zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług.

Zgodnie z Polityką Banku, wszyscy pracownicy na bieżąco kontrolują poziom ryzyka operacyjnego w obszarze obsługiwanych przez siebie procesów i aktywnie minimalizują to ryzyko podejmując wszelkie

możliwe działania mające na celu uniknięcie strat operacyjnych. Kierownictwo poszczególnych jednostek organizacyjnych zapewnia, że szczególnie intensywna bieżąca kontrola dotyczy procesów z obszarów o podwyższonym ryzyku operacyjnym.

Ograniczanie ryzyka operacyjnego jest, obok kontroli bieżącej, najważniejszym procesem wchodzącym w skład zarządzania ryzykiem operacyjnym. Decyzje o ograniczaniu ryzyka operacyjnego, każdorazowo bezpośrednio kształtują ogólny profil ryzyka operacyjnego w Banku.

Bank dokonuje okresowej weryfikacji skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Kontrola i regularne przeglądy systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane przez komórkę audytu wewnętrznego, niezależną pod względem operacyjnym i zatrudniającą kompetentny, odpowiednio wyszkolony personel. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

W związku z tym, że Bank stanowi część grupy Fortis wszelkie zasady obowiązujące w Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym są zgodne bądź niesprzeczne z metodologią obowiązującą wszystkie jednostki grupy Fortis.

W zakresie utrzymania ciągłości pracy, Bank zdefiniował ramy zintegrowanego systemu zarządzania ciągłością pracy. System ten umożliwi identyfikację potencjalnych zagrożeń dla organizacji, oszacowanie przewidywalnego wpływu, jaki zagrożenia te mogłyby wyrzucić na istniejące w Banku procesy, w przypadku ich wystąpienia oraz stworzenie struktury sprzyjającej budowie odporności organizacji, dzięki której możliwe stanie się skuteczne reagowanie w celu ochrony interesów organizacji, jej reputacji, marki oraz działań tworzących wartość.

Zasady zintegrowanego systemu zarządzania ciągłością pracy Banku opisano w wewnętrznych regulacjach: „Zarządzanie kryzysowe w Fortis Bank Polska SA” oraz „Polityka utrzymania ciągłości działania Banku”, które tworzą teoretyczne podstawy dla analiz ryzyka z zakresu utrzymania ciągłości pracy Banku (Risk Analysis, Business Impact Analysis) oraz systemu reakcji w sytuacjach kryzysowych.

Ryzyko związane z outsourcingiem

Szczególne ryzyko wiąże się z outsourcingiem, tzn. powierzaniem przez Bank przedsiębiorcom lub przedsiębiorcom zagranicznym (w tym innym podmiotom z grupy Fortis) wykonywania na rzecz Banku czynności prawnych lub faktycznych stanowiących działalność bankową lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową. Art. 6 Prawa Bankowego określa szczególny tryb powierzania przez banki takich czynności oraz określa sankcje związane z niedopełnieniem tych wymogów. Outsourcing może być wykonywany wyłącznie na podstawie umowy. Zgodnie z zapisami Prawa bankowego, Bank, przed planowanym zawarciem umowy outsourcingowej, jest zobowiązany poinformować Komisję Nadzoru Finansowego o tym zamiarze, a w określonych przez prawo przypadkach uzyskać na to zezwolenie KNF. Bank musi zapewnić, że outsourcing nie wpłynie niekorzystnie na działalność banku i zarządzanie nim, w szczególności poprzez stosowne zapisy umów gwarantujących spełnienie tych warunków. W związku z tym Bank przy wyborze podmiotu zewnętrznego świadczącego usługi w ramach outsourcingu powinien kierować się przede wszystkim jego doświadczeniem, zapleczem technicznym i personalnym, ochroną przed dostępem osób trzecich do tajemnicy itp. W umowach z takim podmiotem niezbędne jest wprowadzenie odpowiednich klauzul mających na celu przedstawienie Bankowi m.in. planów awaryjnych zapewniających ciągłe i niezakłócone prowadzenie działalności będącej przedmiotem umowy (chodzi tu w szczególności o plany na wypadek problemów pracowniczych, technicznych, o stworzenie odpowiednich rezerw technicznych, finansowych i osobowych). W umowach zawarte muszą być klauzule uprawniające Bank

do zmiany lub rozwiązania umowy w przypadku, gdy KNF nakaże taką zmianę lub rozwiązanie umowy. Aby sprostać wymaganiom nadzoru bankowego wprowadzono w Banku wewnętrzne zasady dot. zawierania umów outsourcingowych. Monitorowanie obowiązków Banku przy zawieraniu umów outsourcingowych jest zadaniem Departamentu ds. Zapewnienia Zgodności. Szczegółowy nadzór nad wykonywaniem outsourcingu i realizacją warunków umowy sprawują poszczególne komórki organizacyjne odpowiedzialne za dany projekt.

Polityka Bezpieczeństwa

Zapewnienie bezpieczeństwa procesów biznesowych jest ważnym elementem kompleksowej Polityki Bezpieczeństwa Banku. Polityka bezpieczeństwa, obejmująca również bezpieczeństwo fizyczne i techniczne, bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych, ma na celu zapewnienie Klientom i pracownikom Banku optymalnego poziomu ochrony, to jest tworzenie podstaw do bezpiecznego zarządzania działalnością Banku, ukierunkowanych na ograniczenie zagrożeń do poziomu uznanego przez Zarząd za dopuszczalny.

Mając na uwadze zmieniający się profil działań przestępczych przeciwko mieniu banku, przechodzący od przestępstw z użyciem przemocy do przestępstw gospodarczych, w celu lepszej koordynacji działań związanych z przeciwdziałaniem przestępstw przeciwko bankowi i nadużyciom, wprowadzono w Banku nowe „Zasady przeciwdziałania przestępstwom i nadużyciom w Fortis Bank Polska S.A.” a w ramach Pionu Operacji powołano Departament do spraw przeciwdziałania przestępstwom i nadużyciom. Główny cel tego Departamentu, to przeciwdziałanie występowaniu strat operacyjnych związanych z przestępstwami i nadużyciami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Przeciwdziałanie procederowi 'prania pieniędzy' oraz finansowaniu terroryzmu

Bank obowiązuje „Program przeciwdziałania procederowi 'prania pieniędzy' oraz przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu” a także „Program Poznaj Swojego Klienta”. Za realizację zadań i obowiązków określonych w Programie przeciwdziałania praniu pieniędzy odpowiada Koordynator Programu powołany przez Zarząd Banku. Ponadto w każdym Oddziale oraz w jednostkach Centrali Banku zostali wyznaczeni koordynatorzy odpowiedzialni za realizację Programu na szczeblu swojej jednostki.

Podstawą prawną wdrożenia „Programu przeciwdziałania procederowi 'prania pieniędzy' jest ustawa z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu. Bank przyjmując dyspozycję lub zlecenie Klienta do przeprowadzenia transakcji, której okoliczności wskazują, że wartości majątkowe mogą pochodzić z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, rejestruje taką transakcję w rejestrze bankowym oraz niezwłocznie powiadamia pisemnie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF) o takiej transakcji. Przyjmując dyspozycję lub zlecenie Klienta do przeprowadzenia transakcji, której równowartość przekracza 15 000 EUR, pracownik Banku identyfikuje zleceniodawcę transakcji oraz rejestruje ją w bankowym rejestrze. Bank raportuje do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej dane o transakcjach zarejestrowanych w bankowym rejestrze.

Bank nie współpracuje z wirtualnymi bankami, które nie posiadają fizycznej siedziby.

W I półroczu 2007 roku w wprowadzono w Banku nowe procedury postępowania przy świadczeniu usług na rzecz podmiotów objętych międzynarodowymi sankcjami ekonomicznymi, w tym sankcjami i restrykcjami wymierzonymi przeciwko rządowi krajów trzecich i podmiotom gospodarczym wprowadzane przez Unię Europejską w ramach realizacji wspólnej polityki zagranicznej i

bezpieczeństwa (WPZiB) oraz sankcjami OFAC, mających na celu realizację polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych oraz zapewnienie bezpieczeństwa narodowego poprzez zwalczanie krajów sankcjonowanych, terrorystów, międzynarodowych handlarzy narkotyków, podmiotów zaangażowanych w handel bronią masowego rażenia czy materiałów rozszczepialnych oraz handlarzy diamentów. Celem nowych regulacji jest wyeliminowanie ryzyka utraty reputacji, ryzyka operacyjnego i prawnego związanego z udziałem Banku w transakcjach z podmiotami sankcjonowanymi.

Ryzyko związane z niedostosowaniem działalności Banku do wymogów Dyrektywy MiFID

Od dnia 1 listopada 2007 roku., tj. od dnia wejścia w życie Dyrektywy MiFID, wybrane obszary działalności Banku (dotyczące instrumentów finansowych i usług inwestycyjnych) powinny być dostosowane do nowych europejskich wymogów regulacyjnych w zakresie rynków instrumentów finansowych przewidzianych w Dyrektywie MiFID oraz w odpowiednich aktach wykonawczych do tej dyrektywy. Zapewnienie takiej zgodności wymaga dokonania w szczególności zmian w zarządzaniu systemem przetwarzania informacji, zarządzaniu ryzykiem, zarządzaniu konfliktami interesów, wprowadzenia zasad segmentacji klientów, zasad dotyczących jawności przed – i po - transakcyjnej, zasad realizacji i rejestracji zleceń oraz zmian w systemie kontroli wewnętrznej.

Bank podjął niezbędne działania mające zapewnić w wymaganym terminie zgodność działalności Banku z wymaganiami Dyrektywy MiFID.

Z uwagi na brak implementacji Dyrektywy MiFID do polskiego porządku prawnego, opracowane przez Bank rozwiązania dostosowawcze we wspomnianych powyżej obszarach ostatecznie zostaną wdrożone po zmianie Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz wprowadzeniu znowelizowanych aktów wykonawczych do tej ustawy. Na dzień 1 lutego 2008 roku prace nad rządowym projektem ustawy nadal trwają, przez co niemożliwe jest określenie terminu obowiązywania Dyrektywy w Polsce.

C. Ryzyko kredytowe

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie wewnętrznych standardów Banku, z uwzględnieniem krajowych regulacji kredytowych oraz zasad obowiązujących w grupie Fortis, zgodnie z „Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym w Fortis Bank Polska SA” zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku.

W procesie kredytowym Banku funkcje pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów kredytowych oraz oceny ryzyka kredytowego są rozdzielone organizacyjnie. Pozyskiwanie klientów i sprzedaż produktów należy do zadań linii biznesowych: Commercial Ranking (CB), Private Banking, Retail Ranking (RB), ocena ryzyka - do zadań Pionu Kredytów CB i Pionu Kredytów RB. Piony Kredytów sprawują nadzór nad działalnością kredytową Banku w zakresie analizy i monitorowania ryzyka kredytowego, ustalania standardów i procedur kredytowych, administrowania kredytami, prowadzenia dokumentacji kredytowej oraz windykacji.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym na poziomie operacyjnym jest podstawowym zadaniem Departamentu Ryzyka Kredytowego. W styczniu 2007 roku w ramach Departamentu Ryzyka Kredytowego wydzielono 3 zespoły pokrywające zakresem obowiązków dotychczasowe zadania Departamentu jak również rozszerzając ich zakres. Utworzone zespoły to Zespół Monitorowania Ryzyka Kredytowego, Zespół Ekspertów ds. Wycen oraz Zespół Wsparcia Zarządzania Ryzykiem Kredytowym.

Analiza ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku standardowej metodologii oceny. Analizie podlega zarówno ryzyko związane z danym produktem kredytowym jak i

ryzyko łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu, obejmującego wszystkie udzielone kredyty i produkty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje wewnętrzne procedury przyznawania i monitorowania kredytów. W Banku funkcjonuje kilkupoziomowy system analizy wniosków kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych, który ma na celu zapewnienie maksymalnej obiektywności w procesie oceny wniosku i minimalizację ryzyka związanego z zaangażowaniem kredytowym Banku. Model podejmowania decyzji kredytowych uwzględnia następujące kryteria: łączne zaangażowanie finansowe Banku wobec Klienta, przynależność Klienta do linii biznesowej, rating wewnętrzny, kategorię ryzyka kredytowego. Bank wprowadził również do stosowania zasady ustalania i monitorowania branżowych limitów koncentracji zaangażowań.

W pierwszym półroczu 2007 roku dokonano aktualizacji instrukcji kredytowej dostosowując ją do zmieniających się standardów oceny ryzyka kredytowego jak również tworząc odrębne regulacje charakterystyczne dla linii biznesowej Retail Banking oraz Commercial Banking.

W ramach przygotowań dostosowawczych grupy Fortis Bank do wymogów Nowej Bazylejskiej Umowy Kapitałowej i zgodnie z Uchwałą Nr 1/2007 KNB z dnia 13 marca 2007, Bank wprowadził metodologię określania wymaganego kapitału regulacyjnego według metody standardowej. Zgodnie z Uchwałą nr 4 KNB z dnia 13 marca 2007 i standardami grupy Fortis Bank wdrożono narzędzie szacunku kapitału wewnętrznego. Przeprowadzono również w Banku projekty mające na celu odpowiednie dostosowanie systemów informatycznych. Wypracowane rozwiązania oparte są na wewnętrznej hurtowni danych i są dostosowane do specyfiki biznesowej Banku. Celem tych prac jest sprostanie wymogom sprawozdawczym NUK oraz poprawa efektywności systemu zarządzania ryzykiem w Banku.

W Banku funkcjonuje system wewnętrznego ratingu Fortis Masterscale Rating służący do oceny jakości kredytowej klientów komercyjnych. Stosowana w Banku aplikację Rating Tool, jest narzędziem, które zapewnia kontrolę prawidłowości i kompletności ratingu portfela kredytowego, archiwizuje ratingi historyczne w bazie danych i generuje raporty ratingowe. Ponadto dokonano walidacji wewnętrznej parametrów strat (LGD, EAD) dla portfela komercyjnego banku. Rozpoczęto również budowę systemu ratingowego, którego celem będzie ocena małych przedsiębiorstw z portfela detalicznego Banku.

W celach monitoringu dynamicznie rosnącego portfela kredytów hipotecznych mieszkaniowych przeprowadza się testy warunków skrajnych w zależności od zdefiniowanych zmian takich parametrów rynkowych jak stopa procentowa, kursy wymiany walut czy średnie poziomy cen nieruchomości mieszkalnych.

Dodatkowo portfel ten podlega stałej analizie pod kątem dynamiki zmian cen zabezpieczeń hipotecznych na osi czasu. Analiza ta jest uzupełniana okresowymi badaniami wskaźników LTV i DTI, kluczowymi ze względu na politykę Banku udzielania kredytów hipotecznych.

Od 1 stycznia 2007 roku Bank wdrożył szereg wewnętrznych procedur i aplikacji informatycznych, umożliwiających przejście z dotychczasowych zasad oceny ryzyka kredytowego i tworzenia rezerw celowych na zasady oszacowania utraty wartości aktywów według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Od stycznia 2007 roku dotychczasowe zasady opierające się na Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków stosowane są w banku jedynie do wyznaczenia poziomu rezerw mogących stanowić koszt podatkowy.

W celu standaryzacji procesu klasyfikacji i monitoringu ryzyka portfela kredytowego oraz archiwizowania danych dla celów modeli oceny ryzyka, Bank stosuje wewnętrzne narzędzia

informatyczne. Dla celów monitoringu i windykacji należności przeterminowanych, Bank stosuje system WIND, a dla celów monitoringu, przeglądu portfela kredytowego oraz oszacowania utraty wartości ekspozycji kredytowych - Kartę Monitoringową.

Bank jest uczestnikiem systemu „Bankowy Rejestr” administrowanego przez Związek Banków Polskich oraz systemu Biura Informacji Kredytowej. Uczestnictwo w tych systemach wymiany informacji o klientach kredytowych banków pozwala na pełniejszą ocenę ryzyka kredytowego oraz przyspiesza proces analizy wniosków i podejmowania decyzji kredytowych.

W I połowie 2007 roku w Departamencie Ryzyka utworzono Zespół Inspekcji Ryzyka Kredytowego, którego celem jest oszacowanie jakości ryzyka kredytowego w banku poprzez okresowe analizy całego cyklu zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym:

- Analiza polityk kredytowych
- Badanie przeprowadzonej analizy i podjętych decyzji dot. wybranych akt kredytowych
- Kontrola umów kredytowych oraz ich administracyjnej obsługi
- Analiza monitoringu i raportowania
- Kontrola prowadzonej restrukturyzacji i windykacji.

W czerwcu 2007 roku Komitet Ryzyka i ALM postanowił o utworzeniu Komitetu Ryzyka Kredytowego (KRK) jako komitetu wspierającego, który przejął funkcje Komitetu Kredytów Trudnych. Następnie Rada Nadzorcza, potwierdziła tą decyzję i zatwierdziła Regulamin Komitetu Ryzyka Kredytowego. W zakres działania KRK wejdą nie tylko decyzje o restrukturyzacji czy rezerwach celowych, ale również omawianie zagadnień związanych z polityką ryzyka kredytowego oraz zarządzaniem portfelem, jak również ustaleń Zespołu Inspekcji Ryzyka Kredytowego.

W czerwcu 2007 roku Rada Nadzorcza Banku zatwierdziła zmiany w „Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym w Fortis Bank Polska S.A.” wynikające ze zmian organizacyjnych oraz mające na celu przyporządkowanie istniejących jednostek organizacyjnych do różnych strategicznych i operacyjnych działań w zakresie zintegrowanego zarządzania ryzykiem kredytowym.

W związku z wprowadzeniem przez Komisję Nadzoru Bankowego - 21 marca 2006 „Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie” Bank podjął niezbędne działania celem jej wdrożenia. Rekomendacja ta wskazuje na konieczność wzmocnienia przez banki systemów i narzędzi do pomiaru ryzyka kursowego i stopy procentowej, wprowadzenia bardziej precyzyjnych limitów koncentracji, dostosowania struktury terminowej pasywów i aktywów i dokładniejszego szacowania ryzyk związanych z przyjmowanymi jako zabezpieczenie nieruchomościami. W ramach prac dostosowawczych do regulacji w przypadku kredytów walutowych Bank wprowadził analizę zdolności kredytowej klientów przy założeniu, że stopa procentowa jest równa stopie procentowej dla kredytów złotych oraz kapitał kredytu jest powiększony o 20%.

W stosunku do kredytów zabezpieczonych hipotekami mieszkalnymi standardowymi, docelowymi zabezpieczeniami kredytu są łącznie i) hipoteka na nieruchomości będącej przedmiotem kredytowania, innej nieruchomości należącej do kredytobiorcy lub, za indywidualną zgodą Banku, na nieruchomości należącej do osoby trzeciej, oraz ii) cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości będącej przedmiotem zabezpieczenia hipotecznego od ognia i innych zdarzeń losowych. Bank może również ustanowić dodatkowe zabezpieczenie na okres krótszy lub równy okresowi kredytowania. Dodatkowym przejściowym zabezpieczeniem może być ubezpieczenie niskiego wkładu ustanawiane do momentu spłaty przez Klienta określonej kwoty. Inne przejściowe zabezpieczenia ustanawiane do momentu ustanowienia docelowego zabezpieczenia kredytu to ubezpieczenie spłaty kredytu w towarzystwie

ubezpieceniowym, z którym Bank podpisał umowę ubezpieczenia kredytów, albo przelew kwoty na rachunek Banku.

W roku 2007 prowadzono intensywne prace nad projektami mającymi na celu dalsze usprawnienie procesów kredytowych, w tym w szczególności nad przebudową systemu obsługi kredytów hipotecznych uwzględniającą wymogi dotyczące oceny ryzyka kredytowego zgodnie z Rekomendacją S. Termin wdrożenia nowego systemu do obsługi przyznawania kredytów hipotecznych (SPOKO), to pierwszy kwartał 2008 roku.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku, kredyty z utratą wartości stanowiły 2,1% salda kredytów ogółem w porównaniu do 2,6% na dzień 31 grudnia 2006 roku, co świadczy o utrzymywaniu się dobrej jakości portfela kredytowego Banku.

D. Umowy znaczące dla działalności Banku

Umowy Kredytowe zawarte z Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli oraz Fortis Bank (Nederland) NV z siedzibą w Rotterdamie

Umowa kredytowa z dnia 5 lutego 2007 roku w sprawie zaciągnięcia przez Bank linii kredytowej z Fortis Bank (Nederland) N.V. z limitem 1 300 mln PLN celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku. W ramach linii kredytowej Bank może pobierać zaliczki w EUR, USD, CHF, JPY, PLN w okresie 60 miesięcy od 1 czerwca 2007 roku. Oprocentowanie: 1, 3, 6 lub 12-mies. IBOR w zależności od waluty oraz długości okresu odsetkowego poszczególnych zaliczek. Prowizja: 0,125% p.a. od niewykorzystanej części limitu kredytowego.

W dniu 23 października 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę kredytową z Fortis Bank (Nederland) N.V. z siedzibą w Rotterdamie w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z limitem 100 mln EURO, zastępującą umowę z dnia 28 września 2007 roku. Oprocentowanie zostało ustalone następująco: 3-mies. EURIBOR dla pierwszego okresu odsetkowego, 1-mies. EURIBOR + marża 1% p.a. od drugiego okresu odsetkowego, 1-mies. EURIBOR + marża powiększona o 0,5 % p.a. od 28 grudnia 2012 roku.

Zarząd Fortis Banku Polska SA w dniu 21 listopada 2007 roku uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.

Umowa kredytowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Finance Belgium S.C.R.L./C.V.B.A.

Dnia 6 grudnia 2007 roku została zawarta umowa kredytowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Fortis Finance Belgium S.C.R.L./C.V.B.A. z siedzibą w Brukseli w sprawie zaciągnięcia przez Bank odnawialnej linii kredytowej z Fortis Finance Belgium z limitem 200 mln EURO celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku. Szczegółowe warunki oprocentowania i okres kredytowania zostały określone 2.01.2008 roku, przy uruchomieniu pierwszej transzy kredytu w wysokości 200 mln EURO. Oprocentowanie zmienne, wynoszące 1M EURIBOR plus 7 bp., odsetki naliczane miesięcznie, okres spłaty począwszy od 04.01.2008 roku do 04.01.2010 roku.

Umowy o współpracy zawarte z Fortis Private Investments Polska SA

Dnia 19 lipca 2007 roku Fortis Bank Polska SA oraz Fortis Private Investments Polska SA podpisały bezterminową umowę ze SKARBIEC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA, na mocy której Fortis Bank Polska SA oraz Fortis Private Investments Polska SA pośredniczą w dystrybucji jednostek uczestnictwa SKARBIEC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA Bank otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pośrednictwa finansowego na warunkach nieodbiegających od warunków rynkowych.

W dniu 5 listopada 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę dystrybucyjną z Fortis Private

Investments Polska SA dotyczącą pozyskiwania przez Fortis Bank Polska SA klientów zainteresowanych korzystaniem z usług Fortis Private Investments Polska SA w zakresie zarządzania portfelem maklerskich instrumentów finansowych na zlecenie, zastępującą dotychczasową umowę o współpracy z dnia 7 stycznia 2000 roku.

Umowy o świadczeniu przez Fortis Bank Polska SA usług finansowych dla zagranicznych oddziałów Fortis Bank SA/NV.

Od roku 2005 w Krakowie funkcjonuje centrum rozliczeniowe (Shared Services Center), będące zapleczem operacyjnym dla nowopowstających placówek Fortis Bank S.A./NV w Europie Środkowej i Wschodniej. Centrum rozlicza obecnie płatności zagraniczne i krajowe klientów Centrów ds. Obsługi Średnich i Dużych Firm, tzw. Business Centers – filii Fortis Bank SA/NV w Czechach, Austrii, na Węgrzech, Danii, Szwecji i Francji.

Bank zawarł następujące umowy o świadczeniu usług rozliczeniowych Shared Services Centre:

- Umowa z dnia 15 lipca 2005 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, pobożka Česká republika z siedzibą w Pradze (Oddział w Czechach), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa z dnia 15 lipca 2005 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, Niederlassung Oesterreich z siedzibą w Wiedniu (Oddział w Austrii), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa z dnia 15 lipca 2005 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, Magyarorszagi Fioktelepe z siedzibą w Budapeszcie (Oddział na Węgrzech), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa z dnia 15 marca 2006 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, Filial Stockholm, z siedzibą w Sztokholmie (Oddział w Szwecji), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa z dnia 15 marca 2006 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV, Filial af Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Kopenhadze (Oddział w Danii), zmienioną Umową z dnia 31 stycznia 2007 roku.;
- Umowa ramowa z dnia 15 listopada 2006 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Brukseli w sprawie płatności Shared Service Centre.
- Umowa z dnia 27 sierpnia 2007 roku zawarta z Fortis Bank S.A./NV z siedzibą w Brukseli, Oddział we Francji w sprawie płatności Shared Service Centre.

Umowy dotyczą świadczenia usług finansowych przez Bank w zakresie rozliczania wychodzących przelewów krajowych (krajowych z punktu widzenia obsługiwanej filii) i zagranicznych, uwzględniając tradycyjne i elektroniczne przelewy; rozliczania przychodzących przelewów krajowych i zagranicznych; obsługi reklamacji klientów; rozliczania transakcji zawartych przez lokalne departamenty skarbu; uruchamiania kredytów udzielonych przez lokalne departamenty kredytowe; raportowania na rzecz filii Fortis Bank S.A./NV.

Z tytułu ww. umów Bank otrzymuje wynagrodzenie pokrywające koszty związane z działaniem Zespołu Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych powiększone o ustaloną w umowach marżę. W roku 2006 całkowite wynagrodzenie otrzymane przez Bank (uwzględniające zwrot kosztów oraz wynagrodzenie za usługi finansowe) wyniosło 1 778,2 tys. PLN. Całkowite wynagrodzenie otrzymane przez Bank za rok 2007 wyniosło 1 664 732 PLN. Niższe wynagrodzenie otrzymane przez Bank w 2007 roku, w porównaniu z 2006 rokiem, wynika z obniżenia kosztów połączeń telekomunikacyjnych, poprzez wprowadzenie klucza podziału kosztów w dzierżawie łączy telekomunikacyjnych.

Umowy o współpracy zawarte z Fortis Bank SA/NV.

27 marca 2007 roku, pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Bank SA/NV, została zawarta ramowa umowa outsourcingowa, określająca ogólne warunki świadczenia usług outsourcingowych na rzecz Fortis Bank SA/NV.

W oparciu o umowę ramową, równocześnie została zawarta umowa wykonawcza pomiędzy stronami, na mocy której Fortis Bank Polska SA świadczy usługi na rzecz Fortis Bank SA/NV, w zakresie wdrożenia i bieżącego utrzymywania platformy IT o nazwie COBRA. Całkowita kwota wynagrodzenia, jakie z tytułu umowy otrzymał Bank w 2007 roku, wynosi 4 455 tys. PLN.

W ramach międzynarodowego projektu o nazwie COBRA (Core Banking Retail Application), w roku 2007 w strukturze organizacyjnej Banku powstała komórka odpowiedzialna za wykonywanie zadań wynikających z umowy – Centrum Kompetencyjne T24, odpowiedzialne za zaprojektowanie i rozwój systemu informatycznego, wspólnego dla podmiotów wchodzących w skład grupy Fortis prowadzących działalność w sektorze bankowości detalicznej.

Umowy o współpracy zawarte z Fortis Lease Polska Sp. z o.o.

Umowa o współpracy z dnia 2 stycznia 2002 roku. W kwietniu 2007 roku podpisano aneks do Umowy o współpracy.

Umowa o współpracy z dnia 17 lutego 2005 roku.

Zgodnie z tymi umowami, Bank informuje swoich klientów o możliwości finansowania w drodze leasingu w Fortis Lease Polska (FLP). W przypadku zawarcia umowy leasingowej z klientem, Bank otrzymuje prowizję z tytułu pośrednictwa finansowego. Umowa o współpracy z dnia 17.02.2005 roku dotyczy współpracy i sposobu rozliczeń z linią biznesową Retail Banking. W wykonaniu tej umowy Bank zawarł z FLP Sp. z o.o. umowę poręczenia 50% poszczególnych należności FLP wynikających z umów leasingu zawartych za pośrednictwem Banku.

Dnia 18 września 2007 roku Fortis Bank Polska S.A. podpisał aneks do umowy leasingu zawartej 21 kwietnia 2006 roku z Fortis Lease Polska Sp.z o.o., zmieniający ogólne warunki leasingu w zakresie okresu leasingu, ubezpieczenia przedmiotu leasingu oraz warunków powstania obowiązku sprzedaży przedmiotu leasingu korzystającemu po okresie leasingu.

Umowy zawarte z Dominet Bank S.A.

Umowa z dnia 2 stycznia 2007 roku o współpracy pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie. Umowa ta reguluje zasady współpracy pomiędzy bankami w zakresie pośrednictwa w oferowaniu produktów Fortis Bank Polska SA dla klientów indywidualnych Dominet Bank SA.. Za wykonywanie obowiązków wynikających z postanowień Umowy Dominet Bank SA otrzymywał będzie wynagrodzenie w formie prowizji od kwot pozyskanych kredytów. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Umowa sprzedaży zawarta w dniu, 1 kwietnia 2007 roku pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie. Umowa dotyczyła sprzedaży Dominet Bankowi SA nakładów inwestycyjnych oraz wyposażenia lokali, w których mieściły się centra kredytowe oferujące produkty kartowe i pożyczki dla klientów indywidualnych. Cena sprzedaży wyniosła 2,7 mln PLN.

W dniu 26 listopada 2007 roku Fortis Bank Polska SA zawarł aneks do umowy sprzedaży nakładów inwestycyjnych zawartej w Krakowie w dniu 1 kwietnia 2007 roku z Dominet Bank SA z siedzibą w Lubinie, zmieniający termin zawity ustalenia Ceny Ostatecznej na 10 grudnia 2007 roku.

Umowy zawarte z Fortis Commercial Finance Sp. z o.o.

Umowa o współpracy z dnia 19 marca 2007 roku pomiędzy Fortis Bank Polska SA, a Fortis Commercial Finance Sp. z o o. z siedzibą w Warszawie. Umowa ta reguluje zasady współpracy pomiędzy

podmiotami w zakresie pośrednictwa w oferowaniu produktów Fortis Commercial Finance Sp. z o. o. przez pracowników Fortis Bank Polska SA. Za wykonywanie obowiązków wynikających z postanowień umowy Bank otrzymywał będzie wynagrodzenie w formie prowizji od kwot udzielonych limitów faktoringowych i nabytych faktur. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

Umowa darowizny na rzecz Fortis Foundation Polska

Dnia 13 grudnia 2007 roku pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Foundation Polska została zawarta umowa darowizny 500.000 PLN na rzecz Fundacji Fortis Foundation Polska.

Ponadto po dacie bilansu, zostały zawarte następujące istotne umowy z podmiotem powiązaniem:

Dnia 9 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę o współpracy z Dominet Bank SA, przedmiotem której jest zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia Fortis Bank Polska SA oraz Dominet Bank SA w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Bank SA (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Bank Polska SA, które zostaną wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Bank SA, zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych.

Dnia 25 lutego 2008 roku Fortis Bank Polska S.A. podpisał umowę kredytową z Fortis Banque Luxembourg SA z siedzibą w Luksemburgu, w sprawie zaciągnięcia przez Fortis Bank Polska SA linii kredytowej z Fortis Banque Luxembourg SA z limitem 300 mln EUR (lub równowartości w USD lub CHF), celem finansowania bieżącej działalności operacyjnej Banku. Linia kredytowa przyznana Fortis Bank Polska SA pozostaje otwarta przez 24 miesiące, począwszy od 5 marca 2008 roku. Szczegółowe warunki oprocentowania i okres kredytowania zostały określone 5.03.2008 roku, przy uruchomieniu kredytu w wysokości 470 mln CHF (równowartość 300 mln EUR). Oprocentowanie zmienne, wynoszące 1M LIBOR plus 7 bp., odsetki naliczane miesięcznie, okres spłaty począwszy od 05.03.2008 roku do 05.03.2010 roku.

Informacja na temat umów i transakcji z podmiotami powiązanimi znajduje się w notcie objaśniającej nr 29 do sprawozdania finansowego.

Umowy zawarte z Narodowym Bankiem Polskim

Umowa z dnia 10 kwietnia 2007 roku w sprawie przekazywania informacji sprawozdawczych do Narodowego Banku Polskiego i korzystania z Portalu Systemu Informacji Sprawozdawczej

Na podstawie umowy ramowej "Umowa o udzielenie kredytu lombardowego" zawartej z Narodowym Bankiem Polskim w dniu 21.10.2003 roku, Bank zaciągnął kredyt lombardowy w wysokości 148 000 tys. PLN na okres od 29.06.2007 do 02.07.2007 roku.

Umowa o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z dnia 10 kwietnia 2006 roku nr 14/KFPK/2006

Umowa dotyczyła współdziałania przy udzielaniu przez BGK poręczeń i gwarancji spłaty kredytów dla przedsiębiorstw ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych, który funkcjonuje oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2003 r., nr 174, poz. 1689 ze zm.). Umowa została rozwiązana z dniem 1 maja 2007 roku.

Polisy ubezpieczeniowe

Polisa ubezpieczeniowa AIG Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. od 1.10.2006 roku do 30.09.2007 roku.

Obejmuje ubezpieczenie ryzyk bankowych, przestępstw elektronicznych i komputerowych oraz odpowiedzialności zawodowej dla instytucji finansowej z limitem szkód do 5 mln EUR.

Polisa ubezpieczeniowa Commercial Union Polska Towarzystwem Ubezpieczeń Ogólnych S.A. od 01.06.2007 roku do 31.05.2008 roku.

Obejmuje ubezpieczenie od wszystkich ryzyk utraty lub uszkodzenia mienia - ubezpieczenie mienia, sprzętu elektronicznego, odpowiedzialności cywilnej. Suma ubezpieczenia dla nakładów inwestycyjnych jest równa wartości księgowej nakładów inwestycyjnych Banku. W pozostałym zakresie suma ubezpieczenia określona jest na podstawie wartości nowoodtworzeniowej.

Umowa z dnia 1 kwietnia 2007 roku z Generali Towarzystwem Ubezpieczeniowym na Życie S.A.

W dniu 1 kwietnia 2007 roku Fortis Bank Polska SA zawarł umowę z Generali Towarzystwem Ubezpieczeniowym na Życie S.A.. Umowa określa zasady grupowego ubezpieczenia na życie CERTUM, ogólne warunki dodatkowego ubezpieczenia wskutek NW, akceptacja kwotacji numer 7206034 0307/1 1_1. Maksymalna kwota ubezpieczenia, którą Towarzystwo może przyznać bez dokonania oceny ryzyka medycznego wynosi 56 000,00 tys. PLN. Umowa obowiązuje od dnia 01 kwietnia 2007 do dnia 31.03.2008.

Umowa generalna ubezpieczeń komunikacyjnych OC, AC i NW z dnia 21.06.2007 roku zawarta z PZU S.A.

Umowa określa zasady współpracy w zakresie rozliczania szkód komunikacyjnych.

Umowa z dnia 12 stycznia 2007 roku z Generali Życie Towarzystwo Ubezpieczeniowe S.A.

Umowa określa zasady współpracy w zakresie obejmowania klientów Fortis Banku będących osobami fizycznymi, z którymi Bank ma zawartą umowę o prowadzeniu rachunków bankowych lub, którym Bank wydał kartę płatniczą („Klienci Fortis Banku”), ubezpieczeniem lub ubezpieczeniami oferowanymi przez Generali.

Ubezpieczenie ryzyk bankowych, przestępstw elektronicznych i komputerowych oraz odpowiedzialności zawodowej dla instytucji finansowej od 1.10.2007 roku do 31.12.2008 roku.

Fortis Bank Polska SA został włączony do globalnego programu ubezpieczeniowego „Połączona Linia Finansowa” realizowanym za pośrednictwem Fortis Banku.

Bank oraz spółki stowarzyszone objęte są Globalnym, światowym ubezpieczeniem ustanowionym przez Fortis Bank dla wszystkich swoich podmiotów.

Master Program, wprowadzony na rynek ubezpieczeniowy przez Fortis zapewnia ubezpieczenie działalności bankowej od strat wynikłych z przestępstwa, przestępstw elektronicznych i komputerowych (BBB - ECC) oraz odpowiedzialności cywilnej związanej z działalnością zawodową instytucji finansowej - Professional Indemnity (PI) do wysokości 250 mln EUR z wkładem własnym (franszyza) wynoszącym 25 mln EUR za każde roszczenie.

Fortis Bank Polska SA jest beneficjentem tej gwarancji. W ramach Master Policy, Fortis Bank wprowadził system wykupu, zmierzający do pokrycia franczyzy wynoszącej 25 mln EUR przez spółkę ubezpieczeniową należącą do grupy Fortis („captive”) w Luksemburgu.

FB-Ré jest spółką reasekuracyjną należącą do Fortis Banku, która bierze na siebie wszelkie ryzyko w ramach polisy ogólnej nr 49.377.944/70, której warunki dotyczą wszystkich podmiotów Fortis na całym świecie. Dla Fortis Bank Polska SA, franczyza ta została zmniejszona do kwoty 150.000 EUR.

Umowy zawarte z Towarzystwem Ubezpieczeń Europa S.A. dotyczące kredytów mieszkaniowych

Generalna Umowa ubezpieczenia kredytów na cele mieszkaniowe z dnia 20 sierpnia 2004 roku. TU Europa S.A. udziela Bankowi ochrony ubezpieczeniowej dla kredytów na cele mieszkaniowe dla osób

fizycznych do czasu ustanowienia zabezpieczenia tych kredytów w postaci prawomocnych wpisów hipotek.

Generalna Umowa ubezpieczenia niskiego wkładu kredytów na cele mieszkaniowe z dnia 20 sierpnia 2004. TU Europa S.A. udziela Bankowi ochrony ubezpieczeniowej dla kredytów na cele mieszkaniowe dla osób fizycznych. W dn. 1 lutego 2006 r. zawarto Aneks nr 1.

Umowy zawarte z Winterthur Życie Towarzystwem Ubezpieczeń S.A. (dawne Credit Suisse Life & Pensions Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.)

Umowa o współpracy z dnia 20 lutego 2003 w zakresie promocji oraz oferowania produktów bankowych i ubezpieczeniowych.

Umowa z dnia 12 czerwca 2003. Na mocy umowy oraz kolejnych aneksów, klienci Banku posiadający konto osobiste mogą nabywać w oddziałach Banku: posagowe ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym „Lepsze Jutro Dziecka”, polisę ubezpieczeniową na życie i dożycie „Czysty zysk”. Kredytobiorcom oferowane jest indywidualne ubezpieczenie na życie.

Umowa z dnia 12 września 2003 z Credit Suisse Life&Pensions Services Sp. z o.o. Umowa wraz z aneksem określa zasady pośrednictwa Credit Suisse przy oferowaniu produktów bankowych (kredytów mieszkaniowych) Fortis Bank Polska S.A. dla klientów indywidualnych.

Umowa z dnia 28 października 2005 r. z Aegon Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie S.A. (dawne Nationwide Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.)

Umowa określa zasady oferowania klientom Banku w ramach FORTIS Programu Inwestycyjnego portfela funduszy inwestycyjnych w postaci polisy ubezpieczenia na życie (Program Inwestycyjny Aegon- lokata 2004). Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Umowy dotyczące obsługi kart płatniczych

Umowa członkostwa oraz licencji znaku towarowego zawarta z VISA International Service Association

W 2001 Bank uzyskał członkostwo o statusie Principal i Plus uprawniające do wydawania, obsługi i rozliczania kart płatniczych VISA Classic i VISA Business. Obecnie Bank jest członkiem VISA Europe Limited.

Umowa ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart VISA Platinum wydanych przez Fortis Bank Polska SA z dnia 14 czerwca 2006 roku.

Umowa określa zakres ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych VISA Platinum od nieuprawnionego użycia kart kredytowych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz pakiet NNW i assistance. Obowiązuje do 30.06.2007 roku.

W dniu 15 maja 2007 roku podpisano aneks nr 1 dotyczący przedłużenia czasu trwania umowy. Obowiązuje do 30.06.2008 roku.

Umowy ubezpieczenia zawarte z Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji Cigna Stu S.A.:

Umowa ubezpieczenia kart płatniczych wydawanych przez Fortis Bank Polska SA z dnia 6 października 2003 roku. Umowa określa warunki ubezpieczenia ryzyka strat finansowych w związku z operacjami dokonanymi przy użyciu kart płatniczych wydawanych przez Bank.

W dniu 30 października 2007 roku. został zawarty Aneks nr 4 gdzie przedmiotem umowy jest ubezpieczenie ryzyka strat finansowych związanych z operacjami dokonywanymi przy użyciu kart płatniczych Visa typu Electron i Charge i Visa Credit wydawanymi przez Fortis Bank. Obowiązuje od 01.11.2007 roku do 31.10.2008 roku.

Umowa ubezpieczenia posiadaczy i użytkowników kart płatniczych wydanych przez Fortis Bank Polska SA z dnia 6 października 2003 roku. Umowa określa zakres ubezpieczenia posiadaczy i użytkowników kart VISA Classic, Gold, Business, Business Gold oraz kart VISA Electron i Business Electron od nieuprawnionego użycia kart płatniczych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz w zależności od rodzaju karty pakiet NNW.

W dniu 30 października 2007 roku podpisano Aneks nr 5 dotyczący zmiany składek z tytułu objęcia ochroną ubezpieczeniową posiadaczy i/lub użytkowników kart Visa Gold, Visa Business Gold, Visa Business, Visa Business Electron, Visa Classic, Visa Elektron. Obowiązuje od 01.11.2007 roku do 31.10.2008 roku.

Umowa ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych wydanych przez Fortis Bank Polska S.A z dnia 17 października 2005 roku. Umowa określa zakres ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych VISA Gold oraz VISA Classic, IDeal, Foto, Ty i Twój Dom od nieuprawnionego użycia kart kredytowych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz w zależności od rodzaju karty pakiet NNW. Obowiązuje do 16.10.2008 roku.

W dniu 30 października 2007 roku podpisano Aneks nr 3 dotyczący okresu zawarcia umowy od 01.11.2007 roku do 31.10.2008 roku oraz zakresu ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych VISA Gold oraz VISA Classic, Visa IDeal, Visa Foto od nieuprawnionego użycia kart kredytowych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz w zależności od rodzaju karty pakiet NNW. Aneks wycofuje z umowy ubezpieczeniowej kartę Ty i twój Dom.

Umowa ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart VISA Platinum wydanych przez Fortis Bank Polska SA z dnia 14 czerwca 2007 roku. Umowa określa zakres ubezpieczenia posiadaczy i/lub użytkowników kart kredytowych VISA Platinum od nieuprawnionego użycia kart kredytowych, rozboju lub rabunku gotówki pobranej z bankomatu przy użyciu karty oraz pakiet NNW i assistance. Obowiązuje do 30.06.2008 roku.

Umowa z dnia 16 listopada 2004 w sprawie zbierania i udostępniania informacji zawarta z Biurem Informacji Kredytowej SA

Umowa określa zasady współpracy pomiędzy BIK SA a Bankiem w zakresie zbierania i udostępniania Bankowi informacji (na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy Prawo bankowe), stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych oraz udostępniania przez BIK SA innych produktów i usług.

Umowa o zasadach uczestnictwa i współpracy w zakresie wymiany informacji w systemie Międzybankowej Informacji Gospodarczej Bankowy Rejestr z dnia 26 lutego 2004 zawarta ze Związkiem Banków Polskich

Przedmiotem Umowy są warunki uczestnictwa i współpracy w zakresie wymiany informacji między stronami w ramach systemu Międzybankowej Informacji Gospodarczej Bankowy Rejestr Klientów Niesolidnych (MIG-BR) działającego na podstawie art. 105 ust. 1 oraz ust. 4 ustawy Prawo bankowe.

Umowy zawarte z Krajową Izbą Rozliczeniową

Umowa uczestnictwa w systemie rozliczania zleceń płatniczych w złotych ELIXIR prowadzonym przez Krajową Izbę Rozliczeniową SA z dnia 27 września 2004 r. Bank uczestniczy w rozliczeniach w systemie ELIXIR.

Umowa uczestnictwa w systemie rozliczania zleceń płatniczych w euro EuroELIXIR prowadzonym przez Krajową Izbę Rozliczeniową SA z dnia 1 lutego 2005 r. Bank uczestniczy w rozliczeniach w systemie EuroELIXIR.

Umowa ramowa z dnia 22 maja 1998 r. w sprawie świadczenia usług z SWIFT (Światowe Towarzystwo Telekomunikacji Międzybankowej)

Bank przystąpił do SWIFT na warunkach określonych w niniejszej Umowie. Banki Uczestniczące gwarantują wzajemnie na zasadzie bilateralnej, że Operacje są dokonywane zgodnie ze standardami Umowy oraz z odpowiednim Wykazem usług.

Znaczące umowy kredytowe

W maju 2007 roku Fortis Bank Polska SA zawarł umowę kredytową o kredyt konsorcjalny inwestycyjny na okres 11 lat, w którym wartość maksymalnego zaangażowania Banku może wynieść 30 mln EUR (113 mln PLN). Oprocentowanie stałe: EURIBOR + marża 1,15% w skali roku. Aktualne zadłużenie Klienta wynosi 15,78 mln EUR (59,4 mln PLN).

Na 31 grudnia 2007 roku nie został przekroczony limit maksymalnego zaangażowania w stosunku do jednego klienta lub grupy kapitałowej określony w ustawie Prawo Bankowe. W stosunku do 6 klientów lub grup kapitałowych zaangażowanie Banku przekraczało 10% funduszy własnych i wyniosło łącznie 1 032 mln PLN. Porównywalnie na dzień 31.12.2006 roku zaangażowanie Banku w stosunku do 13 klientów/grup kapitałowych przekraczało 10% funduszy własnych i wynosiło łącznie 1 259 mln PLN.

W 2007 roku Bank nie zawarł innych umów, co do których stosuje się obowiązek informacyjny wynikający z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz.U. 2005 nr 209 poz. 1744).

E. Informacja o umowie z audytorem

W dniu 16 października 2006 roku Rada Nadzorcza Fortis Bank Polska S.A. działając na podstawie Statutu Banku oraz uwzględniając wniosek Zarządu Banku i rekomendację Komitetu Audytu dokonała wyboru Spółki KPMG Audyt Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie (Uchwała Nr 18/2006 z dnia 16 października 2006 roku) jako podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego Banku za rok 2006 r. i 2007 r. oraz przegląd sprawozdania finansowego Banku za I półrocze 2007 roku i I półrocze 2008 roku (Uchwała RN Nr 18/2006 z dnia 16 października 2006 roku.). Umowa z audytorem została zawarta w dniu 12 stycznia 2007 roku. Należne wynagrodzenie obejmuje kwotę 445 tys. PLN netto, w tym 135 tys. PLN za przeprowadzenie przeglądu sprawozdania finansowego za I półrocze 2007 roku i 310 tys. PLN za badanie sprawozdania finansowego Banku za rok obrotowy kończący się z dniem 31 grudnia 2007 roku oraz zwrot dodatkowych kosztów poniesionych przez audytora w związku ze świadczeniem usług dla Banku.

Poniższa tabela przedstawia podział określonego w umowie wynagrodzenia audytora, ze względu na rodzaj usługi (w tys. PLN):

Tytuł wynagrodzenia:	2007	2006
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	310	280
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	135	80
Inne	*-	25
Łącznie	445*	385

* *Ostateczne dane będą znane po wykonaniu umowy*

IX. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI

A. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na WZA

Fortis Bank z siedzibą w Brukseli posiada 99,19% akcji Fortis Bank Polska S.A.

Fortis jest międzynarodową instytucją finansową, specjalizującą się w dziedzinie bankowości i ubezpieczeń. Kapitalizacja rynkowa grupy, wynosząca 32,3 mld EUR na 29 lutego 2008 i zatrudnienie ok. 62 tys. pracowników na całym świecie, plasuje Fortis w grupie 15 największych instytucji finansowych w Europie. Aktywa Fortis wzrosły do 871 mld EUR na 31 grudnia 2007 roku, czyli o 95 mld EUR, tj. o ok. 12% w porównaniu z końcem roku 2006, gdy wynosiły 776 mld EUR. Zatrudnienie wzrosło z 56 886 do 62 010 osób, czyli o 9%. Na koniec 2007 roku, 37% pracowników było zatrudnionych poza krajami Beneluksu.

W krajach Beneluksu, które są kluczowym rynkiem dla Fortis, posiada on wiodącą pozycję i oferuje szeroką gamę produktów i usług dla klientów indywidualnych, firm i sektora publicznego. W strategii międzynarodowej Fortis skupia swoją działalność na wybranych segmentach rynku, zmierzając w kierunku realizacji strategicznego planu osiągnięcia 30% zysku netto z działalności poza krajami Beneluksu do roku 2009. W roku 2007, bez uwzględnienia dezinwestycji, ten udział wynosił 21% (15% w roku 2004).

Fortis jest notowany na giełdach w Amsterdamie, Brukseli i Luksemburgu. W USA prowadzi sponsorowany program ADR amerykańskich świadectw depozytowych.

Wypracowany zysk netto (przed uwzględnieniem wyników z dezinwestycji) wyniósł w 2007 roku 3 047 mln EUR, dla porównania w 2006 roku wyniósł 4 352 mln EUR. Zanotowany spadek wynika z odpisów związanych z utratą wartości portfela obligacji zabezpieczonych hipotekami kredytów sub prime w USA oraz wypłatą odszkodowań po huraganie Kyrill oraz powodziach w Wielkiej Brytanii. W związku z kryzysem sub prime, Fortis Bank odpisał, z zysku na rezerwę, w sumie 2,7 mld EUR (po opodatkowaniu 1,7 mld EUR). Zysk netto w 2007 roku z działalności bankowej wyniósł 1 768 mln EUR (niższy o 44% w porównaniu do 2006 roku), z działalności ubezpieczeniowej 1 587 mln EUR (wyższy o 12% w porównaniu do 2006 roku). Całkowity przychód w 2007 roku wyniósł 120,5 mld EUR wobec 117,5 mld EUR całkowitych kosztów.

Wynik z działalności ubezpieczeniowej został osiągnięty pomimo wysokich rekompensat za straty, spowodowane przez huragan Kyrill oraz powódzie w Wielkiej Brytanii, wypłaconych w pierwszym i drugim kwartale 2007. Składki na ubezpieczenia na życie wzrosły o 9 proc. do 13,2 mld EUR, na ubezpieczenia majątkowe również o 9 proc. do 5,5 mld EUR.

Porównanie wyników z rokiem ubiegłym obrazuje solidny i stały wzrost przychodów i wyników odsetkowych oraz prowizyjnych wypracowanych w Commercial Banking. Towarzyszyły im znaczące wzrosty wolumenów portfela kredytowego, bazy depozytowej oraz funduszy w zarządzaniu (wzrost o 9% do 208 mld EUR).

Z działalności bankowej, Fortis zanotował 10% wzrost zysku netto (nie wliczając wpływu kryzysu sub prime). W 2007 roku nastąpił wysoki wzrost udzielonych pożyczek – o 16%. Wynik z tytułu odsetek wzrósł do 95 mld EUR z 72,5 mld EUR w 2006 roku. Wynik z tytułu prowizji w 2007 roku wzrósł do 4,4 mld EUR z 3,7 mld EUR w roku 2006. Wzrost wydatków całkowitych z 91 miliardów EUR w 2006 roku do 117,5 mld EUR w 2007 roku wynika z przyspieszonego rozwoju grupy kapitałowej.

Podstawowe dane finansowe w mln EUR:

Grupa Fortis	Wynik	Wynik	Zmiana
	za 2007	za 2006	w %
Zysk netto (przed uwzględnieniem wyników z dezinwestycji)	3 047	4 352	-30%
Bankowość	1 768	3 150	-44%
Ubezpieczenia	1 587	1 419	12%
Inne	-308	-217	-42%
Wyniki z dezinwestycji	947	0	
Zysk netto	3 994	4 352	-8%

Bankowość	Wynik	Wynik	Zmiana
	za 2007	za 2006	w %
Przychody łącznie	11 185	10 210	10%
Koszty łącznie	6 928	6 205	12%
Zysk przed opodatkowaniem	1 423	3 848	-63%
Zysk netto	1 768	3 150	-44%
Wyniki z dezinwestycji	-	-	
Zysk netto	1 768	3 150	-44%

W dniu 21 marca 2007 roku, po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, sfinalizowano transakcję zakupu przez Fortis Bank S.A./NV 100 proc. akcji Dominet SA – właściciela Dominet Banku SA - polskiego banku detalicznego specjalizującego się w kredytach konsumenckich. W 2007 roku rozpoczął się proces integracji Fortis Bank Polska SA z Dominet Bank SA.

Fortis prowadzi intensywne działania w celu przygotowania do zastosowania się do wymagań kapitałowych Nowej Umowy kapitałowej Bazylea II. Wybierając najbardziej zaawansowane podejścia, tj. metody zaawansowane pomiaru ryzyka – AIRBA w zakresie ryzyka kredytowego oraz AMA w zakresie ryzyka operacyjnego, Fortis potwierdza dążenie do stosowania najlepszych standardów zarządzania ryzykiem. Celem Fortis jest osiągnięcie maksymalnego poziomu ulgi kapitałowej dozwolonej przez regulatorów.

Fortis Bank utrzymuje wysokie długoterminowe oceny ratingowe wystawione przez niezależne, międzynarodowe agencje ratingowe (Standard & Poor's: AA-; Moody's: Aa2, Fitch: AA-).

W październiku 2007 roku Konsorcjum, w którego skład weszły również Royal Bank of Scotland i hiszpański Banco Santander wygrały z brytyjskim bankiem Barclays przetarg na zakup holenderskiego banku ABN AMRO, Transakcja o wartości ponad 71 mld EUR (z czego Fortis finansuje 33,8 proc. transakcji, czyli 24 mld EUR) jest największą transakcją przejęcia w historii bankowości.

Fortis, RBS oraz Santander podzielą się majątkiem ABN AMRO. Fortis przejmie bankowość w krajach Beneluksu, dzięki czemu stanie się liderem na tym rynku. W ramach transakcji obejmie również globalny portfel klientów bankowości prywatnej oraz globalną platformę asset management. Dzięki transakcji znajdzie się w gronie największych światowych banków obsługujących klientów bardzo zamożnych (HNWI – High Net Worth Individuals), z około 200 mld EUR w zarządzaniu. Stanie się również jednym z najważniejszych europejskich banków zarządzających aktywami – ich wartość wyniesie około 300 mld EUR.

Zysk pochodzący z przejętych przez Fortis części banku ABN AMRO wyniósł w 2007 1,355 mld EUR, co stanowi wzrost o 17 proc. w porównaniu z 2006 rokiem. Po 76 dniach konsolidacji, ich wpływ na zysk netto grupy Fortis wyniósł 179 mln EUR. Już na tym etapie można odczuć pozytywne efekty synergii i wzrostu przychodów pochodzących z przejęcia ABN AMRO.

Fortis w minionym roku sprzedał udziały w spółce joint-venture CaiFor działającej na rynku bankassurance. Transakcja ta przyniosła Fortisowi blisko 1 mld EUR zysku netto.

B. Fortis Private Investments Polska S.A.

Fortis Private Investments Polska S.A. (poprzednio Fortis Securities Polska S.A.) – jednostka będąca w 100% własnością Fortis Bank Polska S.A. jest firmą inwestycyjną prowadzącą działalność maklerską w zakresie:

- zarządzania portfelem maklerskich instrumentów finansowych na zlecenie, a w szczególności zarządza portfelami inwestycyjnymi klientów indywidualnych oraz portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych
- przyjmowania zleceń nabywania lub zbywania tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania

Fortis Private Investments Polska S.A. (FPIP S.A.) posiada kapitał akcyjny w wysokości 9 048 tys PLN. Poziom funduszy własnych FPIP S.A. jest wystarczający dla bezpiecznego prowadzenia bieżącej działalności oraz rozwoju Spółki.

Oferta Fortis Private Investments Polska S.A. obejmuje kompleksowe rozwiązania w zakresie inwestycji na rynku kapitałowym. FPIP S.A. oferuje portfele akcyjne, portfele zrównoważone, portfele dłużne, w tym także portfele funduszy polskich i portfele funduszy zagranicznych oraz portfele aktywnej alokacji ze zdefiniowanym udziałem akcji. FPIP S.A. zarządza aktywami funduszu Fortis Fundusz Inwestycyjny Otwarty (Fortis FIO) wprowadzonego na polski rynek w roku 2004 we współpracy ze SKARBIEC TFI S.A. Fortis FIO to pierwszy w Polsce fundusz inwestycyjny typu parasolowego z wydzielonymi subfunduszami. W jego skład wchodzi dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu. Fortis FIO prowadzi również Indywidualne Konto Emerytalne – IKE Fortis FIO.

W związku ze współpracą z FPIP S.A. polegającą na pośrednictwie Banku w zakresie sprzedaży usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych, od lutego 2006, Fortis Bank Polska S.A. jest zarejestrowany przez Komisję Nadzoru Finansowego jako agent firmy inwestycyjnej.

Od roku 2006, FPIP S.A. oferuje usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych we współpracy z nowymi pośrednikami, pozyskując nowych klientów. We współpracy z pionem Bankowości Prywatnej Fortis Bank usługi inwestycyjne FPIP oferowane są zamożnym klientom indywidualnym.

Na koniec 2007 roku wartość aktywów w zarządzaniu FPIP S.A. wynosiła 551,5 mln PLN, w porównaniu z 260 mln PLN na koniec 2006 roku.

W związku z dynamicznym rozwojem sprzedaży funduszy inwestycyjnych będących w zarządzaniu FPIP S.A. planowane jest przekształcenie tej firmy w Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych. Po przekształceniu w TFI, FPIP S.A. będzie w dalszym ciągu zarządzał indywidualnymi portfelami instrumentów finansowych oraz rozwinie działalność w zakresie funduszy inwestycyjnych. Planowane jest rozszerzenie sieci dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez FPIP S.A. na podmioty spoza grupy Fortis – przewiduje się sprzedaż poprzez inne polskie banki, niezależnych doradców finansowych, elektroniczne kanały dystrybucji. Fortis Bank Polska S.A. będzie wspierać dalszy rozwój FPIP S.A. zgodny z powyższą strategią

Informacja o transakcjach z podmiotami powiązаныmi znajduje się w nocie objaśniającej nr 29 do sprawozdania finansowego.

X. CORPORATE GOVERNANCE

Dnia 28 czerwca 2007 roku raportem bieżącym nr 18/2007 Zarząd Banku przekazał do publicznej wiadomości aktualne oświadczenie dotyczące przestrzegania przez Bank zasad ładu korporacyjnego zawartych w dokumencie „Dobre Praktyki w Spółkach Publicznych 2005”.

Bank przestrzega zdecydowanej większości zasad ładu korporacyjnego określonych w Zasadach Dobrych Praktyk w Spółkach Publicznych przyjętych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Tylko w poniżej wymienionych obszarach następujące Zasady Dobrych Praktyk w Spółkach Publicznych nie były przestrzegane:

- Zasada nr 20 lit. b) dotycząca określenia w Statucie Spółki kryteriów niezależności członków Rady Nadzorczej; w przypadku Banku kryteria niezależności członków Rady Nadzorczej są ustanowione w Regulaminie Rady Nadzorczej a nie w Statucie Spółki,
- Zasada nr 20 pkt. c) dotycząca podejmowania bez zgody większości niezależnych członków Rady Nadzorczej decyzji w sprawach: świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez spółkę i jakiegokolwiek podmioty powiązane ze spółką na rzecz członków Zarządu Spółki, wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub podmiot od niego zależny istotnej umowy z podmiotem powiązany ze Spółką, członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz podmiotami z nimi powiązanymi, wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzania badania sprawozdania finansowego Spółki; Bank nie stosuje takich ograniczeń, członkowie niezależni głosują na równych prawach z pozostałymi członkami Rady Nadzorczej.

Od roku 2006 w Banku funkcjonuje Komitet Audytu, który wspiera Radę Nadzorczą w wypełnianiu jej obowiązków w zakresie zapewnienia skuteczności systemów kontroli wewnętrznej w Fortis Bank Polska S.A. i monitorowania rzetelności informacji finansowych.

W strukturze organizacyjnej Banku działa również niezależny Departament ds. Zapewnienia Zgodności (Compliance), którego jednym z celów działania jest monitorowanie przestrzegania standardów ładu korporacyjnego.

Dnia 4 lipca 2007 roku Rada Nadzorcza Giełdy Papierów Wartościowych S.A., na wniosek Zarządu Giełdy, przyjęła Uchwałą Nr 12/1170/2007 nowe zasady ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”. Nowy dokument zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2008 roku i zastąpi dotychczasowe „Dobre Praktyki w Spółkach Publicznych 2005”.

Fortis Bank Polska SA, jako spółka giełdowa, przestrzega zasad corporate governance, w związku z czym, nowelizacja kodeksu Dobrych Praktyk ma również wpływ na Bank. Zgodnie z nowymi zasadami, emitenci giełdowi nie będą mieli obowiązku publikacji deklaracji dotyczących przestrzegania Dobrych Praktyk. Obowiązek publikacji informacji pojawi się w sytuacji trwałego lub incydentalnego naruszenia zasad, w postaci raportu bieżącego. Ponadto raz do roku, powinien zostać sporządzony raport na temat przestrzegania zasad ładu korporacyjnego, dołączany do raportu rocznego spółki.

XI. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

A. Struktura organów Banku

Zgodnie ze Statutem organami Banku są:

- Walne Zgromadzenie
- Rada Nadzorcza
- Zarząd

W Banku powoływane są stałe i doraźne komitety o charakterze opiniodawczo - doradczym oraz decyzyjnym.

Stałymi komitetami są:

- Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet Ryzyka i ALM)
- Komitet Kredytowy,

Kompetencje, skład i zakres działania Komitetu Ryzyka i ALM określa uchwała Zarządu Banku. Komitet Ryzyka i ALM jest uprawniony do powoływania komitetów wspierających jego prace, określania ich składu, regulaminów, zakresów działania oraz delegowania uprawnień na te komitety. W ramach tej kompetencji powołane zostały:

- Komitet Zarządzania Ryzykiem Płynności, Rynkowym oraz ALM
- Komitet Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym oraz Ciągłości Funkcjonowania Banku
- Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym

Kompetencje, skład i zakres działania Komitetu Kredytowego określa Regulamin podejmowania decyzji kredytowych przyjęty przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Do września 2007 roku funkcjonował w strukturze organizacyjnej Banku Komitet Kredytów Trudnych którego funkcje przejął następnie Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym

Kompetencje i zakres działania Komitetu Zarządzania Ryzykiem Kredytowym określa regulamin przyjęty przez Komitetu Ryzyka i ALM i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

B. Piony biznesowe i placówki operacyjne

Działalność biznesowa i organizacja Banku oparta jest o tzw. pionowy biznesowe (business lines), czyli struktury pionowe odpowiedzialne za kompleksową obsługę określonego segmentu klientów i/lub rynku usług, a w szczególności.

Na dzień 31 grudnia 2007 roku Bank posiadał:

- 1). 34 oddziały operacyjne – pięć w Warszawie, cztery w Krakowie, trzy w Poznaniu, po dwa w Łodzi, w Szczecinie, we Wrocławiu i w Lublinie, oraz po jednym w Bielsku-Białej, Bydgoszczy, Częstochowie, Gdańsku, Gdyni, Gliwicach, Katowicach, Kielcach, Lublinie, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Toruniu, Zakopanem i Pruszkowie.
- 2). 1 Filia w Nowym Targu Oddziału Fortis Bank Polska S.A. w Zakopanem.

3). 6 Filii ds. Obsługi Klientów Indywidualnych - dwie w Warszawie, po jednej we Wrocławiu, Poznaniu, Katowicach i Łodzi), 1 Filię ds. obsługi płatności masowych Oddziału w Poznaniu,

4). 8 Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw – w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Gliwicach, Poznaniu, Wrocławiu, Rzeszowie i Łodzi.

W 2007 roku otwarto nowe oddziały w Warszawie, Pruszkowie, Łodzi, Szczecinie, Wrocławiu, Lublinie, Krakowie i dwa w Poznaniu.

Struktura organizacyjna na dzień 31 grudnia 2007 roku stanowi załącznik do niniejszego Sprawozdania Zarządu.

XII. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU

Zmiany w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd:

Na dzień 31 grudnia 2007 roku skład Zarządu Banku był następujący:

Alexander Paklons	Prezes Zarządu
Jan Bujak	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Bartosz Chyła	Wiceprezes Zarządu
Jean – Luc Deguel	Wiceprezes Zarządu
Thierry Lechien	Wiceprezes Zarządu
Jaromir Pelczarski	Wiceprezes Zarządu

W związku ze złożoną rezygnacją przez Pana Koena Verhoevena z funkcji członka oraz Wiceprezesa Zarządu z dniem 31 sierpnia 2007 roku, na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2007 roku, Rada Nadzorcza powołała Pana Thierry Lechien na Wiceprezesa Zarządu Fortis Bank Polska SA z dniem 1 września 2007 roku do końca bieżącej pięcioletniej kadencji, kończącej się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku zatwierdzającego rok obrotowy 2009.

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 7 grudnia 2007 roku, Rada postanowiła powołać Pana Alexandra Paklonsa, dotychczas Pierwszego Wiceprezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego, do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Fortis Bank Polska SA, od dnia 8 grudnia 2007 roku. Jednocześnie Rada postanowiła odwołać z dniem 7 grudnia 2007 roku, z funkcji Prezesa Zarządu i powierzyć funkcję Pierwszego Wiceprezesa Zarządu od dnia 8 grudnia 2008 roku, Panu Janowi Bujakowi. Obydwie nominacje trwają do końca bieżącej pięcioletniej kadencji Zarządu, kończącej się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku, zatwierdzającego rok obrotowy 2009.

Rada Nadzorcza:

Na dzień 31 grudnia 2007 roku skład Rady Nadzorczej był następujący:

Jos Clijsters	Przewodniczący
Werner Claes	Wiceprzewodniczący
Antoni Potocki	Wiceprzewodniczący
Zbigniew Dresler	
Peter Ullmann	

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Fortis Bank Polska SA w dniu 15 czerwca 2007 roku zatwierdziło sprawozdanie finansowe Banku za rok 2006 oraz udzieliło absolutorium członkom Zarządu i Rady Nadzorczej z wykonywanych obowiązków. Akcjonariusze postanowili przeznaczyć zysk Banku po opodatkowaniu (wynik finansowy netto), który za zakończony rok obrotowy 2006 wyniósł 108,3 mln PLN na zwiększenie funduszy własnych w następujący sposób: 50 mln PLN na fundusz ogólnego ryzyka oraz pozostałe 58,3 mln PLN na kapitał rezerwowy. Na ZWZA zostały uchwalone zmiany w Statucie, o których zatwierdzenie przez Komisję Nadzoru Bankowego Bank wystąpił we wniosku z dnia 27 czerwca 2007 roku.

W związku ze złożoną rezygnacją Pana Bernarda Levie, Członka Rady, Zwyczajne Walne Zgromadzenie Fortis Bank Polska SA, które odbyło się w dniu 15 czerwca 2007 roku potwierdziło rezygnację Pana Bernarda Levie ze składu Rady Nadzorczej z dniem 15 czerwca 2007 roku Pan Bernard Levie pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA od dnia 24 maja 2005 roku.

W dniu 7 grudnia 2007 Pan Thierry Schuman i Pan Didier Giblet złożyli rezygnacje z członkostwa w Radzie Nadzorczej Fortis Bank Polska SA. Pan Thierry Schuman pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA od dnia 24 maja 2005 roku, a Pan Didier Giblet pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska SA od dnia 27 czerwca 2002 roku.

W związku z koniecznością uzupełnienia składu Rady Nadzorczej postanowiono o zwołaniu w lutym 2008 roku Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu oraz ich uprawnienia

Członkowie Zarządu Fortis Bank Polska SA są powoływani i odwoływani zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych i Ustawy Prawo bankowe oraz postanowieniami Statutu Fortis Bank Polska SA Zarząd Banku składa się z trzech do ośmiu Członków, w tym Prezesa Zarządu, jednego lub kilku Wiceprezesów Zarządu i pozostałych Członków Zarządu w liczbie określonej przez Radę Nadzorczą. Członkowie Zarządu są powoływani na okres wspólnej pięcioletniej kadencji przez Radę Nadzorczą. Powołanie dwóch Członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego, wyrażoną na wniosek Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku kieruje działalnością operacyjną Banku i reprezentuje Bank na zewnątrz. Do zakresu działania Zarządu należą wszystkie sprawy niezatrzymane do kompetencji innych organów Banku. Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwały o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku. Zarząd może przekazać prowadzenie oznaczonych spraw należących do jego kompetencji poszczególnym członkom Zarządu lub pracownikom Banku. Decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku, mogą być podejmowane przez komitety Banku lub określone osoby, działające na podstawie uchwały Zarządu, określającej zakres upoważnienia i tryb podejmowania decyzji.

Poszczególni Członkowie Zarządu nie posiadają szczególnych uprawnień do podejmowania decyzji w sprawie emisji lub wykupu akcji.

Pomiędzy Bankiem a osobami zarządzającymi nie zostały zawarte umowy przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku przez przejęcie.

Wartość wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia i wartości świadczeń otrzymanych przez członków Zarządu, Rady Nadzorczej i prokurentów Fortis Bank Polska SA przedstawia poniższa tabela:

Wynagrodzenia	1.01.2007- 31.12.2007 tys. PLN	1.01.2006 - 31.12.2006 tys. PLN
Zarząd	6 187	5 302
Rada Nadzorcza	445	452
Dyrektorzy Zarządzający*	8 995	11 261

* Wynagrodzenia brutto z funduszu płac łącznie ze składkami ZUS

Trzech członków Zarządu Fortis Bank Polska SA będących członkami Rady Nadzorczej Fortis Private Investments Polska SA (Jan Bujak, Alexander Paklons oraz Bartosz Chyła) nie otrzymywało z tego tytułu wynagrodzenia zarówno w 2006 jak i w 2007 roku.

Po sfinalizowaniu w dniu 21 marca 2007 roku transakcji zakupu grupy Dominet SA przez Fortis Bank S.A./NV, decyzjami Rady Nadzorczej Dominet SA oraz Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki Dominet Bank SA następujący członkowie Zarządu Fortis Bank Polska SA zostali powołani w skład władz spółek z grupy Dominet SA, tj.:

- Pan Alexander Paklons objął funkcję Prezesa Zarządu spółki Dominet SA z dniem 22 marca 2007 roku, oraz został powołany w skład Rady Nadzorczej Dominet Bank SA z dniem 29 marca 2007 roku, a następnie objął funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Dominet Bank SA (z dniem 20 kwietnia 2007 roku).
- Pan Jaromir Pelczarski został powołany w skład Nadzorczej Dominet Bank SA z dniem 21 kwietnia 2007 roku.

Informacja nt. wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących znajduje się w nocie objaśniającej nr 30 do sprawozdania finansowego.

Informacja o akcjach Banku będących w posiadaniu członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Na 31 grudnia 2007 roku żaden z członków Zarządu Banku ani też żaden z członków Rady Nadzorczej nie posiadał akcji wyemitowanych przez Fortis Bank Polska SA lub innych instrumentów finansowych z nimi związanych czy udziałów w jednostkach powiązanych z Fortis Bank Polska SA.

Pan Antoni Potocki, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2006 roku był właścicielem 5 akcji Banku. W dniu 08 marca 2007 roku w wyniku transakcji zawartej na Giełdzie Papierów Wartościowych ww. akcje zostały sprzedane.

Pracownicy

Wielkość zatrudnienia wyrażona w liczbie pełnych etatów wynosiła 1 429 na 31 grudnia 2006 roku. W ciągu kolejnych 12 miesięcy zatrudnienie wzrosło o 272 etaty do 1 701 etatów na koniec grudnia 2007 roku. Spośród ogółu – 64% zatrudnionych miało wykształcenie wyższe.

Zarząd Banku konsekwentnie wprowadza w życie strategię w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi, mającą na celu pozyskanie i utrzymanie wysokokwalifikowanej kadry.

W roku 2006 Bank zatrudnił 506 osób (brutto), a kolejne 480 osoby w 2007 roku praktycznie we wszystkich obszarach działalności.

W trosce o zapewnienie wysokiego poziomu kwalifikacji pracowników Banku, Zarząd opracował spójną strategię zarządzania zasobami ludzkimi, ze szczególnym uwzględnieniem programów szkoleniowych, wspomagania adaptacji nowych pracowników i poprawy zarządzania personelem. W roku 2007 został wdrożony nowy system premiowania zgodny ze standardami grupy Fortis.

Aby zwiększyć szanse rozwoju osobistego i lepiej uwzględniać potrzeby pracowników, podjęto szereg działań zmierzających do poprawy dostępności i skuteczności szkoleń, m.in. zwiększono budżet na szkolenia, dostosowano wewnętrzne programy szkoleniowe, wdrożono kolejne programy e-learning'owe oraz rozpoczęto Program High Potentials i Program dla Absolwentów. Zaplanowano działania w obszarze rozwoju umiejętności przywódczych i zarządczych, w tym udział kadry kierowniczej Banku w Akademii Managera – Harvard oraz programie Fortis Leadership Programme.

XIII. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zarząd Fortis Bank Polska SA oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy:

Roczne sprawozdanie finansowe Banku za 2007 rok i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy we wszystkich istotnych aspektach.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku w 2007 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Zarząd Fortis Bank Polska SA oświadcza, że spółka KPMG Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, została wybrana na podstawie §15, ust. 3 pkt 8) Statutu Fortis Bank Polska SA przez Radę Nadzorczą w oparciu o rekomendację Zarządu i Komitetu Audytu (Uchwała Nr 18/2006 z dnia 16 października 2006 roku.) zgodnie z przepisami prawa jako podmiot przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego Banku rok 2007 oraz, że podmiot ten i biegli rewidenci dokonujący badania spełniają warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

02.04.2008 r.	Alexander Paklons Prezes Zarządu	..... podpis
02.04.2008 r.	Jan Bujak Pierwszy Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy	..... podpis
02.04.2008 r.	Bartosz Chyła Wiceprezes Zarządu	..... podpis
02.04.2008 r.	Jan-Luc Deguel Wiceprezes Zarządu	..... podpis
02.04.2008 r.	Thierry Lechien Wiceprezes Zarządu	..... podpis
02.04.2008 r.	Jaromir Pelczarski Wiceprezes Zarządu	..... podpis